

Gemeente
Scherpenzeel

BEGROTING 2026-2029

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Samenstelling bestuur	6
Leeswijzer	7
1. Financiën	8
1.1 Algemene uitkering	8
1.2 Begrotingsrichtlijnen provincie	8
1.3 Budgetteringsproces en dynamiek	11
1.4 Ontwikkelingen exploitatie	12
1.5 Beïnvloedbaarheid van de lasten	13
1.6 Begrotingsevenwicht	15
1.7 Uitgangspunten begroting	16
1.8 Financiële hoofdlijnen	17
2. Programma's	21
2.0 Programma 0: Bestuur en Ondersteuning	21
2.1 Programma 1: Veiligheid	27
2.2 Programma 2: Verkeer en Vervoer	29
2.3 Programma 3: Economie	31
2.4 Programma 4: Onderwijs	35
2.5 Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie	38
2.6 Programma 6: Sociaal Domein	44
2.7 Programma 7: Volksgezondheid en Milieu	52
2.8 Programma 8: Volkshuisvesting, Leefomgeving en Stedelijke Vernieuwing	56
3. Paragrafen	60
3.1 Lokale heffingen	60
3.2 Financiering	66
3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	73
3.4 Onderhoud kapitaalgoederen	82
3.5 Bedrijfsvoering	89
3.6 Wet open overheid	94
3.7 Verbonden partijen	95
3.8 Grondbeleid	100
3.9 Duurzaamheid	105
4. Financiële begroting	106
4.1 Overzicht van baten en lasten	106
4.2 Overzicht baten en lasten voor provincie	107
4.3 Overzicht incidentele baten en lasten	108
4.4 Structurele reservemutaties	109
4.5 Onvoorzien	109
5. Bijlagen	110
5.1 Nieuwe investeringen	110
5.2 Stand van zaken lopende investeringen	110
5.3 Reserves en voorzieningen	113
5.4 Taakvelden	115
5.5 Subsidieprogramma	117
5.6 Begroting in een oogopslag	119

Inleiding

Voor u ligt de begroting van de gemeente Scherpenzeel voor het komende jaar en de meerjarenperiode 2027-2029. Deze begroting geeft richting aan het beleid en de financiële kaders waarmee wij de maatschappelijke opgaven oppakken. In een periode van zowel economische als bestuurlijke dynamiek streven wij naar stabiliteit, zorgvuldigheid en toekomstgericht denken. Hierbij hebben we dezelfde financiële principes gehanteerd als in voorgaande jaren. We begroten scherp, maar realistisch.

Scherpenzeel is een hechte, ondernemende en leefbare gemeente met een sterke sociale samenhang. We koesteren onze lokale identiteit en willen die kracht behouden en versterken. Tegelijkertijd staan we als gemeente voor grote maatschappelijke opgaven: de woningbouwopgave, de energietransitie, klimaatadaptatie, een toenemende druk op het sociaal domein en de behoefte aan toekomstbestendige voorzieningen. Deze vraagstukken vragen om duidelijke keuzes en een solide financiële basis.

Ondanks de financiële druk blijven we investeren in wat belangrijk is voor onze inwoners. We zetten in op een kwalitatief goed voorzieningenniveau, versterken de leefbaarheid in ons dorp, stimuleren duurzaamheid en blijven toegankelijk en betrouwbaar als lokale overheid. Daarbij blijven we samenwerken met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en regionale partners, want alleen samen kunnen we Scherpenzeel toekomstbestendig maken.

Naast financiële uitdagingen kende dit jaar ook bestuurlijke veranderingen. Wethouder Ruimtelijke ordening en Financiën, dhr. Van Ekeren heeft zijn functie neergelegd om persoonlijke redenen. Wij danken hem voor de inzet, betrokkenheid en toewijding waarmee hij zich jarenlang voor Scherpenzeel heeft ingezet. Ook gemeentesecretaris dhr. 't Hoen heeft afscheid genomen van onze organisatie. Onder zijn leiding is gewerkt aan het versterken van de ambtelijke organisatie en het verbeteren van de samenwerking binnen en buiten het gemeentehuis. Beide vertrekken markeren een moment van overgang, waarin bestuurlijke continuïteit en zorgvuldige overdracht prioriteit krijgen.

Economische situatie

De economische vooruitzichten voor het komende begrotingsjaar kenmerken zich door zowel kansen als uitdagingen. Hoewel de nationale economie in een fase van gematigd herstel verkeert na een periode van onzekerheid, blijven externe factoren zoals inflatie, renteontwikkelingen, arbeidsmarktkrapte en geopolitieke spanningen van invloed op de lokale economie.

Ook blijft hierdoor de druk op huishoudens voelbaar, mede door stijgende woonlasten, energieprijzen en zorgkosten. Hoewel de koopkracht zich licht herstelt, zijn de gevolgen van de afgelopen jaren – met hoge inflatie en economische onzekerheid – nog zichtbaar, vooral bij lage inkomensgroepen.

De inflatie is in de afgelopen maanden enigszins gedaald, maar blijft hoger dan het langjarig gemiddelde. Dit heeft directe gevolgen voor de kosten waarmee wij als gemeente te maken hebben, zoals lonen, diensten, goederen en aanbestedingen. Tegelijkertijd blijft de rente op een relatief hoog niveau, wat de financieringslasten van investeringen verhoogt en de begrotingsruimte onder druk zet.

De arbeidsmarkt is krap, wat leidt tot uitdagingen bij het werven van gekwalificeerd personeel, zowel in het gemeentelijk apparaat als bij samenwerkingspartners en

uitvoerende partijen. Dit vraagt om een flexibele inzet van middelen en creatieve oplossingen in de uitvoering van het beleid.

Tegen deze achtergrond blijft het van belang om als gemeente solide financieel beleid te voeren. Dat betekent scherpe keuzes maken, maar ook investeren in de vitaliteit en leefbaarheid van ons dorp. De komende jaren vraagt dit om een balans tussen structurele kostenbeheersing en het gericht inzetten van middelen op de maatschappelijke opgaven die inwoners raken.

Financiële beschouwing

De begroting voor het komende jaar hebben we opgesteld in een tijd van financiële onzekerheid en structurele veranderingen in de gemeentefinanciën, waarbij het ravijnjaar deels gedempt is voor 2026 maar ook verschoven is naar 2028.

Landelijke economische ontwikkelingen, zoals matige economische groei, afbouw van incidentele rijksbijdragen en een blijvend krappe arbeidsmarkt, hebben directe gevolgen voor de begrotingsruimte van gemeenten. We hebben dit voorjaar dan ook ons beleid scherp tegen het licht gehouden en een goede kerntakendiscussie gevoerd.

Ook is er nog steeds ruimte om gericht te investeren in noodzakelijke voorzieningen, woningbouw, duurzaamheid en leefbaarheid.

Tegelijkertijd is de druk op het sociaal domein onverminderd groot, en blijven de kosten in de jeugdzorg en Wmo stijgen. Deze trend zet zich naar verwachting voort, waardoor de komende jaren ook structurele aanpassingen in het beleid noodzakelijk kunnen zijn.

We houden vast aan een zorgvuldige uitgavenbeheersing en de lasten blijven onder controle. Bij het opstellen van onze totale begroting streven we ernaar om een maximale afwijking van vijf procent tussen de begrote bedragen en het uiteindelijke resultaat aan te houden. Dit is een duurzaam streven dat ons helpt de financiële stabiliteit van onze organisatie te waarborgen.

We staan er op dit moment financieel nog steeds gezond voor. In de jaren 2026 en 2028 is er weliswaar sprake van negatief saldo, maar de jaren 2027 en 2029 laten een positief saldo zien. De algemene reserve biedt voldoende ruimte om de tekorten van 2026 en 2028 op te vangen.

	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Totaal begrotingsresultaat	-359.572	200.307	-228.641	271.858
Structureel resultaat	356.846	931.610	248.405	721.914

De eis van de provinciale toezichthouder is dat het eerste jaar van de begroting structureel sluitend moet zijn, en als dat niet lukt minimaal het laatste jaar weer structureel sluitend moet zijn. Onze begroting voldoet hieraan.

Het structurele saldo pakt goed uit door de toevoeging aan de bestemmingsreserve Grondexploitaties (deze geldt als incidentele mutatie). Het laat wel zien, dat we erg afhankelijk zijn van de huidige grondexploitaties (deze lopen niet onbeperkt door). Het begrotingssaldo laat daarmee weinig ruimte voor tegenvallers.

Vooruitkijkend ligt er een duidelijke opgave: het realiseren van maatschappelijke ambities in een periode waarin de financiële ruimte steeds krappere wordt. Dit vraagt om bestuurlijke keuzes, prioritering en een duidelijke visie op de rol van de gemeente. Scherpenzeel blijft zich inzetten voor een evenwichtige ontwikkeling, met een scherp oog voor financiële degelijkheid en de belangen van onze inwoners. Alleen zo kunnen wij onze voorzieningen op peil houden en een veerkrachtige gemeente blijven in financieel uitdagende tijden.

Taakstellingen en stelposten

Het gebruik van stelposten en taakstellingen moet vanuit het perspectief van verantwoord financieel beleid worden beperkt. In de begroting hebben we slechts een taakstelling en een stelpost opgenomen.

Programmadoelen

Bij alle programma's zijn doelen opgenomen die we willen bereiken. Deze doelen worden een keer per vier jaar geformuleerd. De uitkomsten van de kerntakendiscussie en de daarmee gepaard gaande besparingen hebben gevolgen voor het kunnen realiseren van sommige doelen.

Publicatie van de begroting

Alle P&C-documenten worden na vaststelling door de raad gepubliceerd op ons [Planning & control portaal](#).

Langetermijn-agenda

In het kader van de nieuwe toekomstvisie heeft de raad vorig jaar via een motie opgeroepen een langetermijn-agenda te presenteren met daarin de ambities voor het volgende begrotingsjaar.

Nu er bij het opstellen van deze begroting nog geen nieuwe toekomstvisie ligt, is het niet mogelijk een langetermijn-agenda op te nemen met ambities, planning en prioriteiten. Na vaststelling van de toekomstvisie nemen we de langetermijn-agenda op in de reguliere rapportagecyclus.

Samenstelling bestuur

Burgemeester M.C. Teunissen-Willemsen

Openbare Orde en Veiligheid, algemene plaatselijke verordening, toezicht en handhaving, kabinetszaken, communicatie en voorlichting, commissie bezwaarschriften, algemeen juridische zaken, verkiezingen, bestuurlijke organisatie, regionale en externe betrekkingen, participatie/inclusieve samenleving, monumenten en cultuurhistorie, handhaving. AB-lid Regio Foodvalley, regiovoorzitter BO Zorg en Veiligheid, lid bestuursadviescommissie GHOR namens de VGGM.

Wethouder H. Vlastuin (1e loco-burgemeester)

Sociaal domein, sport en dienstverlening

Wet Maatschappelijke ondersteuning, minimabeleid en schuldhulpverlening, jeugdzorg, participatiewet, gezondheidszorg, sportbeleid en binnensport, buitensportaccommodaties, sportpark De Bree, bestuurlijke samenwerking, onderwijs en educatie, welzijn, binnenhalen subsidies, inburgering, woningtoewijzing, organisatieontwikkeling en personeel, zwembad en scouting, vluchtelingen, asielzoekers en statushouders. De Breehoek, Scherpenzeel800.

Wethouder G. van Deelen (2e loco-burgemeester)

Economie, financiën, cultuur en verkeer

Begraafplaatsen, (revitalisering) bedrijfsterreinen, bedrijfscontacten, verkeer, vervoer en parkeerbeleid, recreatie, cultuur en toerisme, openbare bibliotheek, muziekschool, markt- en standplaatsenbeleid, citymarketing, onderwijshuisvesting, acquisitiesubsidies, interne en externe dienstverlening, platteland anders, financiën en belastingen, De Nieuwe Koepel, De Breehoek. Portefeuillehouder food regio Foodvalley.

Wethouder E. van de Glind (3e loco-burgemeester)

Duurzaamheid, ruimtelijke ordening en fysieke leefomgeving

Duurzaamheid, regionale energiestrategie, afvalinzameling, riolering, openbaar groen, wegen en bruggen, speelvoorzieningen, landgoed Scherpenzeel, informatisering en automatisering, gemeentelijk vastgoed, vergunningverlening bouwen en wonen (inbreiding en overige projecten), warmtevisie, informatieveiligheid, BOPA's binnen en buiten de bebouwde kom, GO-RAL laadpalen, woningbouwambities en verstedelijkingsagenda, omgevingsvisie en omgevingswet, agrarische sector, volkstuinen, grondbeleid, De Nieuwe Koepel, centrumvisie.

A.M. Weststrate

Gemeentesecretaris/directeur a.i.

Leeswijzer

Deze leeswijzer helpt u bij het vinden van informatie in de begroting. Per onderdeel staat aangegeven waar u de betreffende informatie kunt terugvinden. U kunt daarbij stapsgewijs steeds meer gedetailleerde gegevens raadplegen.

Financiën

In dit onderdeel schetsen we het financieel beeld en hebben we de financiële uitgangspunten opgenomen. Hiermee geven we inzicht hoe de begroting is opgebouwd en maken we een aansluiting met de kadernota. De gemaakte keuzes worden hier financieel zichtbaar gemaakt. Ook gaan we hier in op het budgetteringsproces.

Programma's

De meest uitgebreide informatie vindt u in de programmatoelichting. Hierin staat:

- wat de gemeente wil bereiken;
- welke activiteiten we hiervoor uitvoeren;
- welke kosten hiermee gemoeid zijn.

Er zijn 9 programma's:

Programma 0: Bestuur en Ondersteuning

Programma 1: Veiligheid

Programma 2: Verkeer en Vervoer

Programma 3: Economie

Programma 4: Onderwijs

Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie

Programma 6: Sociaal Domein

Programma 7: Volksgezondheid en Milieu

Programma 8: Volkshuisvesting, Leefomgeving en Stedelijke vernieuwing

Paragrafen

De paragrafen geven een overzicht van onderwerpen die betrekking hebben op alle programma's. U vindt hier informatie over:

- de financiële positie van de gemeente;
- beheersmatige aspecten;
- risico's;
- verbonden partijen;
- grondbeleid.

Financiële begroting

In het financiële deel van de begroting vindt u een totaaloverzicht van:

- totale baten en lasten;
- incidentele baten en lasten;
- mutaties in de reserves;
- de post onvoorzien.

Bijlagen

Achter in de begroting vindt u bijlagen met aanvullende informatie. Deze gaan met name in op de reserves en voorzieningen, het subsidieprogramma en de begroting in een oogopslag.

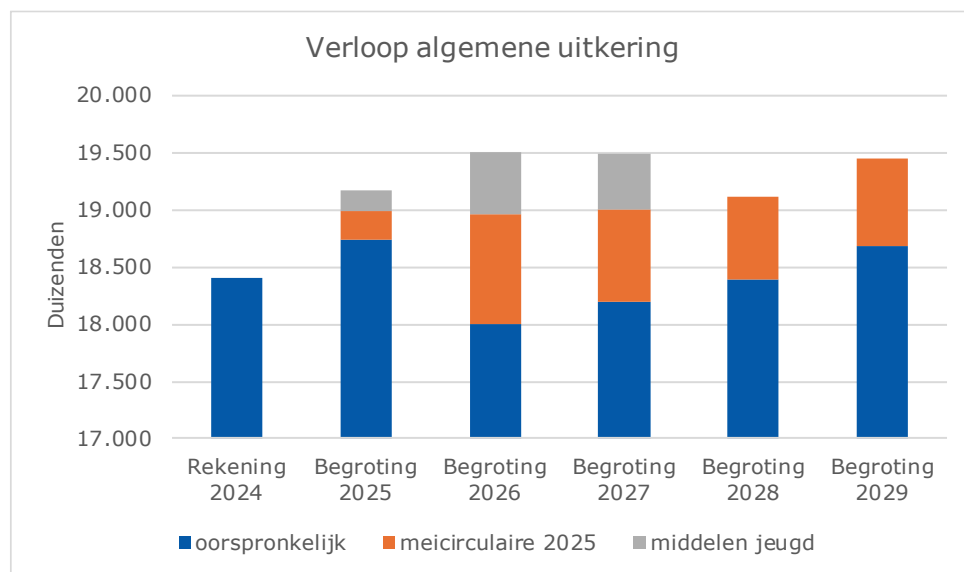
1. Financiën

1.1 Algemene uitkering

In de meicirculaire 2025 kwam het Rijk gemeenten tegemoet met extra middelen om het ravijnjaar te dempen.

Zoals in onderstaande grafiek te zien is, daalde de algemene uitkering tussen 2025 en 2026 fors. In de jaren daarna nam de algemene uitkering langzaam weer toe vanwege de loon- en prijscompensatie. De nu toegekende extra middelen trekken de algemene uitkering voor de jaren 2026 en 2027 nagenoeg gelijk met 2025. Maar pas vanaf 2028 neemt de algemene uitkering weer toe met loon- en prijscompensatie.

In de jaren 2025 t/m 2027 ontvangen we ook extra middelen voor jeugdhulp, maar dit stopt vanaf 2028.

Gemeenten en Rijk zijn nog met elkaar in gesprek over een compensatie voor de jeugdhulpkosten van 2023 en 2024. Deze compensatie wordt op zijn vroegst verwacht in de septembercirculaire 2025 en kan daarom niet meegenomen worden in onderhavige begroting.

1.2 Begrotingsrichtlijnen provincie

De provincie komt elk jaar met richtlijnen voor de begroting. Wij verwerken deze altijd in de begroting. Voor de helderheid nemen wij deze richtlijnen ook op in de begroting, alsmede de wijze waarop we deze hebben verwerkt in onze begroting.

1. Eigen bijdrage Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Het kabinet is van plan om voor een aantal voorzieningen binnen de Wmo 2015 een inkomensafhankelijke eigen bijdrage in te voeren. Dat geldt voor de voorzieningen waar nu het abonnementstarief voor geldt. Het Rijk verwacht dat de invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage de druk op het gebruik van Wmo-voorzieningen verlaagt. Daardoor zou de Wmo voor gemeenten langer betaalbaar blijven. Het kabinet heeft aangekondigd de ingangsdatum te verschuiven naar 1 januari 2027. Als gemeenten de verwachte inkomsten vanaf 2027 ramen, dient de hoogte van de opbrengsten goed onderbouwd te worden.

Wij hebben deze inkomsten niet meegenomen in de begroting, omdat de verwachte baten nog onvoldoende onderbouwd kunnen worden.

2. Verlengen richtlijn klimaatmiddelen

Gemeenten spelen een belangrijke rol in de uitvoering van de klimaat- en energieplannen. Het kabinet ondersteunt gemeenten hierbij met geld uit de CDOKE-regeling voor de jaren 2023 tot en met 2025.

De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) heeft in maart 2024 een advies gegeven over het vervolg van deze middelen. Hierin benadrukt de ROB dat het van belang is dat gemeenten voor langere tijd zeker zijn van middelen. Het Rijk werkt aan een nieuwe regeling voor na 2025 en heeft hier al budget voor gereserveerd.

Omdat de verwachting is dat het Rijk ook na 2025 geld beschikbaar stelt, mogen we de middelen alvast opnemen in de begroting 2026 en het meerjarenperspectief 2027-2029. [Zowel de baten als de aan de middelen verbonden lasten zijn evenals voorgaande jaren structureel meegenomen in de begroting.](#)

3. Nieuwe richtlijn jeugdzorg voor (meerjaren)begroting 2026

In het algemeen geldt dat de inkomsten vanuit de algemene uitkering geraamd moeten worden op basis van de mei- of septembercirculaire. De algemene uitkering is naar aard structureel. Dit betekent dat de plussen (in 2026 en 2027) en de minnen in 2028 en 2029 ook structureel van aard zijn.

Ten aanzien van de minnen in 2028 en 2029, het Rijk neemt een financieel voorschot op nog te nemen maatregelen om het jeugdzorgstelsel te beheersen door een uitname uit het gemeentefonds voor sturen op trajectduur jeugdzorg en eigen bijdrage jeugdzorg.

Gemeenten kunnen beide posten budgettair-neutraal in hun begroting verwerken, bijvoorbeeld door hiervoor een stelpost op te nemen. Dit geldt op dit moment alleen voor de komende begroting 2026-2029.

Als toezichthouder vindt de provincie dit risicovol aangezien deze posten in principe nog onvoldoende uitgewerkt zijn en nog afhankelijk van nog vast te stellen wetgeving. Toch staat de provincie een budgettair neutrale verwerking toe omdat aannemelijk is dat het realiseren van deze uitwerking en wetgeving onder de verantwoordelijkheid van het Rijk valt.

Verder wordt de besparingsopgave van de Hervormingsagenda geïndexeerd waardoor een hogere besparing (van landelijk € 507 miljoen) wordt verondersteld. Gemeenten moeten hiervoor zelf concrete maatregelen treffen om deze besparing te realiseren. De provincie stonden in eerdere begrotingsjaren geen stelpost toe voor de besparingen

Hervormingsagenda. Voor de geïndexeerde besparingsopgave wordt eveneens geen stelpost toegestaan.

Recent heeft de VNG een begrotingsadvies voor de begroting 2026-2029 uitgebracht.

Als toezichthouder kan de provincie niet instemmen met het derde adviespunt om een algemene stelpost Van Ark (deskundigencommissie die kijkt naar compensatie jeugdzorgmiddelen) op te nemen die de baten en lasten voor jeugdzorg in 2028 en 2029 in balans brengt. De provincie vindt een dergelijke stelpost op dit moment onvoldoende onderbouwd en daarmee niet realistisch.

[Wij hebben de door het Rijk geraamde eigen bijdrage en de sturing op trajectduur verwerkt in de begroting voor 2028 en 2029. We hebben geen stelpost opgenomen voor de indexatie van de Hervormingsagenda en de algemene stelpost Van Ark.](#)

4. Specifieke uitkering opvang Oekraïners

Voor sommige taken ontvangen we een specifieke uitkering (SPUK). De kosten worden verantwoord via de SISA-bijlage. De afgelopen jaren mochten we eventuele overschotten voor het opvangen van Oekraïense vluchtelingen houden. De provincie is van mening dat het hier gaat om een tijdelijke taak. Dit betekent dat overschotten incidenteel naar aard zijn.

[Wij ramen deze middelen \(zowel de baten als de lasten\) als incidenteel.](#)

5. Bezuinigingen bij verbonden partijen

De begroting van een gemeenschappelijke regeling (GR) is leidend voor het toezicht door de provincie. Deze begroting is vastgesteld door het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Dit betekent dat we alleen taakstellingen voor de GR's mogen opnemen in de begroting of meerjarenraming als het algemeen bestuur hier een besluit over heeft genomen.

[Wij hebben geen taakstellingen voor de GR's opgenomen, die nog niet door de algemene besturen zijn genomen.](#)

6. Motie onderuitputting

Onlangs is een motie in de Tweede Kamer aangenomen die de regering oproept om gemeenten de mogelijkheid te geven om te werken met een stelpost onderuitputting. De minister had deze motie in een kamerbrief ontraden omdat dit niet binnen de BBV-voorschriften past. Op dit moment is nog onvoldoende duidelijk hoe de minister opvolging gaat geven aan deze motie.

[Wij hebben geen stelpost onderuitputting opgenomen in de begroting.](#)

7. Raming BTW Compensatiefonds

Gemeenten kunnen in de ramingen in hun begroting en meerjarenraming rekening houden met de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF). Omdat de hoogte van deze ruimte erg onzeker is, zijn in het verleden afspraken tussen de gezamenlijke toezichthouders en BZK gemaakt over wat een reële hoogte van deze ruimte is.

Afgesproken is dat de meest recente gerealiseerde ruimte onder het BCF-plafond de maximaal toegestane ruimte is die gemeenten mogen ramen in hun begroting en meerjarenraming. Deze gerealiseerde ruimte wordt bekendgemaakt in de meicirculaire. Voor de raming in de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 wordt dus de definitieve afrekening van de ruimte onder het BCF-plafond gebruikt van het jaar 2024.

[Wij nemen de raming van de ruimte onder BCF-plafond nooit mee vanwege de te grote risicofactor.](#)

Tabel richtlijnen

	2026		2027		2028		2029	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Klimaatmiddelen	217.893	-217.893	217.893	-217.893	217.893	-217.893	217.893	-217.893
Eigen bijdrage jeugdzorg					108.172	0	109.640	0
Trajectduur jeugdzorg					28.280	-28.280	28.663	-28.663
Stelpost Van Ark					0	0	0	0

1.3 Budgetteringsproces en dynamiek

We stellen al jaren een strakke begroting op, zonder extra marge, om verspilling te voorkomen.

We hebben daarmee te maken met (voorafgaande onzekerheden):

- Tijdens het opstellen van de begroting in de zomer voorafgaand aan het begrotingsjaar zijn niet alle details van nieuwe regelingen en wetgevingen bekend.
- Er is een mogelijkheid om een inschatting te maken van toekomstige wijzigingen, maar dit leidt vaak tot een risico-opslag vanwege onzekerheden, wat weer tot extra 'lucht' in de begroting kan leiden.

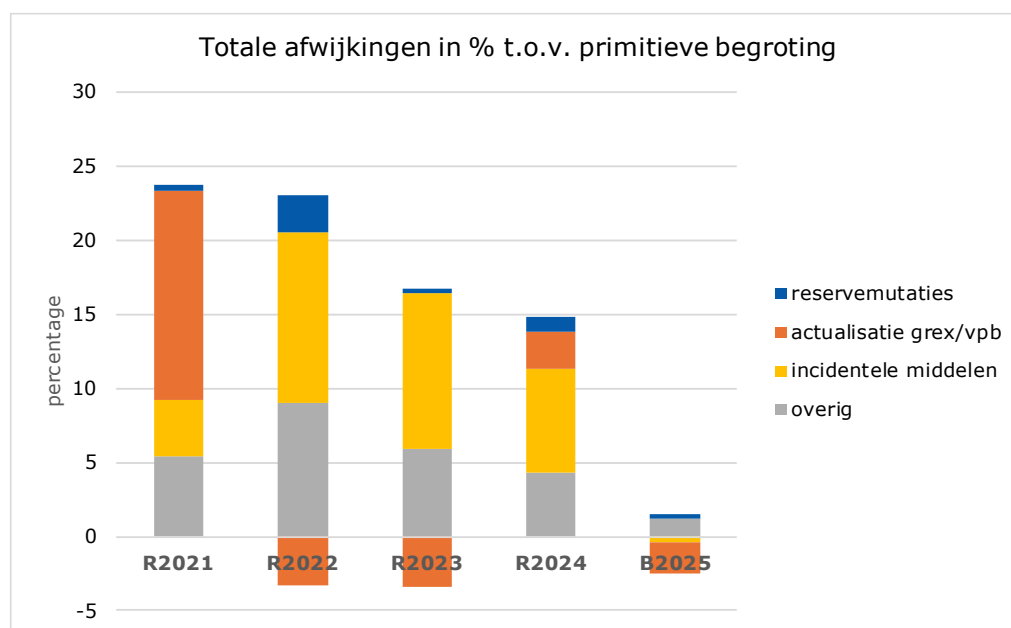
De voorjaars- en najaarsrapportages gebruiken we om de begroting bij te stellen wanneer meer informatie beschikbaar is. Dit voorkomt dat er te veel marge (lucht) in de initiële begroting wordt opgenomen en we onnodige bezuinigingen moeten nemen.

Als inschattingen vooraf te ruim blijken, resulteert dit in een groter voordelig saldo bij de jaarrekening, wat erop wijst dat er mogelijk onnodig bezuinigd is.

Maar we kijken kritisch naar alle tussentijdse aanpassingen en proberen deze zoveel mogelijk te beperken.

Aan de batenkant ontstaan aanpassingen t.o.v. de primitieve begroting vooral door wijzigingen in de algemene uitkering (gemeentefonds) en de toekenning van incidentele middelen (specifieke uitkeringen, Covid-gelden, Oekraïneopvang).

Bij de lasten zien we de afgelopen jaren onderstaand beeld.

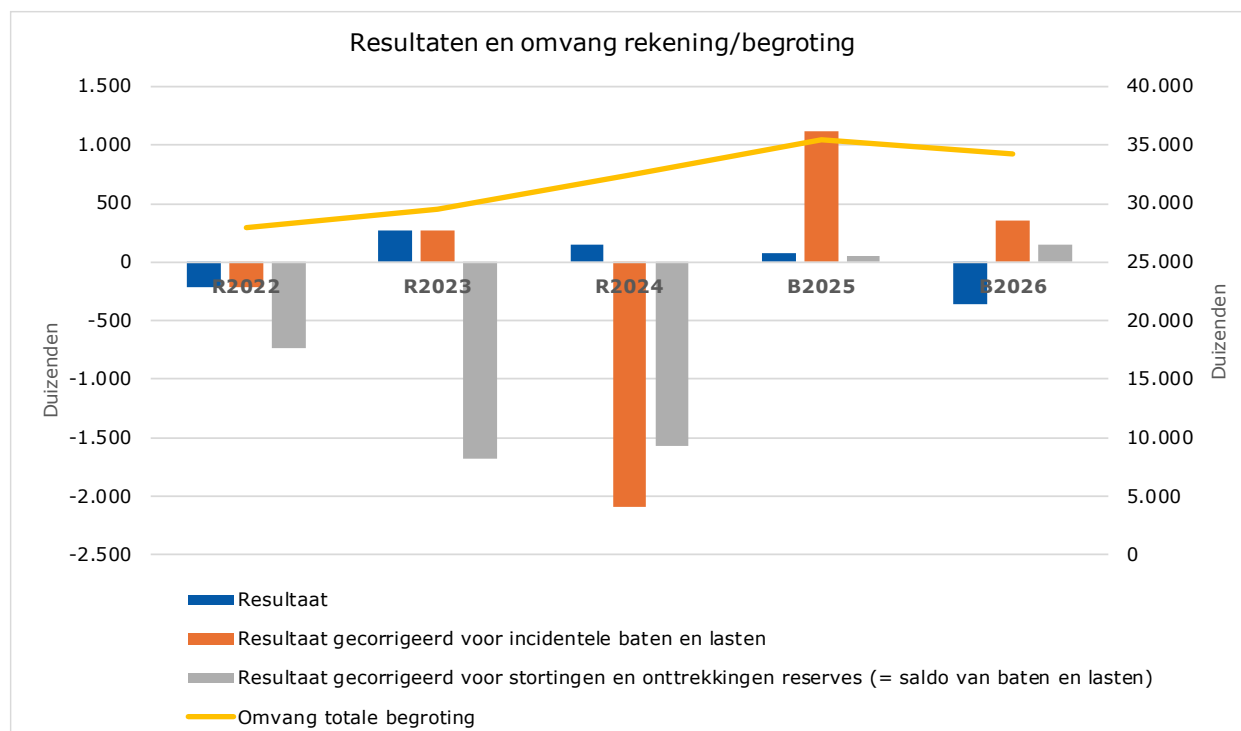
NB: het betreft de realisatiecijfers van 2022 t/m 2024 en de stand van de Voorjaarsrapportage 2025.

In 2025 is de afwijking t.o.v. de primitieve begroting erg klein, doordat met name de incidentele middelen voor Oekraïne-opvang en de Brede Spuk al waren meegenomen in de primitieve begroting. Maar ook de post 'overig' is fors gedaald en blijft ruim onder het streefpercentage van 5%.

We proberen constant om zo nauwkeurig mogelijk vooraf inschattingen te maken en daarmee de noodzaak van risico-opslagen te verminderen. Tussentijdse aanpassingen monitoren we kritisch en we passen de begroting alleen aan wanneer strikt noodzakelijk. Hiermee zoeken we steeds de balans tussen voldoende voorzichtigheid om risico's af te dekken en nauwkeurigheid om onnodige bezuinigingen te voorkomen.

1.4 Ontwikkelingen exploitatie

Onderstaande grafiek laat drie resultaatberekeningen per jaar zien.

Voor de eerste drie punten is de schaalverdeling aan de linkerkant van de grafiek van belang. In de grafiek is ook de lijn van de begrotingsomvang te zien. De schaalverdeling hiervoor staat aan de rechterkant.

1. De eerste kolom betreft het totaal resultaat. Het jaarrekeningresultaat was in 2022 negatief en in 2023 en 2024 positief. Voor 2025 is een sluitende begroting vastgesteld, de begroting 2026 sluit met een negatief saldo.
2. Bij de tweede berekening wordt het resultaat gecorrigeerd voor de incidentele baten en lasten. Dit geeft het resultaat weer van de structurele baten en lasten en geeft daarmee een beeld van het structurele begrotingsevenwicht.
In 2024 is er sprake van veel incidentele middelen en reservemutaties waardoor het structurele saldo negatief uitkwam.
3. Bij de derde berekening zijn de stortingen en dotaties aan de reserves niet opgenomen (het zogenaamde resultaat voor bestemming). Dit was de afgelopen jaren negatief, maar is vanaf 2025 weer positief. Een negatief resultaat wil zeggen dat er per saldo meer onttrekkingen dan stortingen zijn gedaan.
Dit heeft met name te maken met de dekking van de kapitaallasten. Hiervoor zijn in het verleden reserves gevormd. De kapitaallasten worden gedekt uit deze reserves, waardoor het resultaat voor bestemming negatief is.

1.5 Beïnvloedbaarheid van de lasten

Een belangrijk aspect van transparantie in de begroting is de beïnvloedbaarheid van de lasten. De gemeentelijke lasten zijn in 2026 totaal ruim € 36 miljoen. Niet al deze uitgaven zijn op korte termijn te beïnvloeden. We voeren veel wettelijke taken uit waardoor de lasten lang niet allemaal beïnvloedbaar zijn en de keuzes in beleid beperkt zijn.

Voor de beïnvloedbaarheid van de lasten hanteren we vier categorieën. Deze categorieën zijn hieronder opgenomen. Per categorie hebben we de uitgangspunten benoemd om de lasten in deze categorieën in te delen.

Niet beïnvloedbaar

- Wettelijke taken, waarbij de minimumvariant het beleid is en uitgevoerd wordt. Er is daarmee geen sturing mogelijk op deze kosten.
- Een taak waar een-op-een een subsidie tegenover staat. Door in deze categorie lasten te verlagen, worden ook de baten verlaagd. Dit levert daarom geen middelen op. Voorbeelden zijn de specifieke uitkeringen.
- Kapitaallasten. De investering is reeds gedaan en in de exploitatie zijn de afschrijvingskosten zichtbaar. Deze lasten zijn daarmee niet meer beïnvloedbaar.
- Kosten voor heffingen waar wettelijk gezien maximaal kostendekkende tarieven voor geheven mogen worden. Door het verlagen van de lasten, worden de baten ook verlaagd. Dit levert daarom geen middelen op.
- Mutaties in voorzieningen. De toevoeging aan een voorziening is in veel gevallen wettelijk voorgeschreven (zoals een te verwachten verplichting of een van derden verkregen middel dat specifiek besteed dient te worden). Deze lasten zijn daarmee niet beïnvloedbaar.
- Lasten in het kader van gebiedsontwikkeling. Gebiedsontwikkeling wordt gezien als een gesloten systeem, alleen het saldo van de lasten en baten wordt op de balans gemuteerd. Winsten worden genomen volgens de bereikte voortgang van de verkopen en verliezen volgens het voorzichtigheidsprincipe. De lasten worden daarom als niet beïnvloedbaar gekwalificeerd.

Beperkt beïnvloedbaar

Hieronder vallen wettelijke taken, waarbij enige ruimte is voor sturing of keuzes. Voorbeelden zijn de jeugdhulp, uitvoering wegenbeheer, onderhoudskosten openbare ruimte, huisvesting. Er zijn keuzes te maken in het kwaliteitsniveau, in beleid of in aantallen waarmee (beperkte) sturing mogelijk is op de hoogte van de uitgaven.

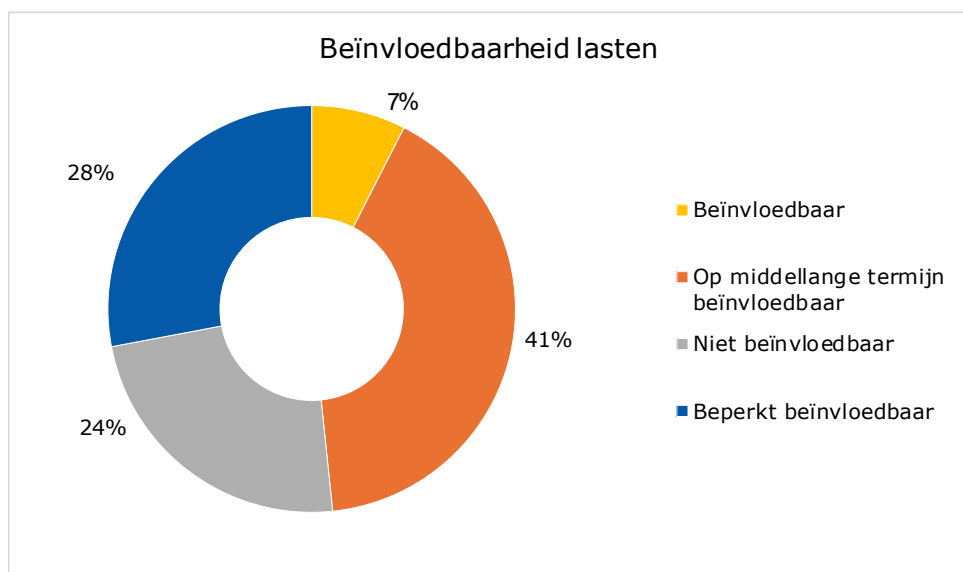
Op middellange termijn beïnvloedbaar

Dit gaat om kosten die beïnvloedbaar zijn binnen twee tot vier jaar. Voorbeelden zijn subsidietoekenningen. Ook de directe personeelskosten vallen hieronder. Er kunnen keuzes worden gemaakt om deze kosten te beïnvloeden, bijvoorbeeld door bepaalde subsidies niet meer toe te kennen of met minder fte te werken. Maar het kost tijd om dit te realiseren.

Beïnvloedbaar

Dit gaat om kosten die beïnvloedbaar zijn binnen een jaar. Het betreft lasten die niet wettelijk verplicht zijn, vaak onder eigen gemeentelijk beleid vallen en die daarmee een eigen keuze zijn. Voorbeelden zijn de opleidingsbudgetten, klimaatuitgaven en gemeentelijke projecten. Ook de reservemutaties vallen hieronder, behalve reservemutaties voor dekking kapitaallasten (niet beïnvloedbaar) en reserves met afspraken derden (beperkt beïnvloedbaar).

Hieronder is het totaal beeld van de begroting 2026 weergegeven:

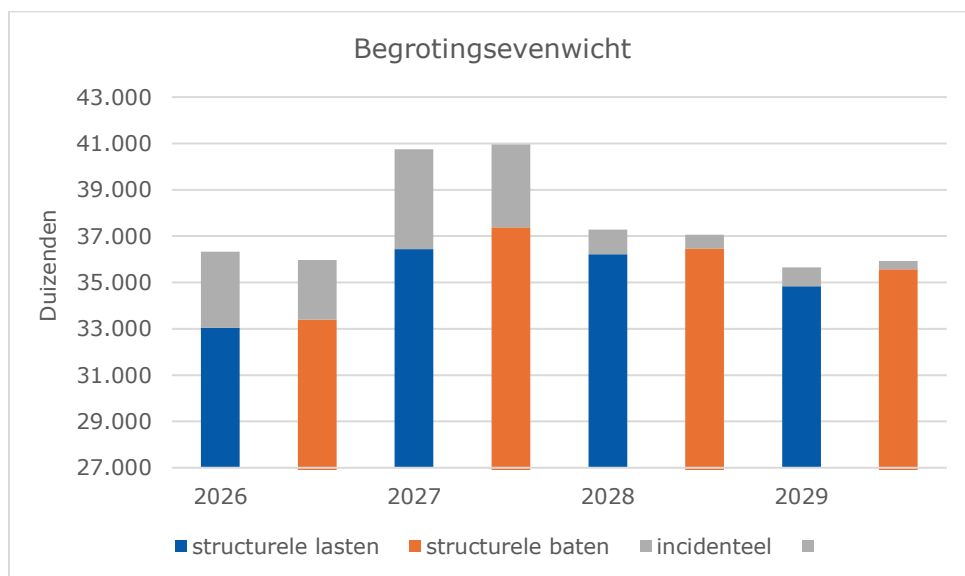

1.6 Begrotingsevenwicht

De begroting is voor de jaren 2026 en 2028 niet sluitend, voor de jaren 2027 en 2029 wel. De Provincie Gelderland toetst in haar rol als toezichthouder onder meer of het eerste dan wel het laatste jaar van de meerjarenbegroting 'structureel in evenwicht' is. Een begroting is structureel in evenwicht als de structurele lasten gedekt worden met structurele baten. Onderstaande tabel laat zien dat deze begroting alle jaren structureel in evenwicht is.

Structureel resultaat	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten exclusief mutaties reserves	-34.232.391	-36.164.246	-35.972.274	-34.593.927
Baten exclusief mutaties reserves	34.383.982	36.626.445	35.568.796	34.556.114
Geraamd saldo van baten en lasten	151.591	462.199	-403.478	-37.813
Toevoegingen reserves	-2.098.255	-4.591.357	-1.309.787	-1.054.860
Onttrekkingen reserves	1.587.092	4.329.465	1.484.624	1.364.531
Geraamd resultaat	-359.572	200.307	-228.641	271.858
Incidentele lasten inclusief incidentele toevoegingen reserves	3.285.760	4.315.553	1.058.983	809.056
Incidentele baten inclusief incidentele onttrekkingen reserves	-2.569.342	-3.584.250	-581.937	-359.000
Structureel begrotingssaldo	356.846	931.610	248.405	721.914

Het begrotingsevenwicht hebben we ook zichtbaar gemaakt in onderstaande grafiek.

1.7 Uitgangspunten begroting

Dit hoofdstuk bevat de grondslagen en kaders waarlangs we de Begroting 2026-2029 hebben uitgewerkt. Hierbij gaat het onder meer om de te hanteren indexpercentages en belastingen en tarieven.

Onderdeel	Uitwerking
Gehanteerde kaders	Financiële verordening 2024; Kademota 2026-2029; begrotingsrichtlijnen van de provinciale toezichthouder; saldo Voorjaarsrapportage 2025 is verwerkt in de Algemene Reserve.
Begrotingssaldo (reëel, materieel en structureel sluitend)	Het begrotingssaldo is voor de jaren 2026 en 2028 negatief, voor de jaren 2027 en 2029 positief. Voor alle jaren geldt dat het structurele saldo positief is.
Gehanteerde circulaire	Meicirculaire 2025.
Constante of lopende prijzen	Het meerjarenbeeld is gebaseerd op constante prijzen. D.w.z. dat het prijspeil 2026 ook voor de jaren er na wordt gehanteerd. Deze werkwijze hanteren de meeste gemeenten.
Weerstandsratio (minimaal 1,3)	De weerstandsratio is voor alle jaren 1,3 of hoger. Zie ook hoofdstuk 3.3.8.
Loonontwikkeling	De CAO gemeenten 2025-2027 is verwerkt in de (meerjaren-)begroting.
Prijzen	Voor de indexatie is gebruik gemaakt van de concept macro-economische verkenning 2026 van het Centraal Plan Bureau (CPB) van 10 juli 2025. De prijsindexatie voor 2026 bedraagt hierin 2,3%.
Subsidies	Deze zijn cf. het subsidieprogramma.
Gemeenschappelijke Regelingen	De bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen zijn gebaseerd op de laatst bekende begrotingen van deze gemeenschappelijke regelingen.
Verhoging OZB (minimaal gelijk aan inflatieniveau)	In de concept macro-economische verkenning 2026 van het CPB wordt de inflatie voor 2026 (cpi) geraamd op 2,6%. Voor de jaren 2027-2030 wordt uitgegaan van gemiddeld 2,2% per jaar. In de kerntakendiscussie in de kadernota is afgesproken dat verlaging van de budgetten bij riool en afval worden ingezet voor een verhoging van de OZB. Op deze wijze stijgen de gemeentelijke lasten voor de inwoners niet, maar speelt de gemeente wel budget vrij. Dit betekent dat voor 2026 de OZB stijgt met in totaal 4,2% (2,6% i.v.m. inflatie en 1,6% vanwege budgetten riool/afval). Voor de jaren erna is voorlopig 2,2% gehanteerd.
Leges (kostendekkend tenzij anders besloten)	In hoofdstuk 3.1.7 is een overzicht van de kostendekkendheid opgenomen. Alle leges zijn in 2026 kostendekkend, m.u.v. de leges voor paspoorten/rijbewijzen (hiervoor geldt een door het Rijk vastgesteld maximum tarief) en voor begraven.
Verhoging overige belastingen	Deze zijn gelijk aan de in de concept macro-economische verkenning 2026 van het CPB genoemde inflatie voor 2026 (cpi), nl. 2,6%.
Opvangen tegenvallers	Tegenvallers binnen een beleidsprogramma worden zoveel als mogelijk binnen dat programma opgelost.
Interne rekenrente/omslagrente	De interne rekenrente bedraagt 0%. Rentekosten van leningen die direct toe te rekenen zijn aan investeringen of projecten worden ten laste van deze investeringen of projecten gebracht.

NB.: Alle in de begroting genoemde tarieven zijn onder voorbehoud van afzonderlijke vaststelling door uw raad.

1.8 Financiële hoofdlijnen

In dit hoofdstuk gaan we in op de financiële mutaties die we in deze begroting hebben doorgevoerd. Het overzicht begint met de vastgestelde begroting 2025 en de effecten uit de Kadernota 2026-2029. Vanaf dat punt lichten we de wijzigingen toe. De opbrengsten van de kerntakendiscussie staan weergegeven bij de afzonderlijke programma's.

	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vastgestelde begroting 2025	-648.071	472.314	117.373	142.373
Effecten Kadernota 2026-2029	-680.229	-836.141	-779.252	-132.424
Opbrengsten kerntakendiscussie/raadsbesluit	619.476	602.917	576.732	571.861
Startsaldo voor begroting 2026-2029	-708.824	239.090	-85.147	581.810
Meicirculaire 2025	1.630.160	1.495.269	914.362	955.899
Correctie reeds opgenomen middelen Jeugd	-120.226	-89.323	-79.375	-79.375
Nog niet toegekende middelen bibliotheek	0	-100.000	-100.000	-100.000
Taakmutaties meicirculaire 2025	-5.964	-1.753	-1.766	-1.782
Totaal beschikbaar	795.146	1.543.283	648.074	1.356.552
Loon-/prijsindexatie	-532.936	-793.755	-793.559	-793.559
Bijstelling kapitaallasten	16.320	9.320	16.530	16.530
Bijstelling bijdragen aan Gemeensch. regelingen	-37.969	-46.510	-45.897	-51.462
Geraamde extra kosten Jeugd	-426.630	-405.797	3.864	-232.605
Geactualiseerd bestaand beleid na Kadernota	-173.503	-106.234	-57.653	-23.598
Resultaat	-359.572	200.307	-228.641	271.858

1.8.1 Toelichting posten

Meicirculaire 2025

In de meicirculaire 2025 zien we voor alle jaren een toename van de middelen. Dit heeft o.a. te maken met de demping van de terugval van het gemeentefonds en met extra middelen voor jeugdhulp in de jaren 2026 en 2027.

Correctie reeds opgenomen middelen Jeugd

In de Hervormingsagenda Jeugd was ook door het Rijk een besparing opgenomen oplopend tot structureel € 511 miljoen. Omdat deze besparing een rijksverantwoordelijkheid was mochten gemeenten deze besparing inboeken als een voordeel (lagere lasten voor Jeugd). In de meicirculaire is het Rijk nu met een compensatie gekomen, waardoor deze berekende besparing vervalt.

Nog niet toegekende middelen bibliotheek

In de Kadernota 2026-2029 gingen we ervan uit, dat de extra middelen voor de bibliotheekfunctie ook vanaf 2027 zouden worden toegekend. Deze middelen zijn echter nog niet opgenomen in de meicirculaire en volgen waarschijnlijk pas bij de septembercirculaire. Daarom vindt hier nu een correctie plaats.

Taakmutaties meicirculaire

De meicirculaire bevat ook diverse taakmutaties die als uitgavebudget zijn opgenomen in de verschillende programma's.

Loon-/prijsindexatie

De nieuwe CAO 2025-2027 voor gemeenten hebben we verwerkt in de begroting. Daarnaast is een prijsindexatie opgenomen van 2,3% (in de kadernota was hiervan al 2,1% verwerkt).

	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Loonkosten CAO	-526.405	-787.253	-787.086	-787.086
Prijsindexatie	-6.531	-6.502	-6.473	-6.473
Totaal	-532.936	-793.755	-793.559	-793.559

Bijstelling kapitaallasten

Doordat investeringen verschuiven in tijd, treedt ook een verandering op in de bijbehorende kapitaallasten. In de Kadernota 2026-2029 waren de meeste bijstellingen van de kapitaallasten al opgenomen. Er hebben in de begroting nog kleine correcties plaatsgevonden.

Bijstelling bijdragen aan Gemeenschappelijke regelingen

De bijdragen aan de Gemeenschappelijke regelingen waren in de Kadernota 2026-2029 al bijgesteld. O.b.v. de laatst bekende gegevens is er nog sprake van diverse aanpassingen, zoals hieronder aangegeven.

Bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen	Kadernota 2026-2029	Begroting 2026	Verschil
Omgevingsdienst de Vallei (OddV)	-675.585	-675.585	0
Regio de Vallei	-1.838	-1.750	88
Regio Foodvalley	-112.556	-115.247	-2.691
Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)	-1.178.483	-1.217.000	-38.517
Valleihopper	-128.765	-125.614	3.151
	-2.097.227	-2.135.196	-37.969

Meer informatie kunt u vinden in hoofdstuk 3.7.1.

Geraamde extra kosten Jeugd

In de memo over de meicirculaire 2025 was al een berekening opgenomen van de te verwachten stijging van de jeugdzorgkosten.

Onderstaand overzicht laat zien hoe deze extra kosten zijn opgebouwd:

	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Geraamde extra kosten Jeugd	-297.245	-312.245	-327.245	-342.245
Dotatie bestemmingsreserve	-129.385	-93.552		
Onttrekking bestemmingsreserve			222.937	
Eigen bijdrage			108.172	109.640
Sturen op trajectduur (berekende besparing door Rijk)			28.280	28.663
Sturen op trajectduur (correctie neutrale verwerking)			-28.280	-28.663
Extra kosten Jeugd	-426.630	-405.797	3.864	-232.605

Omdat in de jaren 2026 en 2027 de vergoeding van het Rijk hoger ligt en juist daalt vanaf 2028 voegen we in deze jaren een deel toe aan de bestemmingsreserve Sociaal Domein. In 2028 vindt dan een onttrekking uit de bestemmingsreserve plaats.

Vanaf 2028 wordt een eigen bijdrage ingevoerd voor jeugdhulp. De door het Rijk becijferde bijdrage is als baat opgenomen.

Het Rijk gaat ervan uit, dat sturing op trajectduur ook een voordeel oplevert vanaf 2028. Voorzichtigheidshalve hebben we dit voordeel echter neutraal verwerkt in de begroting.

Geactualiseerd bestaand beleid na de Kadernota

Geactualiseerd bestaand beleid na Kadernota		Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
P0	Subsidieprogramma	-49.060	-49.060	-49.060	-49.060
P0	Rente	-75.784	60.597	-109.693	-58.133
P0	Vergoeding raadsleden	-18.601	-18.601	-18.601	-18.601
P4	Mutatie BR Onderwijsgebouwen	0	0	13.783	5.009
P5	Correctie dotatie voorziening	4.270	4.270	4.270	4.270
P7	Aanpassing baten/lasten afval	25.977	32.335	32.148	23.417
P7	Wijziging baten/lasten Riolering	59.214	69.500	69.500	69.500
P8	Actualisatie grondexploitatie	-119.519	-205.275	0	0
Totaal		-173.503	-106.234	-57.653	-23.598

Subsidies

Het nieuwe subsidieprogramma leidt tot een aanpassing in de begroting, zie hiervoor ook bijlage 5.5.

In bijlage 5.5 staat hoeveel subsidies organisaties in 2025 kregen (incl. de eenmalige verhoging van het subsidieplafond) en hoeveel we voor 2026 beschikbaar stellen. Het verschil hiertussen is € 20.027.

In bovenstaande tabel staat wat er aanvullend nodig is t.o.v. het bedrag dat reeds in de begroting 2026 was opgenomen, nl. € 49.060.

Rente

Door de geplande investeringen de komende jaren is het nodig om extra geld aan te trekken. Dit leidt tot een toename van de rentelasten, zie ook hoofdstuk 3.2.

Doordat de gronduitgifte bij De Nieuwe Koepel sneller verloopt treedt in 2027 een rentevoordeel op.

Vergoeding raadsleden

Alle raadsleden ontvangen vanaf 2025 verplicht een jaarlijks brutobedrag ter hoogte van één maandelijkse raadsvergoeding. Dit bedrag is bedoeld voor het treffen van voorzieningen met betrekking tot arbeidsongeschiktheid, ouderdom en/of overlijden. Raadsleden dienen zelf zorg te dragen voor de besteding en regeling van deze voorzieningen.

Mutatie BR Onderwijsgebouwen

Door een aanpassing van de kapitaallasten wijzigt ook de dekking uit de bestemmingsreserve.

Correctie dotatie voorziening

In de Voorjaarsrapportage 2025 was de dotatie voor de onderhoudsvoorziening gemeenteeigendommen niet correct berekend. Dit leidt tot een jaarlijkse kleine meevaller van € 4.270.

Aanpassing baten/lasten afval

Voor afval vindt een bijstelling plaats op basis van het feit dat deze kostendekkend dienen te zijn.

Wijzigen baten/lasten riolering

Voor riolering vindt ook een bijstelling plaats op basis van het feit dat deze kostendekkend dienen te zijn.

Actualisatie grondexploitatie

Twee keer per jaar vindt een actualisatie van de grondexploitatie plaats. Dit leidt in 2026 en 2027 tot een bijstelling.

1.8.2 Taakstellingen en stelposten

We hebben gekozen voor een scherpe, maar realistische begroting.

De begroting bevat 1 taakstelling en 1 stelpost.

De taakstelling is een sinds 2022 opgenomen post bij het Sociaal Domein. Deze taakstelling was oorspronkelijk € 400.000. In de jaarrekening 2022 was al zichtbaar dat de taakstelling reeds voor een deel was ingevuld. In de begroting 2024 hadden we de taakstelling daarom al verlaagd naar € 200.000 en in de begroting 2025 naar € 150.000. Vanaf 2027 nemen we nog maar € 100.000 op.

Deze taakstelling maakt ook onderdeel uit van de risicoparagraaf.

De stelpost komt voort uit de kerntakendiscussie en is een post 'nog te nemen maatregelen'. Deze stelpost van jaarlijks € 54.270 is verwerkt als incidenteel.

1.8.3 Nieuwe ontwikkelingen

In de Kadernota 2026-2029 waren al extra middelen opgenomen voor de ICT-samenwerking met Veenendaal (nl. € 180.000 per jaar). De gesprekken over een nieuwe dienstverleningsovereenkomst (DVO) met Veenendaal lopen bij het opstellen van deze begroting nog. Dit betekent dat de exacte kosten voor de komende jaren nog niet bekend zijn.

T.a.v. Kulturhus De Breehoek geldt, dat de kosten voor de aanpassing op dit moment nog niet bekend zijn. Deze zijn daarom ook nog niet in de begroting verwerkt. Wel staan uiteraard de bestaande onderhoudskosten, dotaties aan de voorziening en de kapitaallasten van het gemeentehuis alsmede de subsidie aan Kulturhus De Breehoek in de begroting. Op het moment dat we een kredietaanvraag voor de aanpassing van Kulturhus De Breehoek doen, komen we niet alleen met een onderbouwing van de kredietaanvraag, maar ook met een doorkijk naar de financiële effecten op de begroting.

2. Programma's

2.0 Programma 0: Bestuur en Ondersteuning

De kleine schaal van Scherpenzeel maakt het mogelijk om maatwerk te leveren. Dat is onze kracht. We vinden het belangrijk dat inwoners ervaren dat de gemeente er echt voor hen is. Omdat het soms beter is om de krachten te bundelen, kijken we op deelgebieden naar slimme samenwerkingen met regiogemeenten.

Bestuur

Beoogd maatschappelijk effect: Door samenwerking vanuit zelfstandigheid worden onze inwoners optimaal bediend.

Doel	Zichtbare en functionele samenwerking in de regio	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We dragen bij aan de regionale samenwerking d.m.v. de portefeuille Voedseltransitie in de regio Foodvalley.		
• We nemen actief deel in de nieuwe GR Jeugdhulpregio.		
• We maken gebruik van natuurlijke momenten om onze actieve deelname te laten zien (zoals de strategische agenda regio Foodvalley).		
• We leveren ambtelijke capaciteit voor regionale vraagstukken.		
• We betrekken de gemeenteraad bij de ontwikkelingen in de regionale samenwerking.		
• We zetten concrete stappen en durven scherpe keuzes te maken.		
Zelfbewust bouwen we samen verder aan een krachtige zelfstandige toekomst. Alleen door samen te werken in onze Foodvalley regio bereiken wij dit. We kunnen en willen het niet alleen. Wij willen samenwerken om kwetsbaarheden over en weer te verminderen, elkaars kwaliteiten te benutten en om schaalgrootte te benutten en daarbij lokaal maatwerk in te zetten om herkenbaar en passend bij lokale behoeftes te blijven werken. Op een aantal beleidsterreinen zijn wij kwetsbaar dat vraagt om het maken van keuzes. De burgemeester is lid van het algemeen bestuur van de regio Foodvalley.		

Beoogd maatschappelijk effect: Een goed functionerende lokale democratie.

Doel	Een vergadermodel dat past bij deze tijd en waarin ook de goede debatten gevoerd kunnen worden	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We houden het besluitvormingsproces van de gemeenteraad tegen het licht en stellen daarvoor een werkgroep in.		
• We organiseren debat- en voorzitterstrainingen.		

Beheer overige gebouwen en gronden

Beoogd maatschappelijk effect: Een duurzame en leefbare omgeving.

Doel	Het reduceren van milieubelastende activiteiten van de gemeente
Wat gaan we daar voor doen:	
• We verduurzamen onze gemeentelijke panden.	
• We vergroten de bewustwording van de gemeentelijke organisatie t.a.v. duurzaamheid.	
• We nemen deel in EnergieWEB.	
Als gemeente hebben we een voorbeeldfunctie in de energie- en warmtetransitie. We hebben de opgave om op een kosteneffectieve manier toe te werken naar CO₂-arm en aardgasvrij vastgoed. We moeten elke 4 jaar aangeven hoe we dit aanpakken. We krijgen hierbij ondersteuning vanuit de provincie. Ook voor andere kleine maatschappelijk-vastgoedeigenaren is er een ontzorgingsprogramma. Met EnergieWEB geven we een stimulans voor de realisatie van lokale opwek. EnergieWEB is daarbij ook afnemer van de lokaal opgewekte energie. Intern zijn we bewust bezig met duurzaamheid door het zowel pragmatisch als beleidsmatig in te passen.	

Organisatie

Beoogd maatschappelijk effect: Inwoners krijgen waar voor hun geld.

Doel	Onze dienstverlening is betrouwbaar, betrokken en toegankelijk
Wat gaan we daar voor doen:	
• We communiceren duidelijk, begrijpelijk en tijdig naar inwoners, bedrijven en instellingen.	
• We handhaven de openstelling van het gemeentehuis op maandagavond.	
• We onderzoeken de wenselijkheid en haalbaarheid van het implementeren van eDiensten bij Burgerzaken.	
• We optimaliseren ons klantcontactstelsel.	
• We werken aan een Scherpenzeels participatiebeleid.	
Het gemeentebestuur staat dicht bij haar inwoners. Een professionele toegankelijke houding is hierbij het uitgangspunt. Onze dienstverlening komt tot uitdrukking in het meedenken met onze inwoners, het voorkomen van bureaucratie en het bewerkstelligen van snellere doorlooptijden. Digitaliseren is hierbij een belangrijk instrument. Daarnaast worden onze inwoners en bedrijven tijdig betrokken bij nieuwe ontwikkelingen. Wij communiceren op een directe en actieve wijze. Raad, college en organisatie werken gezamenlijk aan het opzetten van meer betrokkenheid van inwoners, bedrijven en instellingen. Onder andere door afspraken te maken wat we verstaan onder inwonersbetrokkenheid en hoe we dat op de Scherpenzeelse wijze doen. De afdeling Burgerzaken zet verder in op het vergroten van de digitale toegankelijkheid.	

Doel	Een verantwoorde huisvesting die de gemeentelijke organisatie in staat stelt haar doelen te behalen	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We voeren het HINK-STAP-SPRONG-plan voor huisvesting van de gemeentelijke organisatie uit.		
De gemeentelijke organisatie is gehuisvest in De Buitenplaats, de naastgelegen locatie De Buren, de gemeentewerf en Het Foort. Onderhoud en vervanging heeft met name voor de Buitenplaats de afgelopen jaren zo beperkt als verantwoord plaatsgevonden. Dit met het oog op de gewenste huisvesting van de gemeentelijke organisatie in Kulturhus De Breehoek. Wij blijven nog een periode gehuisvest in de huidige locaties. We hebben in 2023 en 2024 een aantal investeringen gedaan om te voldoen aan de wetgeving voor arbeidsomstandigheden, de vereisten voor goed werkgeverschap en onze aantrekkelijkheid op de arbeidsmarkt. We hebben in 2023 rekening houdend met de uitgangspunten voor huisvesting op de lange termijn een HINK-STAP-SPRONG-plan opgesteld: • HINK: We hebben eind 2023 een aantal eenvoudige aanpassingen gedaan waarmee we de werkomgeving op punten vlot hebben verbeterd. • STAP: In de eerste helft van 2024 realiseerden wij een inrichtingsconcept voor De Buitenplaats en De Buren. Uitgangspunt daarbij was een optimale mix van werken in het gemeentehuis en werken vanuit huis. • SPRONG: We richten ons hierbij op huisvesting in Kulturhus De Breehoek.		

Doel	Effectieve en efficiënte belastingprocessen	
Wat gaan we daar voor doen:		
• De kwaliteit van de belastinggegevens en -processen verbeteren.		
De Waarderingskamer controleert en beoordeelt gemeenten op de uitvoering van de Wet Waardering onroerende zaken (Wet WOZ). Zij beoordeelt onze gemeente op dit moment met drie (van de vijf) sterren. Wij werken aan een verdere verbetering van de kwaliteit van onze belastinggegevens en -processen. Wij streven daarbij naar een score van minimaal 4 sterren. Een dergelijke score maakt ons interessant als mogelijk toekomstige samenwerkingspartner.		

Doel	Het effectief en efficiënt inzetten van de beschikbare middelen	
Wat gaan we daar voor doen:		
• Het tijdig opstellen van planning en control producten die een goed inzicht geven in de realisatie van de doelen en de stand van de middelen.		
• We zetten in op minder interim-personeel en meer vaste krachten.		

2.0.1 BBV-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie				Begroot	
		2021	2022	2023	2024	2025	2026
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	8,9	9,0	9,0	9,5	9,8	10,5
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	9,0	7,7	8,8	9,3	9,8	10,5
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	788	973	1.080	1.060	1.118	1.103
Externe inhuur	% van loonsom + totale kosten inhuur externen	24,4%	30,3%	24,9%	16,9%	8,9%	7,7%
Overhead	% van totale lasten	12,2%	15,9%	15,9%	15,4%	15,5%	16,4%

Gezien de opgaven uit de bij de kadernota vastgestelde kerntakendiscussie wordt voor 2026 uitgegaan van minder inhuur, zie ook hoofdstuk 3.5.13.

De inhuur in 2024 was in lijn met het landelijk gemiddelde voor gemeenten (17,5%, bron: CBS Personeelsmonitor Gemeenten 2024).

De overhead komt in 2026 uit op € 532 per inwoner. In 2025 was het landelijk gemiddelde voor gemeenten met tussen de 10.000 en 20.000 inwoners € 528.

2.0.2 Financiën

P0	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
0.1 Bestuur	-1.742.541	-1.382.824	-1.535.717	-1.527.940	-1.538.063	-1.542.591
0.2 Burgerzaken	-368.307	-347.329	-395.236	-381.963	-382.353	-382.353
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-79.417	-86.053	-89.637	-90.258	-90.389	-90.389
0.4 Overhead	-5.147.956	-5.404.798	-5.545.083	-5.649.393	-5.649.989	-5.665.103
0.5 Treasury	-197.343	-222.531	-476.047	-306.435	-238.084	-160.624
0.61/0.62 OZB	-431.415	-430.901	-446.619	-437.989	-388.269	-388.269
0.64 Belastingen overig	-23.545	-31.903	-54.430	-33.773	-33.843	-33.843
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-5.976	-6.160	-6.302	-6.302	-6.302	-6.302
0.8 Overige baten en lasten	-19.064	-25.858	27.922	27.922	27.922	27.922
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-39	-62.000	-296.500	-347.750	-272.500	-272.500
Totaal Lasten	-8.015.603	-8.000.357	-8.817.649	-8.753.881	-8.571.870	-8.514.052
Baten						
0.1 Bestuur	11.938	8.830	9.015	9.015	9.015	9.015
0.2 Burgerzaken	220.927	162.028	220.699	220.699	220.699	220.699
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	256.905	111.890	48.374	48.374	48.374	48.374
0.4 Overhead	154.311	560	0	0	0	0
0.5 Treasury	33.298	11.905	159.491	52.224	46.224	29.472
0.61/0.62 OZB	2.221.516	2.537.828	2.726.297	2.819.945	2.881.764	2.944.943
0.63 Parkeerbelasting	0	0	2.500	2.500	2.500	2.500
0.64 Belastingen overig	42.982	48.779	68.143	62.143	62.143	62.143
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	18.412.110	18.737.969	19.515.482	19.498.496	19.124.820	19.458.593
Totaal Baten	21.353.987	21.619.789	22.750.001	22.713.396	22.395.539	22.775.739
Saldo van baten en lasten	13.338.384	13.619.432	13.932.352	13.959.515	13.823.669	14.261.687
Mutatie reserves						
Toevoegingen						
Algemene reserve	-248.820	0	0	0	0	0
Huisvesting	-135.000	0	0	0	0	0
Individuele trajecten	-150.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Automatisering	0	-624.288	0	0	0	0
Totaal toevoegingen	-533.820	-649.288	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Onttrekkingen						
Algemene reserve	404.357	978.791	0	0	0	0
Huisvesting	40.446	52.735	53.946	53.946	53.946	53.946
Foodvalley	5.000	0	0	0	0	0
Individuele trajecten	99.794	0	0	0	0	0
Automatisering	61.609	71.274	157.931	164.544	171.252	193.289
Organisatie	275.000	50.000	31.183	0	0	0
Totaal onttrekkingen	886.206	1.152.800	243.060	218.490	225.198	247.235
Mutatie reserves	352.386	503.512	218.060	193.490	200.198	222.235
Resultaat	13.690.770	14.122.944	14.150.412	14.153.005	14.023.867	14.483.922

Onder 0.63 Parkeerbelasting vallen de leges uit ontheffingen blauwe zone e.d.

2.0.3 Toelichting financiële mutaties 2025-2026

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2025	14.122.944
Jaarmutatie meerjarenbegroting 2025-2028	-1.177.914
T/m kadernota 2026-2029 vastgestelde mutaties	-272.852
Opbrengsten kerntakendiscussie	313.246
Raadsbesluit kadernota, verlagen advieskosten en inhuur	65.000
Startsaldo voor begroting 2026-2029	13.050.424
Loon-/prijsindexatie	-178.625
Rente	-75.784
Meicirculaire 2025	1.630.160
Correctie reeds opgenomen middelen jeugd	-120.226
Vergoeding raadsleden	-18.601
Bijstelling kapitaallasten	14.500
Bijstelling bijdragen aan Gemeenschappelijke regelingen	-2.568
Technische mutatie	-148.868
Saldo begroting 2026	14.150.412

2.0.4 Opbrengsten kerntakendiscussie

	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Besparingen of temporiseren ICT-uitgaven (14.3.3)	55.000	10.000	10.000	10.000
Meer digitale communicatie, minder porti (14.3.3)	0	10.000	10.000	10.000
Besparingen binnen personele overhead (14.3.3)	20.000	20.000	20.000	20.000
Verlagen loonkosten en inzetten op verminderen inhuur (14.3.3)	20.000	90.000	90.000	90.000
Verhogen OZB met minimaal inflatiecijfer (14.3.4)	50.895	43.027	35.468	31.422
Verhogen OZB met financiële ruimte uit rioolheffing en afvalstoffenheffing (14.3.4)	41.535	43.801	48.053	48.828
Verlagen kosten voor inning, taxatie en oplegging (14.3.4)	0	10.000	60.000	60.000
Hondenbelasting laten stijgen met inflatiecijfer (14.3.4)	340	340	340	340
Controle op het houden van honden (14.3.4)	-3.000	12.000	12.000	12.000
Uitstel opvullen vacatures (14.5.1)	50.000	20.000	0	0
Stelpost nog te nemen maatregelen (14.5.1)	54.270	54.270	54.270	54.270
Kostendekkendheid leges versneld naar 100% (14.5.1)	24.206	12.308	0	0
	313.246	325.746	340.131	336.860
Raadsbesluit kadernota, verlagen advieskosten en inhuur	65.000	60.000	60.000	60.000
Totaal kerntakendiscussie	378.246	385.746	400.131	396.860

2.1 Programma 1: Veiligheid

De regio Scherpenzeel wordt gezien als een veilige en fijne plek om te wonen. Het is belangrijk om ons dorp goed functionerend, leefbaar en veilig te houden.

Beoogd maatschappelijk effect: Scherpenzeel is een veilige gemeente.

Doel	Onveiligheid wordt voorkomen en/of effectief aangepakt	
Wat gaan we daar voor doen:		
• Boa's zijn zichtbaar en aanspreekbaar.		
• Onze beleidsstukken, vergunningen en APV sluiten aan bij (landelijke) ontwikkelingen en (lokale) wensen.		
• Ondermijning krijgt prioriteit.		
• We vergroten de digitale weerbaarheid van onze inwoners.		
• We zorgen voor een effectieve verbinding tussen zorg en veiligheid.		
• We pakken overlast aan, waaronder overlast vanuit drugs- en/of alcohol.		
• We monitoren en adviseren over de relevante onderdelen binnen de VGGM (veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland-Midden), o.a. het behartigen van de lokale belangen van de brandweer en crisisbeheersingsorganisatie.		
• We willen een dekkend netwerk van automatische externe defibrillatoren (AED's) en Whatsappgroepen.		
De prioriteiten op het gebied van openbare orde en veiligheid staan beschreven in het Integrale Veiligheidsplan 2024-2027. We geven uitvoering aan dit Integraal Veiligheidsplan om de gemeente leefbaar en veilig te houden. Hiervoor maken we jaarlijks samen met lokale samenwerkingspartners, politie, het Openbaar Ministerie en de gemeenten Nijkerk en Barneveld een Uitvoeringsplan. Naast de bovengenoemde prioriteiten krijgen urgente en belangrijke nieuwe onderwerpen/ casuïstiek, zoals maatschappelijke onrust en crises voorrang. We werken aan het vergroten van weerbaarheid en veerkracht in geval van crisissituaties. Het gaat om bijvoorbeeld uitval van elektriciteit of waterproblematiek. Dit in nauwe afstemming met de veiligheidsregio volgens de landelijke richtlijnen.		

2.1.1 BBV-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2021	2022	2023	2024
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	19	3	3	4
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0,5	0,5	0,5	0,5
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	1,5	1,9	1,5	1,5
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2,0	1,5	1,0	1,0
Vernielingen en beschadigingen in openbare ruimte	Aantal per 1.000 inwoners	4,4	3,9	3,9	2,9

Bron: waarstaatjegemeente.nl

2.1.2 Financiën

P1	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-679.087	-754.893	-744.215	-744.478	-741.861	-733.719
1.2 Openbare orde en veiligheid	-430.269	-424.113	-429.308	-429.578	-430.342	-430.342
Totaal Lasten	-1.109.356	-1.179.006	-1.173.523	-1.174.056	-1.172.203	-1.164.061
Baten						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	37.481	3.400	3.400	3.400	3.400	3.400
1.2 Openbare orde en veiligheid	22.938	19.185	26.535	26.535	26.535	26.535
Totaal Baten	60.419	22.585	29.935	29.935	29.935	29.935
Saldo van baten en lasten	-1.048.938	-1.156.421	-1.143.588	-1.144.121	-1.142.268	-1.134.126
Mutatie reserves						
Er is geen sprake van reservemutaties	0	0	0	0	0	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0
Resultaat	-1.048.938	-1.156.421	-1.143.588	-1.144.121	-1.142.268	-1.134.126

2.1.3 Toelichting financiële mutaties 2025-2026

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2025	-1.156.421
Jaarmutatie meerjarenbegroting 2025-2028	16.521
T/m kadernota 2026-2029 vastgestelde mutaties	-5.971
Opbrengsten kerntakendiscussie	3.013
Startsaldo voor begroting 2026-2029	-1.142.858
Loon-/prijsindexatie	-1.246
Bijstelling bijdragen aan Gemeenschappelijke regelingen	-6.906
Bijstelling kapitaallasten	1.820
Subsidieprogramma	-898
Technische mutatie	6.500
Saldo begroting 2026	-1.143.588

2.1.4 Opbrengsten kerntakendiscussie

	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Taakstelling VGGM (14.1.1)	0	13.000	13.000	13.000
Kostendekkendheid leges versneld naar 100% (14.5.1)	3.013	1.534	0	0
Totaal kerntakendiscussie	3.013	14.534	13.000	13.000

De VGGM heeft bovenstaande taakstelling al verwerkt in haar begroting.

2.2 Programma 2: Verkeer en Vervoer

Voor Verkeer streven we naar een efficiënt, duurzaam en veilig verkeerssysteem met de daarbij behorende infrastructuur en maatregelen.

Openbaar vervoer is een netwerk dat over gemeente- en provinciegrenzen heen gaat. De provincies zijn verantwoordelijk voor het faciliteren, coördineren en financieren van het openbaar vervoer binnen hun grenzen. De gemeente heeft hierin slechts een beperkte rol. Werken aan toekomstbestendige openbaar vervoer verbindingen betekent daarom werken aan- en in regionale netwerken. Door onze geografische positie zijn contacten met de provincie Utrecht net zo belangrijk als die met de provincie Gelderland.

We streven naar een goed en doelmatig beheer van de wegen.

Beoogd maatschappelijk effect: Een duurzame, leefbare en verkeersveilige openbare ruimte met voldoende aandacht voor bereikbaarheid.

Doel	We zorgen voor een verbetering van de verkeersinfrastructuur	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We stellen een integraal mobiliteitsplan op, waarin parkeren, duurzaamheid, leefbaarheid, bereikbaarheid en verkeersveiligheid een plaats krijgen.		
• We werken de gekozen maatregelen/maatregelrichtingen uit het Verkeersonderzoek 2023 uit.		
• We zorgen voor een houdbaar openbaar wegennetwerk middels het te maken wegenbeheer en beleidsplan.		

Doel	We streven naar een toekomstbestendige bereikbaarheid van Scherpenzeel, voor alle vervoersvormen	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We behouden en verbeteren (waar mogelijk) onze OV-verbindingen en de toegankelijkheid van onze OV-haltes en nemen daartoe actief deel aan het regio-overleg (Ambtelijk Overleg-mobiliteit, werkgroep OV en werkgroep Fiets).		
• We nemen deel aan de uitvraag voor een modelstudie/knelpuntenanalyse voor de N224, in verband met de te verwachten ontwikkelingen op lokaal, regionaal en landelijk niveau die gevolgen hebben voor de bereikbaarheid van Scherpenzeel		
• We zorgen voor voldoende laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer (logistiek en particulier).		
Zoals in onze vastgestelde integrale laadvisie is opgenomen werken we aan een toegankelijke, betaalbare, betrouwbare en veilige laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen. Dit in navolging van de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL), een bijlage van het Klimaatakkoord.		

2.2.1 BBV-indicatoren

Voor Programma 2 is er geen sprake van wettelijke indicatoren.

2.2.2 Financiën

P2	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
2.1 Verkeer en vervoer	-1.234.393	-1.462.383	-1.568.490	-1.592.831	-1.654.028	-1.738.857
2.2 Parkeren	0	-19.250	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	-10.025	-13.492	-14.042	-14.130	-14.147	-14.147
Totaal Lasten	-1.244.418	-1.495.125	-1.582.532	-1.606.961	-1.668.175	-1.753.004
Baten						
2.1 Verkeer en vervoer	48.871	41.516	35.420	35.420	35.420	35.420
Totaal Baten	48.871	41.516	35.420	35.420	35.420	35.420
Saldo van baten en lasten	-1.195.546	-1.453.609	-1.547.112	-1.571.541	-1.632.755	-1.717.584
Mutatie reserves						
Toevoegingen						
Wegen	-147.000	-209.207	-221.534	-221.534	-221.534	-221.534
Totaal toevoegingen	-147.000	-209.207	-221.534	-221.534	-221.534	-221.534
Onttrekkingen						
Wegen	221.534	133.887	187.142	206.057	266.087	350.420
Totaal onttrekkingen	221.534	133.887	187.142	206.057	266.087	350.420
Mutatie reserves	74.534	-75.320	-34.392	-15.477	44.553	128.886
Resultaat	-1.121.012	-1.528.929	-1.581.504	-1.587.018	-1.588.202	-1.588.698

2.2.3 Toelichting financiële mutaties 2025-2026

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2025	-1.528.929
Jaarmutatie meerjarenbegroting 2025-2028	109.255
T/m kadernota 2026-2029 vastgestelde mutaties	-134.838
Opbrengsten kerntakendiscussie	19.062
Startsaldo voor begroting 2026-2029	-1.535.450
Loon-/prijsindexatie	-32.743
Bijstelling bijdragen aan Gemeenschappelijke regelingen	-123
Bijstelling kapitaallasten	6.500
Technische mutatie	-19.688
Saldo begroting 2026	-1.581.504

2.2.4 Opbrengsten kerntakendiscussie

	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Verlagen budget straatvegen (14.2.1)	10.000	10.000	10.000	10.000
Kostendekkendheid leges versneld naar 100% (14.5.1)	9.062	4.612	0	0
Totaal kerntakendiscussie	19.062	14.612	10.000	10.000

2.3 Programma 3: Economie

Mensen kennen Scherpenzeel als ondernemend dorp in het groen. Omdat aandacht voor ondernemen ons dorp ook op de lange termijn leefbaar houdt, doen we er alles aan om dat zo te houden. Een vitaal en goed bereikbaar winkelcentrum is daarbij essentieel evenals passende activiteiten in ons agrarische buitengebied en ruimte voor innovatie en groei van Scherpenzeelse bedrijven.

Voor de komende periode hebben we de volgende speerpunten: toekomstbestendige bedrijventerreinen, levendig centrum, duurzaamheid, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt begeleiden naar werk, MKB-dienstverlening, agrariërs en platteland, toerisme en recreatie.

Economie

Beoogd maatschappelijk effect: Een economische structuur die ondernemerschap, werkgelegenheid, bestaanszekerheid en daarmee de leefbaarheid versterkt.

Doel	Verduurzaming en toekomstbestendigheid bedrijven/ MKB/ bedrijventerreinen	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We revitaliseren 't Zwarte Land.		
• We ontwikkelen het bedrijventerrein Stationsweg.		
• We blijven ruimte bieden aan ondernemers om zich te vestigen of verder te ontwikkelen binnen Scherpenzeel.		
• We zorgen dat ondernemers kunnen inzetten op energie- en warmtetransitie met behulp van het Regionaal Energieteam voor Agrariërs en Bedrijven.		
Bij de revitalisatie van het Zwarte Land pakken we plannen gezamenlijk op om zo het optimaal gebruik van lopende en nieuwe programma's te benutten. Hierbij werken we samen met de vereniging bedrijventerreinen Scherpenzeel i.o., Provincie Gelderland en Regio Foodvalley.		
We werken samen in de Regio Foodvalley en we continueren gestructureerd overleg over ontwikkelingen met de Ondernemersvereniging/Bedrijvenkring.		
Binnen het thema energie- en warmtetransitie werken we samen met de ondernemers en het Regionaal Energieteam voor Agrariërs en Bedrijven. Zie ook Programma 7: Volksgezondheid en Milieu.		
We onderhouden actief contact met de vereniging bedrijventerreinen Scherpenzeel (medio oktober 2025 is oprichting).		

Bedrijven

Beoogd maatschappelijk effect: Scherpenzeel heeft een aantrekkelijk werkklimaat.

Doel	Stimuleren van werkgevers en werknemers tot duurzaam werkgeverschap	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We stimuleren werkgevers om kwetsbare mensen kansen te bieden op de arbeidsmarkt.		
• We zetten in op bereikbaarheid (buslijn) van arbeidsplaatsen in Scherpenzeel en stimuleren werkgevers om woon-werkverkeer met de fiets aantrekkelijk te maken (duurzame mobiliteit).		
• We stimuleren een goed opleidingsklimaat en actief bewegen bij werkgevers, en we zetten in op herkenning, signalering en aanpakken van laaggeletterdheid.		
Om werkgevers te stimuleren tot duurzaam werkgeverschap en werknemers aan te jagen hier gebruik van te maken, brengen we kansen en voorbeelden uit de regio onder de aandacht. Ook maken we werkgevers bewust van landelijke regelgeving. Wij beschikken over een jobcoach en zijn aangesloten bij ION Vallei (Inclusief Ondernemers Netwerk).		

Doel	Een stimulerend ondernemersklimaat voor alle economische entiteiten passend bij de gemeente	
Wat gaan we daar voor doen:		
	• We voeren service- en contactgesprekken en zijn eerste aanspreekpunt voor ondernemers.	
	• We zijn zichtbaar voor ondernemers door aan te haken bij ondernemersbijeenkomsten en we gaan regelmatig op bedrijfsbezoek.	
	• We stellen een nieuw subsidiebeleid op waarbij belangen beter worden gewogen en gekwantificeerd.	
	• We stimuleren samenwerking tussen ondernemers onderling en tussen branches.	
We richten ons op het bezoeken van 20 bedrijven per jaar, waarvan 2-3 van de bezoeken gezamenlijk wordt afgelegd met (een deel van) het College van burgemeester en wethouders. We organiseren bijeenkomsten om relevante ontwikkelingen te bespreken. Deze themabijeenkomsten kunnen in samenwerking met verschillende afdelingen worden vormgegeven. Daarnaast sluiten we aan bij de bijeenkomsten van de ondernemersverenigingen om daar informatie op te halen. We onderzoeken de mogelijkheid om reclame-uitingen in de openbare ruimte uit te besteden aan een derde partij.		

Doel	Een sociaal en economisch vitaal platteland
Wat gaan we daar voor doen:	
• We stimuleren contact tussen agrarische ondernemers en de gemeente.	
• We faciliteren afgewogen functieveranderingsbeleid.	
• We faciliteren waar mogelijk innovatieve ontwikkelingen.	
We staan klaar voor de agrarische ondernemers uit Scherpenzeel en zetten ons waar mogelijk in voor een sociaal en economisch vitaal platteland.	

Toerisme en recreatie

Beoogd maatschappelijk effect: Een aantrekkelijke bestemming voor toeristen.

Doel	Er is een aantrekkelijk en variërend recreatief en toeristisch aanbod
Wat gaan we daar voor doen:	
• We versterken Heerlijk Scherpenzeel als toeristisch en cultureel platform.	
• We continueren de VVV-informatievoorziening.	
• Huidige TOP aantrekkelijker maken en extra TOP bij De Breehoek realiseren.	
• We promoten evenementen, de weekmarkt en toeristische activiteiten.	
• We faciliteren samenwerking in en met de toeristische sector, winkeliers en horeca.	
• We stimuleren en faciliteren evenementen.	
We positioneren Scherpenzeel als toeristisch knooppunt tussen Veluwe en Heuvelrug en continueren samenwerkingen om dit doel te bewerkstelligen. We onderhouden en vervangen wanneer noodzakelijk de toeristisch en recreatieve infrastructuur. Vanuit het Heerlijk Scherpenzeel programma is de lokale marketing geborgd.	

2.3.1 BBV-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2021	2022	2023	2024
Vestigingen van bedrijven	Aantal per 1.000 inwoners (van 15 t/m 64 jaar)	148,4	155,3	164,5	171,9
Funciemenging: Verhouding tussen banen en woningen	%	51,5	50,2	50,9	49,8

Bron: waarstaatjegemeente.nl

2.3.2 Financiën

P3	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
3.1 Economische ontwikkeling	-54.376	-61.950	-54.021	-54.449	-54.536	-54.536
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-111.762	-110.235	-89.199	-89.837	-89.982	-89.982
3.4 Economische promotie	-81.954	-88.945	-92.041	-77.036	-77.099	-88.699
Totaal Lasten	-248.092	-261.130	-235.261	-221.322	-221.617	-233.217
Baten						
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	21.562	35.805	41.750	41.750	41.750	41.750
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	1.350	1.350	1.350	1.350
3.4 Economische promotie	128.090	165.163	195.825	195.825	195.825	195.825
Totaal Baten	149.652	200.968	238.925	238.925	238.925	238.925
Saldo van baten en lasten	-98.440	-60.162	3.664	17.603	17.308	5.708
Mutatie reserves						
Onttrekkingen						
Centrumvisie	9.410	0	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	9.410	0	0	0	0	0
Mutatie reserves	9.410	0	0	0	0	0
Resultaat	-89.030	-60.162	3.664	17.603	17.308	5.708

2.3.3 Toelichting financiële mutaties 2025-2026

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2025	-60.162
Jaarmutatie meerjarenbegroting 2025-2028	25.689
T/m kadernota 2026-2029 vastgestelde mutaties	-7.766
Opbrengsten kerntakendiscussie	40.000
Raadsbesluit kadernota, schrappen bijdrage Smakelijke Veluwe	5.000
Startsaldo voor begroting 2026-2029	2.761
Loon-/prijsindexatie	-6.208
Technische mutatie	7.111
Saldo begroting 2026	3.664

2.3.4 Opbrengsten kerntakendiscussie

	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Verlagen advies- en overige kosten t.a.v. economische ontwikkeling (14.1.2)	10.000	10.000	10.000	10.000
Verlaging bijdrage RBT (14.1.2)	0	0	0	18.400
Onderzoeken tarief toeristenbelasting (14.1.2)	30.000	30.000	30.000	30.000
	40.000	40.000	40.000	58.400
Raadsbesluit kadernota, verhoging bijdrage Scherpenzeel 800jr	0	0	0	-20.000
Raadsbesluit kadernota, schrappen bijdrage Smakelijke Veluwe	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal kerntakendiscussie	45.000	45.000	45.000	43.400

2.4 Programma 4: Onderwijs

Wij faciliteren toegankelijk en modern onderwijs voor onze jongeren en bieden educatieve activiteiten die stimuleren tot persoonlijke ontplooiing en ontwikkeling van alle inwoners van Scherpenzeel.

Onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer

Beoogd maatschappelijk effect: Onze basisscholen beschikken over voldoende en duurzame huisvesting en er is voldoende ruimte voor bewegingsonderwijs. De scholen zijn voor alle kinderen toegankelijk.

Doel	Onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer voldoen aan vastgestelde norm	
Wat gaan we daarvoor doen:		
• We voeren het Integraal Huisvestingsplan (IHP) primair onderwijs uit en stellen het waar nodig bij.		
• We zorgen voor actuele leerlingenprognose zodat tijdig kan worden geanticipeerd op de ruimtebehoeftes bij de scholen.		
• We voeren de verordening leerlingenvervoer uit en leveren een bijdrage aan passend onderwijs waardoor onze kinderen een passende onderwijsplek krijgen met afgestemde (jeugd)zorg.		
De vervangende nieuwbouw van De Dorpsbeuk krijgt in 2026 verder vorm. Openbare basisschool De Dorpsbeuk en Kinderopvangorganisatie Minisoos worden gehuisvest in een nieuwe Integraal Kindcentrum (IKC) en gaan zeer nauw samenwerken. Het IKC wordt opgeleverd in augustus 2027. Er wordt voorzien in voldoende huisvesting voor de groeiende scholen De Wittenberg en De Glashorst.		

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Beoogd maatschappelijk effect: We bevorderen de zelfredzaamheid. Inwoners hebben voldoende basisvaardigheden om zelfstandig mee te doen in de samenleving.

Doel	Onderwijsachterstanden zijn teruggedrongen en schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten wordt voorkomen	
Wat gaan we daarvoor doen:		
	• We subsidiëren peuteropvang en voorschoolse educatie (VE) zodat zoveel mogelijk kinderen van 2,5-4 jaar een aanbod krijgen.	
	• We onderzoeken de mogelijkheden om het toezicht op de naleving leerplichtwet, kwalificatieplicht en verzuimpreventie elders onder te brengen om de efficiëntie te vergroten en de kwetsbaarheid te verkleinen.	
	• We zetten in op preventie door ambulante jeugdhulp op de vier Scherpenzeelse basisscholen te faciliteren.	
	• We staan garant voor de in Woudenberg opgerichte Taalklas Woudenberg-Scherpenzeel voor het onderwijs aan kinderen van Oekraïense vluchtelingen en statushouders in de basisschoolleeftijd.	

Inzetten op verbinding tussen onderwijs, kinderopvang en voorliggend veld is een speerpunt binnen beleidsplan Sociaal Domein.
De Taalklas in Woudenberg is opgeheven.

Doel	We zetten in op verbeteren van (digitale) geletterdheid en basisvaardigheden van volwassenen		
Wat gaan we daarvoor doen:			
• We werken regionaal samen en geven uitvoering aan de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) en het daaruit voortvloeiende lokale uitvoeringsplan laaggeletterdheid, onder andere het opzetten van een (digi)Taalhuis in De Breehoek.			
• We gaan vrijwilligers en professionals scholen in het herkennen, signaleren en doorverwijzen van met name laaggeletterde NT1-ers (inwoners met Nederlands als moedertaal).			
• We zetten in op de Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid (GGG) en leggen bij het vinden en doorgeleiden van laaggeletterden de focus op ouders van jonge kinderen om de vicieuze cirkel te doorbreken.			
In 2026 krijgt het (digi) Taalhuis Scherpenzeel verder vorm. De kosten voor het formele en non-formele taalaanbod worden gefinancierd uit de WEB-middelen. Voor de kosten van de Taalhuiscoördinator en de –docent zijn wellicht aanvullende gemeentelijke middelen nodig. De hoogte is afhankelijk van de inzet van de bestaande reserves uit 2025 binnen de regio en het aantal deelnemers aan de taaltrajecten. In de Voorjaarsrapportage 2026 komen we hierover indien nodig met een voorstel. Gezinsaanpak Geletterdheid is een van de speerpunten binnen het beleidsplan Sociaal Domein.			

2.4.1 BBV-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2021	2022	2023	2024
Absoluut verzuim; niet ingeschreven	Aantal per 1.000 leerlingen	0	0	0	0
Relatief verzuim; ongeoorloofd afwezig	Aantal per 1.000 leerlingen	22	19	21	12
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1,6	1,2	1,2	1,6

Bron: waarstaatjegemeente.nl

2.4.2 Financiën

P4	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
4.1 Openbaar basisonderwijs	-44.068	-38.271	-39.152	-39.152	-39.152	-39.152
4.2 Onderwijshuisvesting	-325.676	-279.717	-282.484	-282.598	-374.512	-374.360
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-831.806	-824.659	-726.716	-530.034	-530.231	-530.231
Totaal Lasten	-1.201.550	-1.142.647	-1.048.352	-851.784	-943.895	-943.743
Baten						
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	225.434	309.031	187.565	0	0	0
Totaal Baten	225.434	309.031	187.565	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-976.116	-833.616	-860.787	-851.784	-943.895	-943.743
Mutatie reserves						
Toevoegingen						
Nieuwbouw onderwijsgebouwen	0	0	-400.000	-3.150.000	0	0
Totaal toevoegingen	0	0	-400.000	-3.150.000	0	0
Onttrekkingen						
Nieuwbouw onderwijsgebouwen	222.530	221.686	221.545	221.545	313.436	313.284
Totaal onttrekkingen	222.530	221.686	221.545	221.545	313.436	313.284
Mutatie reserves	222.530	221.686	-178.455	-2.928.455	313.436	313.284
Resultaat	-753.586	-611.930	-1.039.242	-3.780.239	-630.459	-630.459

2.4.3 Toelichting financiële mutaties 2025-2026

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2025	-611.930
Jaarmutatie meerjarenbegroting 2025-2028	12.307
T/m kadernota 2026-2029 vastgestelde mutaties	-21.098
Opbrengsten kerntakendiscussie	0
Startsaldo voor begroting 2026-2029	-620.721
Loon-/prijsindexatie	-20.793
Technische mutatie	2.272
Reservemutatie	-400.000
Saldo begroting 2026	-1.039.242

2.4.4 Opbrengsten kerntakendiscussie

Er zijn geen opbrengsten uit de kerntakendiscussie.

2.5 Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie

Als dorp mogen we trots zijn op onze uitstekende voorzieningen, zoals het zwembad, de sportclubs en Kulturhus De Breehoek. Om Scherpenzeel aantrekkelijk te houden, ook voor jonge gezinnen en ouderen, en het sportaanbod mee te laten groeien met de groei van Scherpenzeel, blijven we ons daarvoor inzetten, dit doen we vooral samen met de inzet van talloze vrijwilligers. Daarbij ontkomen we niet aan het zoeken naar een goede balans tussen de inzet van gemeenschapsgeld en het vragen van een eigen bijdrage aan gebruikers van de voorzieningen.

Sport

Bevorderen van sport, meer bewegen en verbeteren gezondheid. Lokaal sportbeleid vormt de aanjager voor een breed lokaal sociaal beleid, waarbij ingezet wordt op het stimuleren van deelname aan sporten en bewegen, bevorderen van een gezonde leefstijl en preventie – het gezond houden van mensen door hun gezondheid te bevorderen en beschermen. Het inzetten op en stimuleren van een zo efficiënt en multifunctioneel gebruik van sportieve openbare ruimte en voorzieningen.

Basis bieden aan, en stimuleren van sportverenigingen om te komen tot en het behouden van, vitale sportverenigingen. Het realiseren van een toekomstbestendig voorzieningenaanbod.

Beoogd maatschappelijk effect: Inwoners zijn lichamelijk, geestelijk en sociaal gezond.

Doel	Iedere inwoner heeft toegang tot een passend sportaanbod in een kwalitatief goede omgeving	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We stimuleren sport en bewegen onder een zo groot mogelijk deel van de Scherpenzeelse inwoners met specifieke activiteiten en programma's voor nader te stellen aandachtsgroepen.		
• We geven de combinatieregeling Sportfunctionarissen een rol bij het opzetten van een sport- en beweegaanbod voor sportverenigingen, inwoners en bijzondere doelgroepen.		
• We onderzoeken mogelijkheden voor sport- en bewegen in de openbare ruimte.		
Het lokale sportakkoord geeft hierin richting. We zoeken verbindingen tussen sport, bewegen en gezondheidszorg. We werken daar waar mogelijk integraal aan een juist aanbod.		

Doel	Toekomstbestendige sportinfrastructuur	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We bieden advies op maat op basis van het sportakkoord en gesprekken om verenigingen te versterken en de sportparticipatie te vergroten, in het bijzonder die van aandachtsgroepen in het sociaal domein.		
• We stimuleren verduurzaming sportaccommodaties.		
• We denken mee met de initiatieven en kansen vanuit de sportorganisaties.		
We faciliteren sportorganisaties met regionale en landelijke ondersteuning. We ondersteunen initiatieven van sportorganisaties, waarbij we zoveel mogelijk zoeken naar een integrale aanpak. We kijken naar het volledige spectrum van verduurzaming en zetten daar waar mogelijk aangeboden services voor in. We kijken vooruit om ervoor te zorgen dat het sport- en beweegaanbod meegroeit met de verwachte groei van de gemeente.		

Cultuur en media

In de snel veranderende samenleving, waarin de overheid inzet op zelfredzaamheid van de burger, is het noodzakelijk dat iedere inwoner over voldoende vaardigheden beschikt om volwaardig te blijven participeren.

Kunst en cultuur heeft een verbindende rol waardoor mensen samenkomen, ontdekken, erkenning vinden als individu en herkenning vinden als samenleving.

Door cultuur een prominentere rol te geven in onze samenleving vergroten wij het toeristisch en recreatief aanbod en het welzijn van de inwoners. Scherpenzeel wordt aantrekkelijker om te verblijven en in te wonen.

Beoogd maatschappelijk effect: Inwoners hebben de mogelijkheid om elkaar te ontmoeten en zich verder te ontwikkelen en ontplooiën.

Doel	Inwoners hebben toegang tot cultuur, kennis en informatie	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We stimuleren een passend en veelzijdig cultuuraanbod voor alle inwoners.		
• We verbreden en steunen de maatschappelijke rol van culturele verenigingen en organisaties.		
• We brengen cultuureducatie meer onder de aandacht.		
• We kijken samen met de bibliotheek naar noodzakelijke investeringen.		
• We stimuleren Méér Muziek in de Klas.		
• We werken samen in regionale projecten van de florierende Foodvalley.		
• In het kader van preventie faciliteren we extra activiteiten van de bibliotheek.		
We faciliteren culturele organisaties met regionale en landelijke ondersteuning. We zetten ons in om de rol van cultuur in het sociaal domein in Scherpenzeel te versterken. We richten ons op (het behoud van) een robuuste bibliotheek in Scherpenzeel. In verband met de aanstaande zorgplicht stellen we een meerjarenplan van gemeenten voor bibliotheken op.		

We jagen de samenwerking tussen culturele organisaties en het onderwijs aan. Ook onderzoeken we implementatie van Cultuureducatie met Kwaliteit op basisscholen. De projectsamenwerking Florerende Foodvalley ontwikkelt door naar een structurele regionale samenwerking de 'Cultuurvallei'.

Monumenten

Onze monumenten zijn een belangrijk visitekaartje van Scherpenzeel.

We willen het erfgoed in onze gemeente zichtbaar en beleefbaar maken. We zijn trots op ons erfgoed en willen ook graag dat inwoners en bezoekers hiervan genieten.

Beoogd maatschappelijk effect: Iedereen komt in aanraking met lokaal erfgoed en de lokale geschiedenis.

Doel	Inwoners en bezoekers hebben kennis van het lokaal erfgoed en de lokale geschiedenis	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We organiseren de Open Monumentendag een keer in de drie jaar (2024 en 2027).		
• We geven subsidie voor het herstel en onderhoud van monumenten conform het vigerende beleid.		
• We haken aan bij de uitrol van het regionaal programma om de Grebbelinie te verbinden.		
Samen met onze buurgemeenten Renswoude en Woudenberg rouleren we de organisatie van de Open Monumentendag. We hebben zowel oog voor materieel erfgoed als immaterieel cultureel erfgoed.		

Groen

Groen is essentieel voor klimaatadaptatie en ecosysteemdiensten zoals waterbuffering, verkoeling, luchtzuivering en biodiversiteit. In Scherpenzeel wordt de sfeer in sterke mate bepaald door de aanwezige bomenstructuur, Park Huis Scherpenzeel en het omringende landschap. De speelplaatsen bieden speelruimte aan de vele kinderen in het dorp. Kwaliteit en veiligheid staan voorop. De aantrekkelijke omgeving in en rondom Scherpenzeel draagt bij aan recreatie, spel en beleving. Zo versterken wij het contact tussen onze inwoners.

Beoogd maatschappelijk effect: Een klimaat adaptief, veilig, gezond dorp met robuuste groenstructuren, natuur en sociaal welbevinden.

Doel	Een veilig, vitaal en gezond bomenbestand	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We voeren planmatig boombeheer uit.		
• We continueren de bestaande boomstructuur als asset "eeuwig groen" door bescherming, onderhoud en vervanging.		
• We diversifiëren het bomenbestand verder door de 30-20 regel na te streven. (maximaal 30% zelfde soort, maximaal 20% zelfde cultivar).		

Doel	Een veilige en aantrekkelijke speelomgeving
Wat gaan we daar voor doen:	
• We voeren jaarlijkse veiligheids- en onderhoudsinspecties uit, welke input geven voor onderhoud, reparatie en vervanging.	
• We spelen in op de actuele behoefte bij renovaties, herinrichting of nieuwe aanleg.	
• We hanteren veiligheid, duurzaamheid (levensduur) en functionaliteit als leidend principe bij aanleg en vervanging.	

Doel	Een biodivers Scherpenzeel
Wat gaan we daar voor doen:	
• We creëren meer horizontale en verticale structuurvariatie in het gemeentelijk groenbestand en dragen zorg voor meer gradiëntsituaties bij de inrichting van de openbare ruimte.	
• We diversifiëren groenbeheermaatregelen.	
• We passen natuurvolgend beheer toe zoals het laten staan van dode stammen, spontane ontwikkeling van kruiden, houtsingels en struwelen.	
Een voorbeeld van horizontale structuurvariatie is een snelle overgang van gazon-kruidenberm-zoombepplanting-bos-boombepplanting. Een voorbeeld van verticale structuurvariatie is een overgang van strooisellaag-kruidlaag-struiklaag-boomlaag. Voorbeelden van gradiëntsituaties zijn geleidelijke overgangen van droog naar nat, van hoog naar laag. Dergelijke variaties en gradiënten versterken de biodiversiteit. Ook zorgen we voor nectar- en vruchtdragende beplanting toe die aantrekkelijk is voor insecten en vogels. Vergroting van de biodiversiteit helpt ook in de bestrijding van de eikenprocessierups.	

Doel	Bevorderen dierenwelzijn en beperking van zoönose
Wat gaan we daar voor doen:	
• We zorgen dat gewonde dieren door de dierenarts worden verzorgd.	
• We dragen zorg voor de opvang van (zwerf)dieren zoals honden, katten, vogels en knaagdieren.	
• We beheren een verzamelpunt van kadavers en zorgen ervoor dat deze kadavers op een verantwoorde wijze afgevoerd worden door de Rendac.	
Voor een goede uitvoering van de Wet Dieren heeft de gemeente een overeenkomst met de dierenambulance, dierenasiel en de knaagdierenopvang. De dierenambulance vervoert dode, zieke en gewonde (gedomesticeerde) (zwerf)dieren op een milieuhygiënisch verantwoorde wijze en draagt deze over naar erkende organisaties. De dierenambulance vervult een belangrijke functie in het tegen gaan van de verspreiding van vogelgriep of andere zoönose.	

2.5.1 BBV-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2021	2022	2023	2024
Niet sporters	%	-	49,2	-	48,0

Bron: waarstaatjegemeente.nl

2.5.2 Financiën

P5	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
5.1 Sportbeleid en activering	-99.685	-118.266	-109.637	-55.217	-55.276	-55.276
5.2 Sportaccommodaties	-444.670	-491.164	-508.729	-509.803	-508.768	-505.394
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-70.644	-80.739	-81.646	-82.015	-82.090	-82.090
5.5 Cultureel erfgoed	-64.834	-121.196	-59.234	-59.513	-59.570	-59.570
5.6 Media	-578.736	-600.642	-563.915	-570.556	-570.694	-570.694
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-948.515	-1.096.667	-1.111.961	-1.114.126	-1.113.994	-1.113.994
Totaal Lasten	-2.207.085	-2.508.674	-2.435.122	-2.391.230	-2.390.392	-2.387.018
Baten						
5.1 Sportbeleid en activering	66.166	66.166	54.702	0	0	0
5.2 Sportaccommodaties	184.298	91.834	104.713	104.713	104.713	104.713
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	461	0	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	23.688	59.496	9.964	9.964	9.964	9.964
5.6 Media	10.103	0	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.738	0	0	0	0	0
Totaal Baten	286.994	217.957	169.379	114.677	114.677	114.677
Saldo van baten en lasten	-1.920.091	-2.290.717	-2.265.743	-2.276.553	-2.275.715	-2.272.341
Mutatie reserves						
Toevoegingen						
Zwembad	0	0	-51.840	0	0	0
Totaal toevoegingen	0	0	-51.840	0	0	0
Onttrekkingen						
Lening Breehoek	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000
Onderhoud Breehoek	83.565	0	0	0	0	0
Monumenten	5.700	0	11.500	11.500	11.500	11.500
Zwembad	22.137	22.137	22.137	22.137	22.137	22.137
Herinrichting sportpark De Bree	66.571	66.704	76.986	76.986	75.829	72.455
Totaal onttrekkingen	252.973	163.841	185.623	185.623	184.466	181.092
Mutatie reserves	252.973	163.841	133.783	185.623	184.466	181.092
Resultaat	-1.667.118	-2.126.876	-2.131.960	-2.090.930	-2.091.249	-2.091.249

2.5.3 Toelichting financiële mutaties 2025-2026

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2025	-2.126.876
Jaarmutatie meerjarenbegroting 2025-2028	284.585
T/m kadernota 2026-2029 vastgestelde mutaties	-228.361
Opbrengsten kerntakendiscussie	11.020
Startsaldo voor begroting 2026-2029	-2.059.632
Loon-/prijsindexatie	-19.633
Subsidieprogramma	-1.173
Correctie dotatie voorziening	4.270
Bijstelling kapitaallasten	-6.500
Technische mutatie	2.548
Reservemutatie	-51.840
Saldo begroting 2026	-2.131.960

2.5.4 Opbrengsten kerntakendiscussie

	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Inzet reserve monumenten (14.2.2)	11.500	11.500	11.500	11.500
Kostendekkendheid leges versneld naar 100% (14.5.1)	-480	-490	-499	-499
Totaal kerntakendiscussie	11.020	11.010	11.001	11.001

2.6 Programma 6: Sociaal Domein

We willen in Scherpenzeel een warme en krachtige samenleving zijn met mensen die naar elkaar omkijken, zichzelf kunnen zijn en een sociaal netwerk hebben dat hen steunt.

Iedereen kan zichzelf zoveel mogelijk redden of weet hoe hij ondersteuning kan krijgen als dat niet lukt. Die ondersteuning is vooral gericht op het bieden van bestaanszekerheid, bevorderen van gezond gedrag, kansrijk opgroeien en het ontwikkelen van

(basis)vaardigheden om de uitdagingen van het leven aan te kunnen.

Het effect hiervan is dat inwoners beter in staat zijn om zelf, of met hulp van hun netwerk, in te spelen op de veranderingen en uitdagingen in hun leven, zodat ze zo min mogelijk afhankelijk zijn van hulp.

In dit programma ziet u de thema's uit het beleidsplan Sociaal Domein terug: Waardevol meedoen, Kansrijk Jong, Veerkrachtig Ouder Worden. We richten ons in dit programma o.a. op het doorontwikkelen van de preventieve voorzieningen, om de beweging naar zelf- en samenredzaamheid in te zetten. Daarbij worden de landelijke bewegingen zoals de Hervormingsagenda Jeugd, Wonen, Ondersteuning en Zorg voor ouderen, Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA)/Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA) meegenomen in de uitwerking van de doelen.

Het is van belang om de doelen en speerpunten vanuit het beleidsplan Sociaal Domein in samenhang te lezen met de onderwerpen in hoofdstukken 3 (economie), 4 (onderwijs), 5 (sport, cultuur en recreatie) en 7 (volksgezondheid). We stimuleren integraliteit, versterken de mogelijkheden en denken en werken domeinoverstijgend.

Aandachtspunten voor de toekomst vanuit het Programma Basis op orde

In februari 2023 heeft de raad opdracht gegeven om het sociaal domein op orde te brengen en dit toekomstbestendig te organiseren. In juni 2024 werd dit programma afgerond. Deze aandachtspunten zijn:

Kwetsbaarheid van een kleine organisatie

Aan de 'Basis op Orde' was de vraag om taken duurzaam te organiseren. We hebben daar zeker stappen in gezet, maar duurzaam organiseren blijft in een kleine gemeente een uitdaging. Als kleine gemeente heb je te maken met 1-persoonsfuncties. Voor die functies is geen back-up bij ziekte, uitval of extra drukte. De bezetting op niveau houden vraagt blijvend aandacht.

Regionale samenwerking

We hebben ons ingezet om verschillende werkzaamheden bij een regiogemeente of externe partij te beleggen. Leerplicht is succesvol ondergebracht bij de gemeente Veenendaal. De schuldhulpverlening, de bijstand voor zelfstandigen (Bbz) en de hosting en beheer van het ICT-systeem is uitbesteed aan externe partijen, zodat we duurzame dienstverlening voor onze inwoners kunnen garanderen.

Het programma is afgerond, maar de doorontwikkeling is niet klaar

We hebben een aantal flinke stappen gezet, tegelijkertijd zien we steeds nieuwe opgaven en kansen op ons afkomen. Dat betekent dat er ook in de toekomst geïnvesteerd zal moeten worden in het Sociaal Domein, waarbij een goede afweging tussen lasten en baten belangrijk blijft. Zo zijn we bezig met een doorontwikkeling van een stevige centrale toegang en wordt het welzijnsveld efficiënter en effectiever ingericht.

De vraag naar jeugdhulp en Wmo stijgt de afgelopen jaren. Tegelijkertijd nemen de kosten al enkele jaren toe, zowel lokaal als landelijk. In de begroting houden we daarom rekening met het risico van verder oplopende kosten. Voor de Jeugdwet nemen we maatregelen om de kosten te beheersen. Deze maatregelen die in 2025 zijn gestart, werken we in 2026 verder uit. Voor Wmo is er in de begroting een taakstelling opgenomen.

Waardevol Meedoen

In dit onderdeel gaat het vooral om het versterken van de veerkracht en zelfredzaamheid van mensen. Iedereen kan meedoen en heeft een sociaal netwerk waar je op terug kunt vallen. Inwoners voor wie kansen niet vanzelfsprekend zijn, bieden we gericht ondersteuning. Om dit programma goed en gericht uit te kunnen voeren, is het nodig dat de focus blijft liggen op de basis en het nog beter in beeld brengen waar de behoeftes liggen binnen Scherpenzeel.

Beoogd maatschappelijk effect: Een warme en krachtige samenleving, waarin elke inwoner naar eigen kunnen mee kan doen.

Doel	Stimuleren zinvolle daginvulling	
Wat gaan we daarvoor doen:		
• We onderzoeken welk aanbod versterkend is op het gebied van welzijn.		
• We koppelen de subsidiecyclus aan de beleidscyclus voor een vraaggericht aanbod en monitoring.		
• We bieden kwetsbare mensen kansen om aan het werk te gaan.		
Voor dit doel is het volgende speerpunt geformuleerd: Bouwen aan een sterk, passend en bekend welzijnsaanbod.		

Doel	Stimuleren van het Goede gesprek/Normaliseren	
Wat gaan we daarvoor doen:		
• We organiseren gesprekken met inwoners rondom 'iedereen doet mee' in het kader van het maatschappelijk gesprek.		
• We identificeren welke levensgebeurtenissen veel impact hebben op de inwoner en organiseren een passend groepsaanbod hiervoor.		
• We geven de inwoner handvatten voor levensgebeurtenissen door onder andere het opzetten van Welzijn op recept.		
Voor dit doel is het volgende speerpunt geformuleerd: Ontwikkelen van aanbod voor het omgaan met levensgebeurtenissen.		

Doel	Vergroten basisvaardigheden en zelfredzaamheid van onze inwoners
Wat gaan we daarvoor doen:	
• We geven meer bekendheid aan het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) in de Bibliotheek Scherpenzeel.	
• We stimuleren de financiële zelfredzaamheid van onze inwoners.	
• We brengen de doelgroep voor het Taalhuis in beeld.	
Voor dit doel is het volgende speerpunt geformuleerd: Stimuleren betere integratie statushouders.	

Doel	Vergroten van de bestaanszekerheid van onze inwoners
Wat gaan we daarvoor doen:	
• We geven de minimaregelingen efficiënter en effectiever vorm.	
• We ontwikkelen de vormgeving van de vroegsignalering en de schuldhulpverlening.	
• We vergroten de bekendheid van de gemeentelijke regelingen en de schuldhulpverlening bij de inwoners en maatschappelijke partners.	
• We implementeren de Wet inburgering 2021 verder.	
• We ontwikkelen een aanpak tegen energiearmoede.	
Uit verschillende onderzoeken is gebleken dat het gebruik van onze minimaregelingen laag is in vergelijking met het landelijk gemiddelde. Dit komt onder andere doordat de mogelijkheden voor financiële ondersteuning niet bekend zijn bij onze inwoners. We gaan daarom actiever communiceren over onze minimaregelingen.	

Kansrijk Jong

Hierbij gaat het om gezond en veilig opgroeien. Dat betekent dat we vroeg starten met preventieve activiteiten voor bepaalde kwetsbare doelgroepen. En (vroegtijdig) signaleren als extra ondersteuning noodzakelijk is. Het gaat zowel om werken aan en benutten van kans en kracht van iemand als ook het signaleren en beperken van mogelijke risico's.

Beoogd maatschappelijk effect: Een gezond en veilig opgroeiende jeugd, die actief deelneemt aan de maatschappij.

Doel	Ondersteunen in het normale leven
Wat gaan we daar voor doen:	
• We bieden opvoedondersteuning (individueel of in een groep) aan ouders/opvoeders en stimuleren ouders/opvoeders elkaar te ondersteunen.	
• We organiseren gesprekken met inwoners en met partners. We gaan het gesprek aan over normaliseren en stimuleren van het 'normale' leven.	
• We stimuleren gezond gedrag, zowel mentaal als fysiek.	
Voor dit doel zijn de volgende speerpunten geformuleerd: Bouwen aan een toegankelijke, sterke en passende sociale basis voor jeugd, uitvoeren jeugdpreventieplan middelengebruik en inzetten op verbinding tussen onderwijs, kinderopvang en het voorliggend veld.	

Doel	Helpen kansen pakken	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We vergroten de kansengelijkheid onder onze jeugd door het ontwikkelen van een aanpak tegen kinderarmoede en te investeren in een Kansrijke Start voor ieder kind.		
• We versterken basisvaardigheden door in te zetten op het stimuleren van de taalontwikkeling.		
• We maken mogelijk dat iedereen mee kan doen door in te zetten op preventie, eigen kracht en beweegactiviteiten.		
• We stellen een jeugdpreventieplan 'Kansrijk opgroeien' op waarin we stimuleren dat onze jeugd een kansrijke opvoeding krijgt. Waarbij het model 'Opgroeien in Kansrijke Omgeving' leidend is.		
Kansengelijkheid staat bij dit doel centraal. Elke actie die gedaan wordt is er op gericht om de kansengelijkheid te vergroten. Ieder kind verdient een kans om op te groeien in een kansrijke omgeving, waardoor het zich op latere leeftijd beter kan redden. Voor dit doel zijn de volgende speerpunten geformuleerd: Versterk ketenaanpak kansrijke start, versterk gezinsaanpak geletterdheid en uitvoer van de aanpak tegen kinderarmoede.		

Veerkrachtig ouder worden

Door de vergrijzing komen er meer ouderen met gezondheidsproblemen, eenzaamheid en dementie. Dit vraagt om meer bewustwording en acceptatie.

We willen ouderen stimuleren in hun zelfredzaamheid, hun basisvaardigheden vergroten en hen ondersteunen bij levensgebeurtenissen. Door netwerken te versterken en samen te werken rondom inwoners en mantelzorgers vergroten we de effectiviteit en efficiëntie van onze inzet. Zo verbeteren we kwaliteit van leven en het welzijn van ouderen én hun mantelzorgers. Zodat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen zijn en de mantelzorgers niet overbelast raken.

Beoogd maatschappelijk effect: (Oudere) inwoners zijn veerkrachtig en zijn zo veel en zo lang mogelijk zelfredzaam.

Doel	Inwoners wonen langer en veilig zelfstandig thuis	
Wat gaan we daarvoor doen:		
• We versterken de verbinding tussen preventieve voorzieningen en de gemeente.		
• We evalueren of onze mantelzorgondersteuning en –waardering voldoet aan de behoefte van de mantelzorgers en degene die de mantelzorg krijgt. Om zo de steun vanuit het eigen netwerk zo krachtig mogelijk te houden.		
• Wij geven invulling aan valpreventie.		
• We spelen er vroegtijdig op in wanneer het fysiek of mentaal lastiger wordt om zelfstandig te wonen.		
Voor dit doel zijn de volgende speerpunten geformuleerd: Versterken mantelzorgondersteuning en de mantelzorger en zorgen voor voldoende ouderenhuisvesting.		

Doel	Inwoners kunnen omgaan met (levens)veranderingen
Wat gaan we daarvoor doen:	
• We versterken de zichtbaarheid van cliëntondersteuning zodat mensen goed begeleid kunnen worden bij het komen tot passende en duurzame ondersteuning.	
• We onderzoeken welke levensgebeurtenissen van invloed zijn op inwoners waardoor preventief ingezet kan worden.	
• We onderzoeken of het aanbod voor digitalisering voor ouderen en overige specifieke doelgroepen toereikend is.	
Voor dit doel zijn de volgende speerpunten geformuleerd: Accepteren van en leren omgaan met dementie in de samenleving en stimuleren vitaal ouder worden voor 55+ (draagt ook bij aan doel: inwoners langer en veilig zelfstandig thuis).	

2.6.1 BBV-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2021	2022	2023	2024
Banen	Aantal per 1.000 inwoners (van 15 t/m 64 jaar)	705,0	676,8	695,8	668,4
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	-	-	-	-
Kinderen in uitkeringsgezinnen	% kinderen tot 18 jaar	3,0	3,0	3,0	nmb
Netto arbeidsparticipatie	% mensen dat een baan heeft tussen 15 en 67 jaar	75,0	76,7	77,6	78,1
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners (van 15 t/m 64 jaar)	96,8	111,0	126,5	127,3
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	nmb	nmb	nmb	nmb
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	134,1	112,8	112,5	125,3
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	10,5	11,2	11,2	12,2
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1,0	0,9	0,6	0,4
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren tot 18 jaar	-	-	-	-
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	590	600	620	620

Bron: [waarsaatjegemeente.nl](https://www.waarsaatjegemeente.nl)

2.6.2 Gemeentelijke indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2021	2022	2023	2024
Onvoldoende regie over het eigen leven	% inwoners 50-64 jaar	-	13,0		11,0
Vrijwilligerswerk	% inwoners van 18 jaar en ouder		34,0		35,0
Moeite met rondkomen	% inwoners van 18 jaar en ouder		15,0		8,0
Ervaren van opvoedproblematiek	% ouders		13,0		
Voelt zich (zeer) vaak gestrest door één of meer factoren	% van alle jongeren 13-16 jaar	34,0		37,0	
	% van alle meisjes 13-16 jaar	51,0		53,0	
	% van alle jongens 13-16 jaar	16,0		19,0	
Mantelzorg (zeer) zwaar of overbelast	% mantelzorgers		9,0		21,0
Missen van emotionele steun	% van inwoners 50-64 jaar		7,0		
Zichtbaarheid cliëntondersteuning			42,0		

Bron: Volwassen en ouderenmonitor GGD 2024, GGD Kindermonitor 2023, GGD Jeugdgezondheidsmonitor 2023 en Cliëntervaringsonderzoek 2023.

2.6.3 Financiën

P6	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-1.926.302	-1.738.100	-1.887.941	-761.452	-761.715	-761.715
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-107.158	0	0	0	0	0
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-98.023	-88.180	-54.000	-54.000	-54.000	-54.000
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-161.278	-348.286	-382.870	-376.750	-377.000	-377.000
6.3 Inkomensregelingen	-2.148.020	-1.991.910	-2.048.035	-2.078.592	-2.079.714	-2.079.714
6.4 WSW en beschut werk	-425.321	-244.729	-258.619	-259.937	-260.205	-260.205
6.5 Arbeidsparticipatie	-171.890	-67.435	-69.361	-69.726	-71.780	-71.780
6.60/6.71/6.812/6.91 Wmo	-2.717.898	-2.561.509	-2.591.896	-2.605.747	-2.618.135	-2.630.110
6.72/6.73/6.74/6.82/6.92 Jeugdhulp	-4.328.619	-3.946.526	-4.238.665	-4.264.652	-4.282.249	-4.297.265
Totaal Lasten	-12.084.507	-10.986.675	-11.531.387	-10.470.856	-10.504.798	-10.531.789
Baten						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.385.253	1.584.394	1.420.557	0	0	0
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	10.000	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	1.471.331	1.422.831	1.369.847	1.369.847	1.369.847	1.369.847
6.4 WSW en beschut werk	52.846	2.750	2.750	2.750	2.750	2.750
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	0	0	3.100	3.100	3.100	3.100
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	77.327	0	0	0	0	0
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	21.102	0	0	0	0	0
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	1.321	0	0	0	108.172	109.640
Totaal Baten	4.019.180	3.009.975	2.796.254	1.375.697	1.483.869	1.485.337
Saldo van baten en lasten	-8.065.327	-7.976.700	-8.735.133	-9.095.159	-9.020.929	-9.046.452
Mutatie reserves						
Toevoegingen						
Reserve Sociaal Domein	0	-200.000	-129.385	-93.552	0	0
Totaal toevoegingen	0	-200.000	-129.385	-93.552	0	0
Onttrekkingen						
Reserve Sociaal Domein	0	200.000	0	0	222.937	0
Totaal onttrekkingen	0	200.000	0	0	222.937	0
Mutatie reserves	0	0	-129.385	-93.552	222.937	0
Resultaat	-8.065.327	-7.976.700	-8.864.518	-9.188.711	-8.797.992	-9.046.452

2.6.4 Toelichting financiële mutaties 2025-2026

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2025	-7.976.700
Jaarmutatie meerjarenbegroting 2025-2028	-271.712
T/m kadernota 2026-2029 vastgestelde mutaties	14.041
Opbrengsten kerntakendiscussie	34.000
Startsaldo voor begroting 2026-2029	-8.200.371
Loon-/prijsindexatie	-222.191
Taakmutaties meicirculaire 2025	-5.964
Mutatie kosten jeugdzorg	-426.630
Bijstelling bijdragen aan Gemeenschappelijke regelingen	3.151
Subsidieprogramma	-56.989
Technische mutatie	44.476
Saldo begroting 2026	-8.864.518

2.6.5 Opbrengsten kerntakendiscussie

	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Schrappen POK-middelen (14.1.5)	34.000	34.000	34.000	34.000
Verlagen bijdrage CJG (14.1.5)	0	2.300	2.300	2.300
Totaal kerntakendiscussie	34.000	36.300	36.300	36.300

2.7 Programma 7: Volksgezondheid en Milieu

We werken aan een gezond en prettig leefmilieu voor onze inwoners en ondernemers. We dragen zorgen voor het inzamelen en afvoeren van afvalstoffen en afvalwater op milieuhygiënisch verantwoorde wijze. Daar waar mogelijk en/of wenselijk dragen we zorg voor een meer duurzame inrichting van de openbare ruimte, stimuleren we milieuvriendelijk beheer en versterken we landschap en biodiversiteit. De energietransitie en warmtetransitie zijn ook onderdeel van dit programma. Ook dragen we zorg voor voldoende en adequate begraafmogelijkheden.

Volksgezondheid

Gezondheid is nauw verbonden met andere leefgebieden van inwoners. Dit maakt een integrale aanpak voor het verbeteren van de gezondheid noodzakelijk. Voor de gemeente is het van belang dat haar inwoners gezond en vitaal zijn. Door het bevorderen van gezondheid en vitaliteit kunnen zorgkosten verminderen en soms voorkomen worden.

Beoogd maatschappelijk effect: Inwoners zijn lichamelijk, geestelijk en sociaal gezond.

Doel	Inwoners zijn gezond en vitaal	
Wat gaan we daarvoor doen:		
• We organiseren bijeenkomsten voor partners en inwoners rondom middelengebruik.		
• We zetten in op een regionale samenwerking op het gebied van gezondheidsbevordering.		
• We willen dat inwoners in staat zijn om hittestress te voorkomen door uitvoering te geven aan het lokaal hitteplan.		
De volgende speerpunten zijn toegevoegd vanuit landelijke ontwikkelingen: Stimuleren van sport en bewegen voor iedereen in Scherpenzeel (zie ook programma 5), versterken mentale gezondheid en stimuleren gezonde leefstijl.		

Afval

Beoogd maatschappelijk effect: Scherpenzeel is een schoon dorp met zo min mogelijk zwerfafval.

Doel	Van afval naar grondstoffen, door transitie van afvalscheiding naar circulariteit en hergebruik van grondstoffen.	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We zorgen dat inwoners en bedrijven hun afval op de juiste wijze kunnen aanbieden.		
• We stimuleren en belonen inwonerinitiatieven die zwerfafval verminderen.		
• We zetten in op verdergaande afvalscheiding bij huishoudens.		

Milieubeheer

Beoogd maatschappelijk effect: Een duurzame en leefbare omgeving.

Doel	Inwoners, bedrijven en gemeenten werken aan een Energieneutraal 2050
Wat gaan we daar voor doen:	
• We stellen de RES 2.0 Regio Foodvalley op.	
• We stellen een zonneladder en windwijzer op.	
• We zorgen voor uitbreiding van zonnepanelen op daken en boven restgronden.	
Scherpenzeel heeft zich gecommitteerd aan de Gelderse doelstelling 55% CO ₂ -reductie in 2030 en heeft de ambitie om in 2050 energieneutraal te zijn. Hiermee werken we aan de afspraken uit het Klimaatakkoord.	

Begraafplaatsen

Gemeente Scherpenzeel heeft twee begraafplaatsen: Glashorst en Lambalgen. Midden in het dorp ligt begraafplaats Glashorst. Deze fungeert deels als begraafplaats en deels als park. Op Glashorst worden geen graven meer uitgegeven. Bijzettingen vinden sporadisch plaats. Vrijwel alle begravingen in onze gemeente vinden plaats op begraafplaats Lambalgen. Door de fraaie groene inrichting en de rust vervult ze ook een belangrijke ecologische functie en draagt verder bij aan fysiek en mentaal welzijn van bezoekers.

Beoogd maatschappelijk effect: Er zijn voldoende begraaf- en gedenkmogelijkheden voor inwoners van Scherpenzeel.

Doel	De begraafplaatsen zijn voor iedereen toegankelijk en beschikbaar
Wat gaan we daar voor doen:	
• We breiden de begraafplaats Lambalgen uit.	
• We maken de exploitatie en het beheer van de begraafplaats toekomstbestendig door het begraafplaatsbeleid in 2025 te herzien.	

2.7.1 BBV-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie			
		2021	2022	2023	2024
Hernieuwbare elektriciteit	%	8,0	14,6	nmb	nmb
Omvang huishoudelijk restafval	Aantal kilogram per inwoner per jaar	80	74	72	nmb

Bron: waarstaatjegemeente.nl

2.7.2 Financiën

P7	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
7.1 Volksgezondheid	- 763.417	- 812.780	- 730.789	- 688.944	- 689.069	- 689.069
7.2 Riolering	- 984.178	- 858.891	- 958.315	- 948.116	- 1.018.702	- 992.540
7.3 Afval	- 1.124.798	- 954.575	- 963.822	- 965.953	- 966.295	- 966.270
7.4 Milieubeheer	- 230.191	- 2.150.372	- 385.984	- 386.491	- 386.602	- 386.602
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	- 252.781	- 345.243	- 398.385	- 400.166	- 400.322	- 400.322
Totaal Lasten	-3.355.364	-5.121.861	-3.437.295	-3.389.670	-3.460.990	-3.434.803
Baten						
7.1 Volksgezondheid	130.840	127.359	39.113	0	0	0
7.2 Riolering	1.206.315	1.290.002	1.518.954	1.858.526	1.396.069	1.407.513
7.3 Afval	1.391.470	1.186.782	1.207.032	1.212.782	1.212.982	1.213.282
7.4 Milieubeheer	97.571	1.925.134	217.893	217.893	217.893	217.893
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	188.107	197.149	254.879	254.879	254.879	254.879
Totaal Baten	3.014.302	4.726.426	3.237.871	3.544.080	3.081.823	3.093.567
Saldo van baten en lasten	-341.062	-395.435	-199.424	154.410	-379.167	-341.236
Mutatie reserves						
Onttrekkingen						
Riolering	148.820	0	0	0	0	0
Duurzaamheid	90.000	36.358	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	238.820	36.358	0	0	0	0
Mutatie reserves	238.820	36.358	0	0	0	0
Resultaat	-102.242	-359.077	-199.424	154.410	-379.167	-341.236

2.7.3 Toelichting financiële mutaties 2025-2026

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2025	- 359.077
Jaarmutatie meerjarenbegroting 2025-2028	109.829
T/m kadernota 2026-2029 vastgestelde mutaties	- 2.700
Opbrengsten kerntakendiscussie	58.188
Startsaldo voor begroting 2026-2029	-193.760
Loon-/prijsindexatie	- 32.470
Bijstelling bijdragen aan Gemeenschappelijke regelingen	- 31.523
Subsidieprogramma	10.000
Technische mutatie	- 36.862
Aanpassing baten/lasten afval	25.977
Wijziging baten/lasten Riolering	59.214
Saldo begroting 2026	-199.424

2.7.4 Opbrengsten kerntakendiscussie

	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Afschaffen papieren afvalkalender (14.2.5)	1.800	1.800	1.800	1.800
Inzamelen oud-papier door ACV (14.2.5)	4.500	4.500	4.500	4.500
Verlagen budget milieuplannen (14.2.6)	40.000	40.000	40.000	40.000
Kijken naar lasten en baten (leges) begraafplaatsen (14.2.7)	5.000	5.000	5.000	5.000
Kostendekkendheid leges versneld naar 100% (14.5.1)	6.888	3.478	0	0
Totaal kerntakendiscussie	58.188	54.778	51.300	51.300

2.8 Programma 8: Volkshuisvesting, Leefomgeving en Stedelijke Vernieuwing

Scherpenzeel blijft zich ontwikkelen in ruimtelijke zin. Daarbij dringen allerlei urgente thema's zich op: de nieuwe Omgevingswet, de woningnood, de energietransitie. Het is onze ambitie om obstakels te overwinnen en op duurzame wijze te voorzien in de woonbehoefte van Scherpenzeelers. Om hier echt samen de schouders onder te zetten, trekken we nauw en tijdig op met inwoners en gemeenteraad.

Beoogd maatschappelijk effect: Een vitaal en ondernemend Scherpenzeel waarin het prettig wonen en werken is.

Doel	Werken volgens de Omgevingswet	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We stellen gefaseerd het omgevingsplan op.		
• We stimuleren en waar nodig verplichten tot samenlevingsparticipatie op het gebied van de fysieke leefomgeving.		
• We houden onze omgevingsvisie actueel.		

Doel	Een beheerste groei van het dorp	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We verkennen toekomstige woon- en werklocaties.		
• We bereiden inbreidings- en uitbreidingsplannen voor en voeren deze uit.		
• We stellen een dorpsfonds in voor de gehele gemeente.		
• We actualiseren ons woonbeleid met aandacht voor starters en ouderen.		
In Scherpenzeel is behoefte aan wonen en werken. Daarvoor maken wij als gemeente omgevingsplannen (voorheen bestemmingsplannen) of geven omgevingsvergunningen af. We stemmen onze woningbouwplannen zoveel mogelijk af op de behoefte. Voor dit doel zijn de plannen voor de Nieuwe Koepel nog aangepast om zo meer betaalbare woningen toe te voegen. Bij de volgende nieuwe woningbouwprojecten zetten we ons in voor een groter aandeel betaalbare woningen in lijn met de regionale afspraken. We geven waar mogelijk ruimte aan inbreiding met aandacht voor betaalbare woningen voor starters, ouderen, spoedzoekers en andere aandachtsgroepen. Met de grote woonopgaven die er niet alleen lokaal, maar ook landelijk liggen, passen we ons woonbeleid aan op de nieuwe landelijke regelgeving vanuit de Scherpenzeelse situatie en onderzoeken we lokale mogelijkheden voor woningsplitsing/perceelsplitsing.		

Doel	Herinrichting van het centrum	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We maken de verplaatsing van de supermarkten mogelijk.		
• We houden ons centrum bereikbaar.		
• We zorgen voor voldoende parkeergelegenheid in het centrum.		

Doel	Verduurzamen van woningen	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We continueren het Energieloket.		
• We blijven toekomstbestendig-wonen leningen beschikbaar stellen voor particulieren en vve's.		
• We helpen kwetsbare woningeigenaren met een slecht geïsoleerd huis.		
• We voeren de transitievisie warmte uit in de verkenningbuurten.		

Doel	Meer ruimte voor bedrijvigheid	
Wat gaan we daar voor doen:		
• We zetten ons in voor een uitbreiding van het bedrijventerrein ten zuiden van de Stationsweg.		
• We herinrichten de openbare ruimte op bedrijventerrein 't Zwarte Land.		
• In ons buitengebied blijft ruimte voor agrarische bedrijvigheid en ondersteunen we waar nodig de transitie van agrarische bedrijven.		
• We actualiseren het functieveranderingsbeleid in het buitengebied.		
Met de nieuwe eigenaar van het plangebied voor een bedrijventerrein aan de Stationsweg zijn gesprekken gevoerd over de totstandkoming van een anterieure overeenkomst. Deze gesprekken hebben ertoe geleid dat er overeenstemming is over de anterieure overeenkomst. Onderdeel van de nieuwe anterieure overeenkomst is een transparant uitgiftebeleid wat tegemoetkomt aan het door uw raad aangenomen amendement van 1 november 2022. Het uitgiftebeleid van de kavels en de daarbij behorende vestigingsvoorwaarden zijn in overeenstemming met de lokale ondernemersverenigingen opgesteld. De lokale ondernemersverenigingen hebben aangegeven zich achter de planvorming te scharen en zien zich als ambassadeur van deze ontwikkeling. Er is een voorlopig verkavelingsplan opgesteld waarbij aan de kant van de Stationsweg een aantal woningen is gesitueerd. Het plangebied is 7,8 ha groot waarvan 5,6 ha uitgeefbaar terrein zal worden. Dit is meer dan in het vorige plan. Dit betekent dan ook meer opbrengsten voor de gemeente. De overige ruimte is bestemd voor infrastructuur en landschappelijke inpassing. Het gewijzigde plan wordt in het najaar van 2025 ter inzage gelegd. De planning is om in de eerste helft van 2026 tot nadere besluitvorming door de raad te komen.		

2.8.1 BBV-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Realisatie				
		2021	2022	2023	2024	2025
Gemiddelde WOZ waarde	x 1000 Euro	313	347	387	417	442
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	28,9	2,6	1,2	10,4	nnb
Demografische druk	% van pers. met leeftijd 0-20 en 65+ t.o.v. 20-65	80,3	80,2	81,4	81,8	82,7
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Euro	815	890	868	917	966
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	834	914	887	937	986

Bron: waarstaatjegemeente.nl

2.8.2 Financiën

P8	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
8.1 Ruimte en leefomgeving	-382.273	-842.829	-676.037	-641.072	-640.602	-640.602
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-1.647.466	-2.806.660	-2.280.155	-5.638.525	-5.372.379	-3.966.285
8.3 Wonen en bouwen	-916.387	-1.071.447	-1.015.078	-1.024.889	-1.025.353	-1.025.353
Totaal Lasten	-2.946.126	-4.720.936	-3.971.270	-7.304.486	-7.038.334	-5.632.240
Baten						
8.1 Ruimte en leefomgeving	67.082	73.360	163.988	163.988	163.988	163.988
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1.175.175	4.648.385	4.154.314	7.789.997	7.404.290	5.998.196
8.3 Wonen en bouwen	443.882	600.330	620.330	620.330	620.330	620.330
Totaal Baten	1.686.138	5.322.075	4.938.632	8.574.315	8.188.608	6.782.514
Saldo van baten en lasten	-1.259.988	601.139	967.362	1.269.829	1.150.274	1.150.274
Mutatie reserves						
Toevoegingen						
Grondexploitatie	-557.715	-985.489	-1.270.496	-1.101.271	-1.063.253	-808.326
Omgevingswet	0	-103.737	0	0	0	0
Totaal toevoegingen	-557.715	-1.089.226	-1.270.496	-1.101.271	-1.063.253	-808.326
Onttrekkingen						
Grondexploitatie	1.067.706	62.000	296.500	347.750	272.500	272.500
Grondexploitatie, t.b.v. BR	0	0	451.840	3.150.000	0	0
Sociale woningbouw	40.000	75.000	0	0	0	0
Omgevingswet	18.000	121.737	1.382	0	0	0
Totaal onttrekkingen	1.125.706	258.737	749.722	3.497.750	272.500	272.500
Mutatie reserves	567.991	-830.489	-520.774	2.396.479	-790.753	-535.826
Resultaat	-691.997	-229.350	446.588	3.666.308	359.521	614.448

2.8.3 Toelichting financiële mutaties 2025-2026

	Overzicht mutaties
Saldo begroting 2025	- 229.350
Jaarmutatie meerjarenbegroting 2025-2028	169.870
T/m kadernota 2026-2029 vastgestelde mutaties	- 20.684
Opbrengsten kerntakendiscussie	70.947
Startsaldo voor begroting 2026-2029	-9.217
Actualisatie grondexploitatie	- 119.519
Loon-/prijsindexatie	- 19.027
Technische mutatie	142.511
Reservemutatie	451.840
Saldo begroting 2026	446.588

2.8.4 Opbrengsten kerntakendiscussie

	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Verlagen budget omgevingsplannen en implementatie Omgevingswet (14.2.8)	10.000	10.000	10.000	10.000
Kostendekkendheid leges versneld naar 100% (14.5.1)	60.947	30.937	0	0
Totaal kerntakendiscussie	70.947	40.937	10.000	10.000

3. Paragrafen

3.1 Lokale heffingen

Lokale heffingen zijn een belangrijke bron van inkomsten voor de gemeente. Ze maken deel uit van het gemeentelijk beleid en zorgen ervoor dat de gemeente haar taken kan uitvoeren. Lokale heffingen bestaan uit drie soorten:

- belastingen, zoals de Onroerendezaakbelasting (OZB) en toeristenbelasting;
- bestemmingsheffingen, zoals de rioolheffing en afvalstoffenheffing;
- rechten, zoals leges (bijvoorbeeld voor een paspoort of vergunning) en begraafrechten.

Deze inkomsten worden gebruikt om de kosten van gemeentelijke diensten en voorzieningen te betalen.

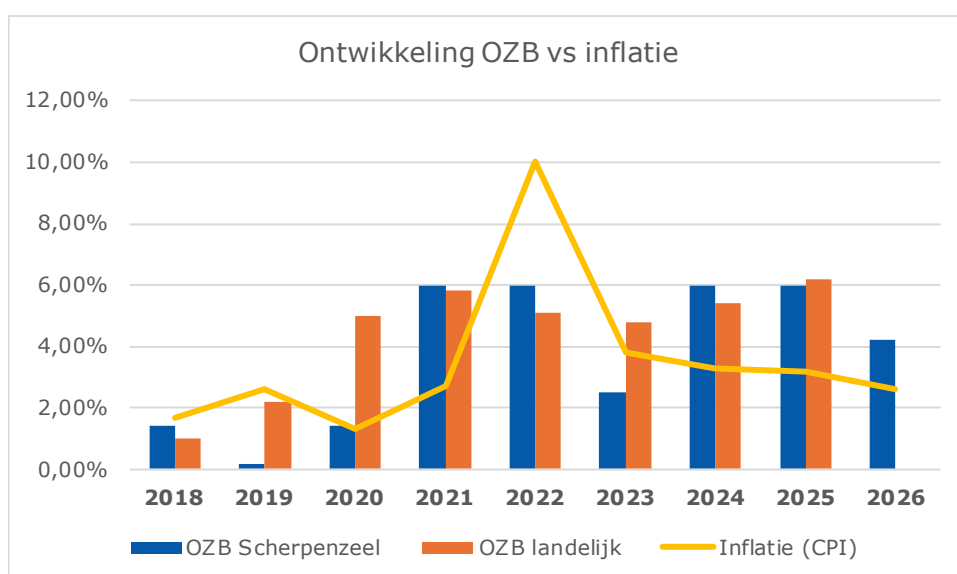
3.1.1 Kwijtschelding

Op de gemeentelijke website staan de beleidsregels opgenomen, die wij hanteren voor kwijtschelding van belastingen. Zie: [Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen](#).

3.1.2 Ontwikkeling OZB

In onderstaande grafiek is te zien hoe de OZB-stijging in Scherpenzeel zich ontwikkeld heeft de afgelopen jaren, afgezet tegen de gemiddelde landelijke stijging en de inflatie.

In de jaren 2021, 2022, 2024 en 2025 is de OZB gestegen met 6%.

Bronnen: Voor percentages van Scherpenzeel is gebruik gemaakt van de gemeentelijke begrotingen, voor de landelijke cijfers maken we gebruik van de gegevens van Coelo. De inflatie is de cpi-index van het CPB.

NB: de inflatiecijfers voor 2025 en 2026 zijn ramingen van het CPB.

Tussen 2018 en 2025 is de onroerendezaakbelasting (OZB) in Scherpenzeel met 33% gestegen. In dezelfde periode stegen de prijzen in het algemeen (inflatie) met 32%. Landelijk steeg de OZB gemiddeld met 41%.

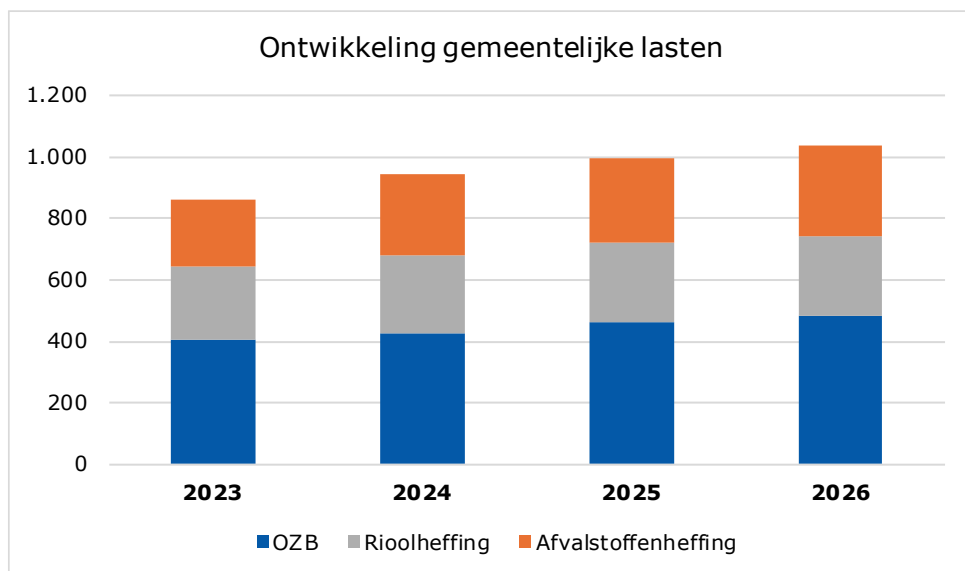
3.1.3 Gemeentelijke lasten

Tijdens de kerntakendiscussie is afgesproken om een deel van het budget voor rioolheffing vrij te laten vallen. Het geld dat daarmee vrijkomt, gebruiken we om de OZB te verhogen. Op deze manier krijgt de gemeente meer ruimte om geld vrij te besteden.

Dat kan omdat rioolheffing en afvalstoffenheffing aparte heffingen zijn. Ze mogen niet meer opleveren dan nodig is om de kosten te dekken. OZB-gelden mag de gemeente wél vrij gebruiken.

Zie ook hoofdstuk 3.1.7 over de kostendekkendheid van de rioolheffing.

In de grafiek hieronder is te zien hoe de totale gemeentelijke lasten zijn veranderd de afgelopen jaren.

3.1.4 Lokale lastendruk

Op basis van de voorlopige tarieven voor 2026 laten de tabellen hieronder zien hoe de lasten voor inwoners veranderen.

meerpersoonshuishouden	2025		2026	
Heffing	Tarief	Oplegging	Tarief	Oplegging
OZB	0,0936%	463,00	0,0975%	482,45
Rioolheffing	258,62	258,62	258,62	258,62
Afvalstoffenheffing	225,00	264,33	229,14	269,19
Totaal		985,95		1.010,26
Mutatie lasten t.o.v. voorgaand jaar:				24,31
				2,5%

De gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in 2025 in de provincie Gelderland bedragen € 1.055.

eenpersoonshuishouden	2025		2026	
Heffing	Tarief	Oplegging	Tarief	Oplegging
OZB	0,0936%	463,00	0,0975%	482,45
Rioolheffing	258,62	258,62	258,62	258,62
Afvalstoffenheffing	225,00	244,67	229,14	249,17
Totaal		966,29		990,24
Mutatie lasten t.o.v. voorgaand jaar:				23,95
				2,5%

Voor een eenpersoonshuishouden bedraagt het gemiddelde van de woonlasten in 2025 in Gelderland € 966.

Landelijk bedragen de gemiddelde woonlasten voor een eigenaar-bewoner in 2025 € 1.053. De laagste woonlasten liggen landelijk op € 680 en de hoogste op € 2.117.

3.1.5 Voorlopige tarieven 2026

Tarief/Belasting	2025	2026	Lasten- stijging (%)
Onroerend Zaakbelasting			
Woningen			
Eigenaar woning, percentage van de WOZ-waarde	0,0936%	0,0975%	4,2%
Eigenaar niet-woning, percentage van de WOZ-waarde	0,2738%	0,2853%	4,2%
Gebruiker niet-woning, percentage van de WOZ-waarde	0,1872%	0,1951%	4,2%
Afvalstoffenheffing			
Vaste tarieven			
Vast bedrag	€ 225,00	€ 229,14	1,8%
Extra container GFT Afval	€ 50,00	€ 50,92	1,8%
Omwisselen of extra afvalcontainer	€ 30,00	€ 30,55	1,8%
Variabele tarieven			
Lediging container 240 L	€ 7,00	€ 7,13	1,8%
Lediging container 140 L	€ 4,20	€ 4,28	1,8%
Aanbieding ondergrondse container, per aanbidding	€ 1,15	€ 1,17	1,8%
Rioolheffingen			
Woningen			
Per woning tot 500 m3	€ 258,62	€ 258,62	0,0%
Voor elke 100 m3 of gedeelte ervan boven de 500 m3	€ 61,96	€ 61,96	0,0%
Niet woningen			
Per niet-woning tot 500 m3	€ 281,62	€ 281,62	0,0%
Voor elke 100 m3 of gedeelte ervan boven de 500 m3	€ 67,47	€ 67,47	0,0%
Voor percelen die geen leidingwater verbruiken of grondwater oppompen	€ 59,78	€ 59,78	0,0%
Overige belastingen			
Hondenbelasting			
Eerste hond	€ 80,64	€ 82,74	2,6%
Elke volgende hond	€ 135,26	€ 138,78	2,6%
Kenneltarief	€ 621,95	€ 638,12	2,6%
Toeristenbelasting			
Per persoon, per overnachting	€ 1,92	€ 2,28	18,7%
Leges			
Voltrekken van een huwelijk, vanaf	€ 409,20	€ 421,50	3,0%
Afgifte paspoort, vanaf	€ 65,70	€ 65,70	0,0%
Afgifte Nederlandse identiteitskaart, vanaf	€ 42,35	€ 42,35	0,0%
Afgifte rijbewijs, vanaf	€ 51,10	€ 52,10	2,0%

3.1.6 Baten lokale heffingen

Belastingen, heffingen & rechten	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Belastingen				
Onroerende Zaakbelasting woningen	1.830.784	1.871.061	1.912.224	1.954.293
Onroerende Zaakbelasting, areaaluitbreiding	82.300	118.000	120.596	123.249
Onroerende Zaakbelasting gebruikers	304.508	311.207	318.054	325.051
Onroerende Zaakbelasting niet-woningen	498.705	509.677	520.890	532.350
Toeristenbelasting	190.703	190.703	190.703	190.703
Hondenbelasting	68.143	62.143	62.143	62.143
Totaal belastingen	2.975.143	3.062.791	3.124.610	3.187.789
Heffingen				
Rioolheffing	1.234.870	1.337.749	1.369.557	1.368.782
Marktgelden	30.000	30.000	30.000	30.000
Afvalstoffenheffing	1.122.282	1.128.032	1.128.232	1.128.532
Totaal heffingen	2.387.152	2.495.781	2.527.789	2.527.314
Leges en rechten				
Baten parkeervergunningen	2.500	2.500	2.500	2.500
Baten burgerlijke stand	41.150	41.150	41.150	41.150
Baten reisdocumenten	78.302	78.302	78.302	78.302
Baten rijbewijzen	59.606	59.606	59.606	59.606
Baten overige documenten	41.641	41.641	41.641	41.641
Baten begraafplaatsrechten	254.879	254.879	254.879	254.879
Baten omgevingsplannen	163.988	163.988	163.988	163.988
Baten omgevingsvergunningen	599.880	599.880	599.880	599.880
Overige leges en rechten	37.520	37.520	37.520	37.520
Totaal leges, retributies en rechten	1.279.466	1.279.466	1.279.466	1.279.466
APV				
Baten uitvoering APV	13.000	13.000	13.000	13.000
Baten vergunningen drank- en horecawet	1.900	1.900	1.900	1.900
Baten vergunningen wet op de kansspelen	150	150	150	150
Baten vergunningen evenementen	2.500	2.500	2.500	2.500
Baten vergunningen gehandicaptenkaart/-plek	3.100	3.100	3.100	3.100
Baten vergunningen standplaatsen	11.750	11.750	11.750	11.750
Totaal APV	32.400	32.400	32.400	32.400
Kwijtscheldingen				
Kwijtscheldingen	-45.276	-45.276	-45.276	-45.276
Totaal kwijtscheldingen	-45.276	-45.276	-45.276	-45.276
Totaal lokale heffingen	6.628.885	6.825.162	6.918.989	6.981.693

3.1.7 Berekening kostendekkendheid

Afvalstoffenheffing/reinigingsrechten

Om de kosten voor afvalverwerking te betalen, rekent de gemeente afvalstoffenheffing. Deze bestaat uit een vast bedrag per huishouden en een extra bedrag. De hoogte van dat extra bedrag hangt af van hoe vaak iemand de grijze container aan de weg zet of restafval in een ondergrondse container gooit.

Berekening kostendekkendheid afvalstoffenheffing	Begroting 2025		Begroting 2026	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Kosten heffing				
Netto kosten				
Kosten heffing	-752.940	69,5%	-761.907	67,9%
Inkomsten, excl heffingen	84.750	-7,8%	84.750	-7,6%
Netto kosten	-668.190	61,6%	-677.157	60,3%
Toe te rekenen kosten				
Overhead	-73.862	6,8%	-77.468	6,9%
Verkeer en vervoer	-29.885	2,8%	-27.617	2,5%
Capaciteit	-197.982	18,3%	-201.815	18,0%
BTW *1)	-114.022	10,5%	-138.125	12,3%
Toe te rekenen kosten	-415.751	38,4%	-445.025	39,7%
Totale kosten heffing	-1.083.941	100,0%	-1.122.182	100,0%
Opbrengsten heffing	1.102.032		1.122.282	
Mutatie voorziening	-18.091		-100	
Totale opbrengsten heffing	1.083.941		1.122.182	
Dekkingspercentage heffing		100,0%		100,0%

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via het BTW-compensatiefonds) compensabele BTW over gemaakte kosten in het kader van heffingen zoals riool - en afvalstoffenheffing.

Rioolheffing

Ondanks het verlagen van budgetten, zoals bij de kadernota (uitkomsten kerntakendiscussie) is afgesproken, dalen de lasten voor riolering niet. Dat heeft te maken met de forse investeringen die komende jaren gepland zijn en de gestegen loonkosten. De rioolheffing voor inwoners daalt daarom niet, maar blijft gelijk aan de heffing voor 2025.

Berekening kostendekkendheid rioolheffing	Begroting 2025		Begroting 2026	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Kosten heffing				
Netto kosten				
Kosten heffing	- 633.754	49,1%	- 646.319	42,6%
Inkomsten, excl heffingen	233	0,0%	233	0,0%
Netto kosten	-633.521	49,1%	-646.086	42,5%
Toe te rekenen kosten				
Overhead	- 109.133	8,5%	- 119.761	7,9%
Capaciteit	- 292.523	22,7%	- 311.996	20,5%
BTW *1)	- 254.592	19,7%	- 440.878	29,0%
Toe te rekenen kosten	-656.248	50,9%	-872.635	57,5%
Totale kosten heffing	-1.289.769	100,0%	-1.518.721	100,0%
Opbrengsten heffing	1.234.850		1.234.870	
Mutatie voorziening	54.919		283.851	
Totale opbrengsten heffing	1.289.769		1.518.721	
Dekkingspercentage heffing		100,0%		100,0%

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via het BTW-compensatiefonds) compensabele BTW over gemaakte kosten in het kader van heffingen zoals riool - en afvalstoffenheffing.

Leges

In de begroting 2025-2028 was een stappenplan opgenomen voor het kostendekkend maken van de leges. Deze zouden uiterlijk in 2028 volledig kostendekkend zijn.

In de Kadernota 2026-2029 hebben we afgesproken om dit naar voren te halen, de leges zijn vanaf 2026 kostendekkend. In de nieuwe legesverordening zullen we de tariefaanpassingen opnemen.

Voor reisdocumenten en identiteitskaarten geldt dat we niet meer kunnen vragen dan het door de Rijksoverheid bepaalde tarief. Deze blijven daarmee niet volledig kostendekkend ($\pm 83\%$). Ook de leges voor begraafrechten zijn niet volledig kostendekkend. De kostendekkendheid hiervan ligt in 2026 op 64% (2025: 57%).

3.2 Financiering

In deze paragraaf leggen we uit hoe de gemeente haar financieringsfunctie uitvoert. Dit betekent dat de gemeente zorgt dat er genoeg geld beschikbaar is om op tijd aan alle financiële verplichtingen te voldoen. Om dit te bereiken, sluit de gemeente soms leningen af. Dit kunnen leningen zijn voor korte of lange tijd.

De financieringsfunctie gaat niet alleen over het lenen van geld. Het gaat ook over het uitlenen van geld aan anderen, het geven van garanties en het voorkomen en beheersen van financiële risico's.

Op deze manier zorgt de gemeente ervoor dat ze veilig en verantwoord met geld omgaat.

3.2.1 Wet- en regelgeving

De gemeente moet zich bij het financieren van haar uitgaven houden aan wettelijke regels. Deze regels staan in de volgende wetten:

- Wet financiering decentrale overheden (Wet fido);
- Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof);
- Gemeentewet.

In de Wet fido staan de regels voor het financiële beleid van gemeenten en andere lagere overheden. Een belangrijk uitgangspunt is dat gemeenten zorgvuldig omgaan met publieke middelen. Het beheersen van financiële risico's is hierbij van groot belang.

De gemeente beperkt renterisico's door het toepassen van de kasgeldlimiet (voor kortlopende leningen, zie 3.2.4) en de renterisiconorm (voor langlopende leningen, zie 3.2.4). Als de gemeente tijdelijk geld over heeft, gelden er eisen voor hoe we dat geld moeten beheren. Dit heet treasury.

Daarnaast mag de gemeente alleen leningen verstrekken of garanties geven als dit past bij een publieke taak. Overige geldmiddelen die niet direct nodig zijn, moeten verplicht worden ondergebracht bij de Rijksschatkist. Dit heet schatkistbankieren.

In de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof) zijn Europese regels opgenomen over de maximale hoogte van de overheidsschuld. Deze regels gelden ook voor gemeenten. De totale schulden en tekorten van gemeenten tellen mee in de Nederlandse overheidsschuld. Daarom is voor alle gemeenten samen afgesproken hoe hoog deze schulden en tekorten mogen zijn. Dit noemen we het gezamenlijk EMU-tekortplafond.

3.2.2 Beleid

De treasuryfunctie van de gemeente zorgt voor een goed evenwicht tussen de rentelasten (rente die we betalen) en de rentebaten (rente die we ontvangen). Daarbij houden we rekening met de financiële risico's. De regels voor treasury zijn vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Voor de gemeente Scherpenzeel is het beleid hierover opgenomen in het treasurystatuut. Dit statuut is in 2023 herzien en vastgesteld door de gemeenteraad.

De gemeente rekent geen rente over het eigen vermogen en over de voorzieningen. Deze rente wordt dus ook niet doorberekend aan de verschillende taakvelden.

3.2.3 Renteschema

In de notitie Rente 2017 van de commissie BBV staan richtlijnen over hoe gemeenten rentelasten (betaalde rente) en rentebaten (ontvangen rente) moeten verwerken in de begroting en de jaarstukken. Het doel van deze notitie is om ervoor te zorgen dat alle gemeenten dit op een duidelijke en gelijke manier doen. Zo worden de cijfers beter vergelijkbaar en transparanter. Onderstaand schema laat zien:

- welke rentelasten de gemeente heeft;
- wat het renteresultaat is;

- hoe de rente wordt toegerekend aan de grondexploitaties.

Renteschema		Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	+/+	459.496	289.730	221.345	143.885
b.	De externe rentebaten over de korte en lange financiering	-/-	-152.491	-45.224	-39.224	-22.472
Saldo rentelasten en rentebaten			307.005	244.506	182.121	121.413
c1.	Doorberekende rente aan de grondexploitatie	-/-	-85.756	0	0	0
c2.	Doorberekende rente van projectfinanciering aan taakvelden	-/-	0	0	0	0
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen	+/+	0	0	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen externe rente			-85.756	0	0	0
d1.	Rente over eigen vermogen	+/+	0	0	0	0
d2.	Rente over voorzieningen	+/+	0	0	0	0
e.	De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	-61.910	-40.480	-34.480	-17.728
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury			159.339	204.026	147.641	103.685

3.2.4 Kasgeldlimiet en renterisico

Kortlopende financiering: kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een regel die voorkomt dat de gemeente te veel renterisico loopt bij kortlopende leningen. Vooral bij leningen met een looptijd van minder dan een jaar kan het risico op rentestijging groot zijn. Als de rente stijgt, kunnen de rentelasten snel toenemen. De gemeente mag daarom niet meer dan 8,5% van de totale begroting lenen via kortlopende leningen. Dit is een wettelijke grens, vastgelegd in de Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden. Bij deze grens tellen mee:

- het rood staan op de rekening-courant bij de BNG Bank;
- de kasgeldleningen (leningen korter dan 1 jaar).

Voor 2026 mag de gemeente maximaal € 2.910.000 aan kortlopende leningen hebben. Op dit moment heeft de gemeente geen kasgeldleningen lopen.

Liquiditeitspositie in relatie tot kasgeldlimiet				
	2026	2027	2028	2029
Netto vlottende schuld				
Vlottende schulden	2.739	3.646	3.351	3.212
Vlottende middelen	182	182	182	182
Netto vlottende schuld (+) of overschot middelen (-)	2.557	3.464	3.169	3.030
Toegestane kasgeldlimiet				
Begrotingstotaal	36.331	40.756	37.282	35.649
Kasgeldlimiet (in % van de grondslag)	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Minimum bedrag	300	300	300	300
Toegestane kasgeldlimiet	3.088	3.464	3.170	3.030
Toets kasgeldlimiet				
Ruimte onder kasgeldlimiet	531	0	0	0
Overschrijding van de kasgeldlimiet				

Langlopende financiering: renterisiconorm

De renterisiconorm helpt voorkomen dat de gemeente elk jaar met grote veranderingen in de rentelasten te maken krijgt. Deze norm is vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden.

De regel is dat de gemeente per jaar niet meer dan 20% van het totale begrotingsbedrag aan risico mag lopen door het aflossen van leningen, en het wijzigen van rente, bijvoorbeeld als een rentevastperiode afloopt.

Voor het jaar 2026 is de renterisiconorm voor de gemeente vastgesteld op € 6.846.000.

3.2.5 Leningenportefeuille

Begin 2025 bedraagt het totaalbedrag aan opgenomen leningen € 15,55 miljoen. Tekorten in de exploitatie worden gefinancierd met kasgeldleningen. Wanneer de financieringsbehoefte hoger is, trekken we langlopende leningen aan. Hoe hoog de financieringsbehoefte daadwerkelijk wordt, is afhankelijk van het tijdstip waarop de uitgaven plaatsvinden en van de inkomsten die we realiseren. Langlopende leningen gaan we in principe aan voor 5 of 10 jaar. Als er sprake is van een gunstig rentepercentage, onderzoeken we of een langere looptijd gewenst is.

Met de BNG Bank is een zogenaamde financieringsovereenkomst gesloten waarin is geregeld dat, in vergelijking met andere marktpartijen, voordeliger tarieven worden aangeboden. Het betreft o.a. een kredietarrangement met een limiet van € 1,9 miljoen. De rente is gebaseerd op 1-maands Euribor met een opslag van 0,12%.

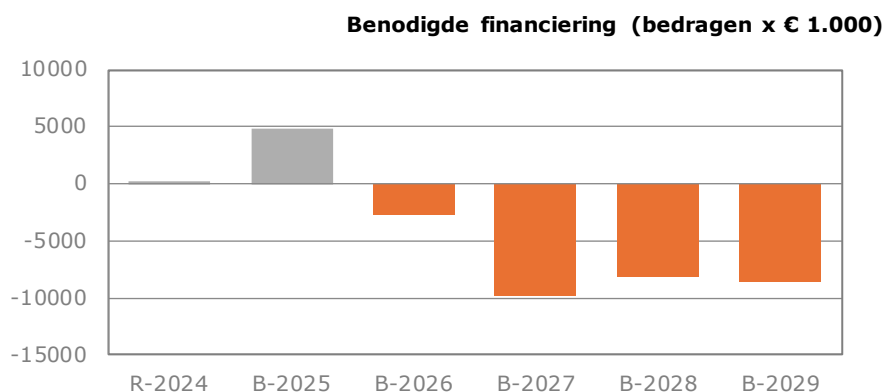
In onderstaand schema worden de mutaties van de leningenportefeuille voor de begrotingsjaren 2025-2029 weergegeven. We verwachten eind 2025 nog een nieuwe langlopende lening af te sluiten van € 7 mln. De opgenomen leningen hebben dan per 1 januari 2026 een nominale waarde € 21,05 mln.

bedragen x € 1.000

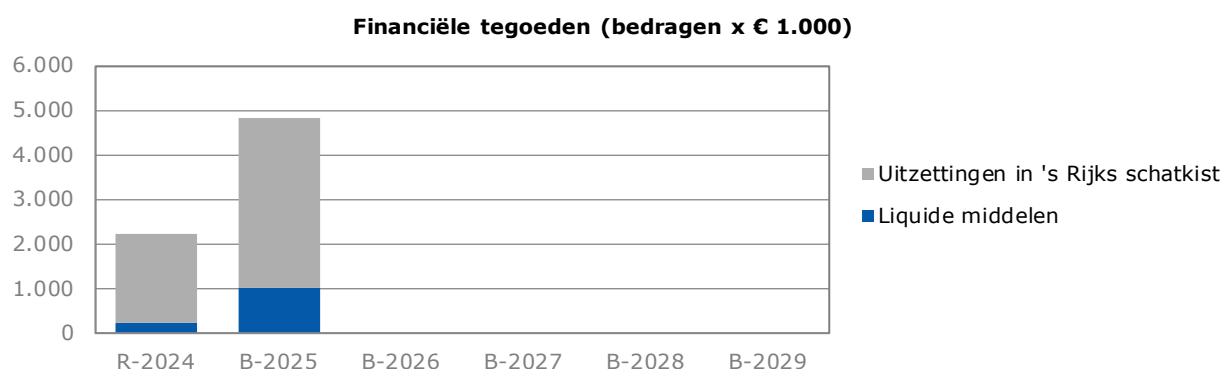
Opgenomen leningen	Jaar van opname	Looptijd	Rente-percentage	Boekwaarde 1 januari	Opname	Aflossing	Boekwaarde 31 december	Rentelast
BNG 40.115733	2022	10 jaar	1,50%	4.000		-500	3.500	
BNG 40.116837	2023	2,5 jaar	3,425%	6.000			6.000	
BNG 40.116995	2024	5 jaar	2,84%	550			550	
BNG 40.117878	2024	5 jaar	2,59%	5.000		-1.000	4.000	
Nog af te sluiten	2025	10 jaar			7.000		7.000	
2025				15.550	7.000	-1.500	21.050	410
2026				21.050		-7.500	13.550	257
2027				13.550		-1.500	12.050	138
2028				12.050		-1.500	10.550	105
2029				10.550		-2.050	8.500	62

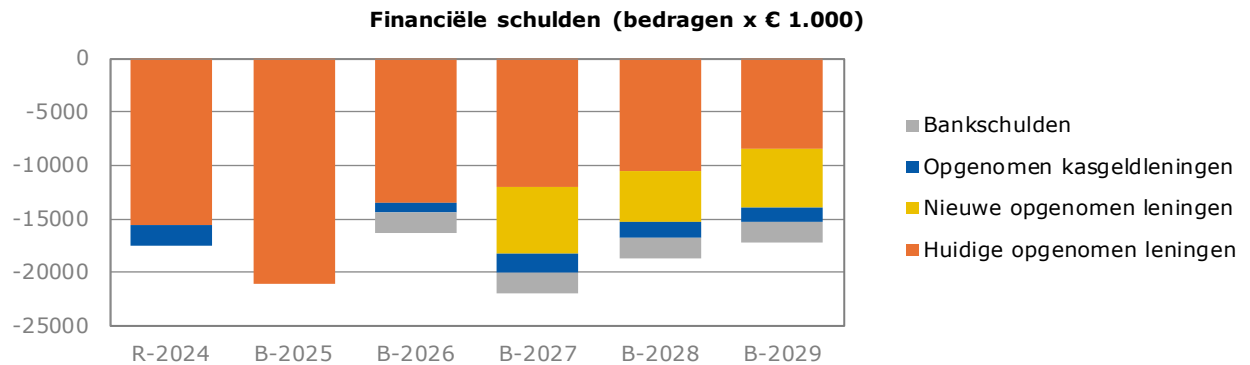
3.2.6 Liquiditeitspositie

Onderstaande grafiek laat de financieringsbehoefte zien, gebaseerd op de prognoses van de activa en passiva ten behoeve van de meerjarenbalans.

In de onderstaande grafieken wordt getoond hoe deze financiering wordt gerealiseerd.

3.2.7 Gepronosticeerde balans

bedragen x € 1.000

ACTIVA	Realisatie 2024	Begroting ultimo 2025	Begroting ultimo 2026	Begroting ultimo 2027	Begroting ultimo 2028	Begroting ultimo 2029
VASTE ACTIVA						
Immateriële vaste activa	99	76	45	27	8	0
Materiële vaste activa	23.964	30.313	31.493	38.544	40.053	39.077
Financiële activa	5.779	5.835	5.940	6.036	6.122	6.207
Kapitaalverstrekkingen	568	568	568	568	568	568
Verstrekte leningen	5.197	5.253	5.358	5.454	5.539	5.625
Uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	14	14	14	14	14	14
Totaal vaste activa	29.842	36.224	37.478	44.607	46.183	45.285
VLOTTENDE ACTIVA						
Voorraden	10.466	5.254	4.173	2.827	-2.188	-2.655
Onderhanden werk (incl. bouwgronden in exploitatie)	10.466	5.254	4.173	2.827	-2.188	-2.655
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.489	6.362	2.516	2.516	2.516	2.516
Liquide middelen	240	1.000	0	0	0	0
Overlopende activa	871	871	871	871	871	871
Totaal Vlottende Activa	16.066	13.487	7.559	6.214	1.199	732
Totaal Activa	45.907	49.710	45.038	50.821	47.382	46.017

PASSIVA	Realisatie 2024	Begroting ultimo 2025	Begroting ultimo 2026	Begroting ultimo 2027	Begroting ultimo 2028	Begroting ultimo 2029
VASTE PASSIVA						
Eigen vermogen	14.182	14.236	14.387	14.849	14.446	14.408
Algemene reserve	2.190	1.863	1.936	1.577	1.777	1.549
Bestemmingsreserves	11.840	12.299	12.810	13.072	12.897	12.588
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	152	73	-360	200	-229	272
Voorzieningen	9.413	9.662	9.599	9.299	9.493	9.685
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	15.600	21.100	13.600	18.313	15.379	13.999
Totaal vaste passiva	39.194	44.997	37.586	42.462	39.318	38.092
VLOTTENDE PASSIVA						
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.123	1.123	3.862	4.770	4.475	4.336
Overlopende passiva	3.589	3.589	3.589	3.589	3.589	3.589
Totaal Vlottende Passiva	6.713	4.714	7.452	8.359	8.064	7.925
Totaal Passiva	45.907	49.710	45.038	50.821	47.382	46.017

3.2.8 EMU-saldo

Het EMU-saldo geeft het verschil aan tussen alle inkomsten en uitgaven van de overheid in één jaar. Dit saldo wordt berekend volgens de regels van de Economische en Monetaire Unie (EMU). Deze regels zijn vastgelegd in het Verdrag van Maastricht uit 1992.

Het EMU-saldo geldt voor het hele land, dus voor de Rijksoverheid én voor de decentrale overheden, zoals provincies, gemeenten en waterschappen. Volgens de Europese regels mag het tekort van een land niet hoger zijn dan 3% van het bruto binnenlands product (bbp). Op die manier wil men zorgen voor sterke en stabiele overheidsfinanciën binnen de Europese Unie.

Hoewel het EMU-saldo vooral op landelijk niveau wordt gebruikt, moeten gemeenten volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) ook een raming van het EMU-saldo opnemen in hun begroting en jaarstukken.

EMU-saldo is geen sturingsmiddel voor gemeenten

Voor gemeenten is het EMU-saldo geen sturingsmiddel. Dit komt doordat het EMU-saldo wordt berekend op basis van het kasstelsel: er wordt gekeken naar geldstromen die daadwerkelijk in een bepaald jaar binnenkomen of uitgaan. Gemeenten werken echter met het baten-lastenstelsel. Hierbij tellen de inkomsten en uitgaven mee die horen bij dat jaar, ook als het geld op een ander moment wordt ontvangen of betaald.

Hierdoor kan het voorkomen dat een sluitende begroting toch leidt tot een negatief EMU-saldo. Dit verschil ontstaat bijvoorbeeld als de gemeente investeert en deze uitgaven dekt uit reserves. In het baten-lastenstelsel telt dit niet als tekort, maar in het EMU-saldo wel.

Conclusie

De gemeente geeft het EMU-saldo verplicht weer in de begroting. Het is echter belangrijk om te benadrukken dat dit cijfer niet bepalend is voor het financiële beleid van de gemeente. De sturing gebeurt op basis van een structureel sluitende begroting en meerjarenraming volgens het baten-lastenstelsel.

bedragen x € 1.000

EMU-saldo		Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
1.	(+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	152	462	-403	-38
2.	(-) Mutatie (im)materiële vaste activa	1.149	7.033	1.490	-984
3.	(+) Mutatie voorzieningen	-63	-300	195	191
4.	(-) Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-1.081	-1.346	-5.014	-467
5.	(-) Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo		21	-5.525	3.316	1.604

bedragen x € 1.000

EMU-saldo referentiewaarde	2026	2027	2028	2029
EMU-saldo volgens berekening	21	-5.525	3.316	1.604
EMU-saldo referentiewaarde	-1.526	-1.526	-1.526	-1.526
EMU-saldo blijft onder referentiewaarde	1.547		4.842	3.130
EMU-saldo overschrijdt referentiewaarde		-3.999		

3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf staan de financiële risico's die op dit moment relevant zijn voor de gemeente Scherpenzeel. Daarbij kijken we naar de actuele situatie binnen en buiten de organisatie. Risicomanagement is een vast onderdeel van hoe de gemeente werkt. Daardoor kunnen risico's goed worden meegenomen bij het nemen van besluiten.

Deze paragraaf begint met een uitleg over het doel van risicobeheer. Daarna worden de belangrijkste risico's genoemd. Vervolgens laten we zien hoe groot de risico's zijn en hoeveel geld we nodig hebben om deze risico's op te vangen. We vergelijken dit met het bedrag dat de gemeente nu in reserve heeft.

De regels en afspraken hierover staan in de Nota reserves en voorzieningen 2023 en in de Financiële verordening 2024 van de gemeente Scherpenzeel.

3.3.1 Doel van risicobeheer

De gemeente voert beleid uit en werkt aan projecten. Daarbij kunnen dingen misgaan. Dat noemen we risico's.

Risicobeheer betekent dat we als gemeente risico's op tijd herkennen, beoordelen en proberen te beperken. Zo zorgen we als gemeente ervoor dat onze doelen haalbaar blijven en onverwachte problemen geen grote gevolgen hebben.

We kijken vooral naar:

- het halen van de gemeentelijke doelen;
- de werking van processen en projecten;
- de betrouwbaarheid van de financiële administratie;
- het naleven van wetten en regels.

Voordat we als gemeente een belangrijk besluit nemen, kijken we naar de mogelijke risico's. We bepalen hoe groot het risico is, wat de kans is dat het gebeurt, en wat de mogelijke impact is. Daarbij kijken we ook naar de mogelijke kosten.

Niet alle risico's zijn financieel. Sommige hebben geen directe invloed op het geld, maar zijn wel belangrijk om te kennen. Toch ligt in deze paragraaf de nadruk op financiële risico's, omdat die belangrijk zijn voor het bepalen van het weerstandsvermogen. Dit is verplicht volgens de wet (Besluit Begroting en Verantwoording – BBV).

De gemeente maakt twee keer per jaar een risico-inventarisatie. Dit is een lijst met mogelijke risico's. Daarna wordt met een risicosimulatie berekend hoeveel geld nodig is om de risico's op te vangen.

De gemeente vergelijkt dan:

- Hoeveel geld hebben we beschikbaar voor risico's? Dit is de beschikbare weerstandscapaciteit.
- Hoeveel geld hebben we nodig? Dit is het gewenste weerstandsvermogen.

Beschikbare weerstandscapaciteit en gewenst weerstandsvermogen vormen samen de weerstandsratio. Die geeft aan of de gemeente financieel sterk genoeg is om risico's op te vangen. De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve, de post onvoorzien en de ruimte om belastingen te verhogen (dit heet de onbenutte belastingcapaciteit).

Door de risico's goed in beeld te brengen, kunnen de gemeenteraad, het college en de organisatie verantwoorde keuzes maken – nu en voor de toekomst.

3.3.2 Risico-matrix

We laten risico's zien in een risicomatrix, hierna heatmap genoemd. Deze matrix maakt snel duidelijk welke risico's het grootst zijn en het meeste effect kunnen hebben.

Een risico wordt geplaatst in de matrix op basis van twee factoren:

1. De kans dat het risico gebeurt.
2. De impact van het risico als dit zich voordoet.

Om de kans te bepalen, gebruiken we een tabel met 5 verschillende niveaus:

Nr	Waarde	Waarschijnlijkheid
1	1	Bijna niet denkbaar, maar praktisch mogelijk
2	2	Denkbaar, maar niet waarschijnlijk
3	4	Mogelijk
4	10	Goed mogelijk
5	20	Te verwachten

De impact is opgedeeld in vijf beoordelingsaspecten (zie volgende pagina).

Elke kans en elke impact krijgt een waarde. Deze twee waardes worden met elkaar vermenigvuldigd. Zo ontstaat er een score. Deze score geeft aan hoe groot het risico is. De score wordt opgenomen in de heatmap.

KANS	20	20	40	100	200	500
	10	10	20	50	100	250
	4	4	8	20	40	100
	2	2	4	10	20	50
	1	1	2	5	10	25
	14	1	2	5	10	25
		IMPACT				

In het overzicht van de risico's zijn risico's met een score lager dan 8 niet opgenomen. We gaan ervan uit, dat de impact dan met bestaande middelen kan worden opgevangen.

Voor het financiële effect gebruiken we de score ook. We vermenigvuldigen het maximale financiële gevolg van het risico met de score. De uitkomst is nooit hoger dan 100% van dat maximale bedrag.

Voor de impact kijken we naar vijf onderdelen (beoordelingsaspecten).

Nr	Waarde	Omschrijving	Bestuurlijk	Financieel economisch	Leefomgeving	Gezondheid	Continuïteit
1	1	Zeer klein/geen negatief effect	Er is geen sprake van afbreuk aan het bestuurlijk imago.	Er is geen sprake van enige financieel - economische schade.	De verstoring/calamiteit leidt niet tot achteruitgang van het milieu/de natuur.	De verstoring/calamiteit leidt niet tot mogelijke gezondheidsproblemen.	Onderbreking kritische functie, geen invloed op primair proces.
2	2	Klein negatief effect	De te verwachten afbreuk is minimaal. Het algemene vertrouwen in het bestuur wordt niet geschaad.	De directe financieel - economische schade is gering en blijft beperkt.	De te verwachten afbreuk is gering.	Gezondheidsproblemen bij één of enkele personen (niet blijvend).	Korte onderbreking van primair proces <1 dag.
3	5	Beperkt negatief effect	De te verwachten afbreuk heeft gevolgen die niet ernstig en/of van korte duur zijn.	De financieel - economische schade is aanzienlijk.	Er is sprake van een duidelijke aantasting van het milieu/de natuur, doch deze is omkeerbaar en heeft geen effecten op de lange termijn.	Algehele (niet blijvende) gezondheidsproblemen.	Onderbreking van primair proces >1 dag.
4	10	Groot negatief effect	De te verwachten afbreuk is evident, de positie van bestuurders is in het geding.	De financieel - economische schade is hoog.	De te verwachten milieuaantasting is evident en heeft permanente gevolgen.	Blijvende gezondheidsproblemen voor meerdere personen.	Ontwrichting van primair proces >1 week.
5	25	Zeer groot negatief effect	De afbreuk van het bestuurlijk imago is dermate groot dat de positie van het bestuur als geheel per direct onhoudbaar is.	De financieel - economische schade is zeer hoog.	De te verwachten milieuaantasting is evident en heeft permanente gevolgen en leidt tot grote natuurrampen.	Zware gezondheidsproblemen met mogelijk de dood als gevolg.	Permanent verlies van primair proces >1 maand.

Een risico hoeft geen effect te hebben op alle vijf beoordelingsaspecten.

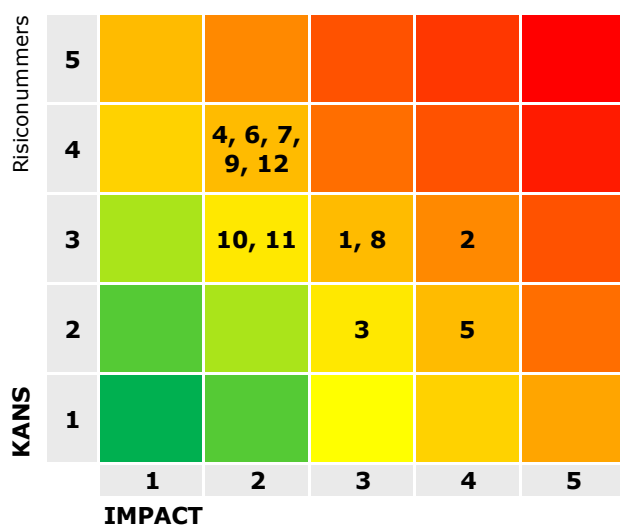
Maar de bovenstaande uitwerking maakt het gemakkelijker om de juiste waarde te bepalen.

3.3.3 Risico-inventarisatie

Nr.	Risico	Risico omschrijving	Risicocategorie	Kans	Impact	Score	Rang	Financieel gevolg (maximaal)	Benodigde weerstands-capaciteit	Beheersmaatregelen
1	Kwetsbaarheid omvang gemeentelijke organisatie	Een kleine organisatie is relatief kwetsbaar. Bij ziekte en uitval van medewerkers is het lastig de continuïteit te waarborgen.	Bedrijfsrisico's	3	3	20	2	500.000	100.000	We zetten in op vitaliteit. Zorgen voor actieve budgetbewaking en houden bij het budget voor inhuur rekening met deze kwetsbaarheid.
2	Informatie-beveiliging	De ontwikkelingen in de digitale wereld gaan razendsnel. Niet alleen bij en binnen overheden, maar ook bij cybercriminelen en hackers. De dienstverlening kan stilvallen, maar ook de bescherming van persoonsgegevens loopt gevaar.	Bedrijfsrisico's	3	4	40	1	3.000.000	1.200.000	Via ICT Veenendaal doen we er alles aan om de beveiliging optimaal te houden via o.a. authenticatiebeheer, beheren van autorisaties en informatiebeveiliging. Technisch dragen we zorg voor het upgraden van de firewalls, en is Defender for Endpoints (werkstations) ingericht voor de werkstations. Alle mobiele devices zijn in een beheerde omgeving opgenomen. Daarnaast wijzen we onze medewerkers constant op de risico's door het aanbieden van wekelijkse bewustwordingslessen op gebied van Privacy en Security.
3	Verontreinigings-incident riolering	Wanneer er een ernstig milieudelict plaatsvindt waarbij sanering noodzakelijk is, is de provincie projectleider en is ook het bevoegd gezag over de saneringsaanpak en de urgentiebepaling. Wie opdraait voor welke kosten is vooraf niet bekend.	Aansprakelijkheidsrisico's	2	3	10	10	500.000	50.000	We nemen maatregelen tegen grondwateroverlast volgens het Grondwaterbeleid- en beheersplan.
4	Huisvesting onderwijs	Voor de huisvesting onderwijs is de verordening van toepassing. Door sterk stijgende bouwkosten voldoen de landelijke normeringen niet langer. In de bouwsector is sprake van schaarste zowel op het gebied van materialen als personeel. Het Rijk en de VNG hebben gemeenten indringend geadviseerd om hier rekening mee te houden.	Eigendomsrisico's	4	2	20	3	500.000	100.000	We bouwen alleen wanneer het nodig is en er geen andere opties zijn. We bouwen zo sober mogelijk.

5	Rampen en calamiteiten	De afgelopen jaren deed dit risico zich daadwerkelijk voor en hield het coronavirus de wereld in haar greep. Dat gold ook voor de gemeente Scherpenzeel.	Beleidsrisico's	2	4	20	4	1.000.000	200.000	We houden ons crisisplan up-to-date.
6	Bezuinigingen op de WSW	Het Rijk voert een (oplopende) bezuiniging door op de Wsw-gelden. Het risico is aanwezig dat de kosten minder snel dalen dan de ingevoerde bezuiniging van het Rijk.	Beleidsrisico's	4	2	20	5	150.000	30.000	We blijven kritisch op de beschikbare middelen en gaan hier zo efficiënt mogelijk mee om.
7	Jeugdzorg. Volumestijging en zwaardere zorg door open-einde regelingen	Gemeenten hebben volgens de Jeugdwet een zorgplicht, hiermee is er sprake van een open-einde-regeling. Als het aantal kinderen in zorg toeneemt betekent direct dat de zorgkosten stijgen. Bovendien hebben fluctuaties in aantallen en zorgintensiteit voor een kleine gemeente als Scherpenzeel direct grote impact op de kosten.	Beleidsrisico's	4	2	20	6	500.000	100.000	We werken regionaal samen en blijven inzetten aan de voorkant. We hebben daartoe ons Sociaal Team ook versterkt. Ook zetten we de extra middelen van het Rijk zo efficiënt mogelijk in.
8	Taakstelling Sociaal Domein	In de begroting is een taakstelling opgenomen voor het Sociaal Domein van jaarlijks € 150.000. We zien dat door de open-einde-regelingen de kosten lastiger te beteugelen zijn en dat voor een kleine gemeente fluctuaties in aantallen cliënten een relatief grote impact hebben.	Beleidsrisico's	3	3	20	7	150.000	30.000	We hebben beheersmaatregelen geformuleerd, uitgewerkt en geïmplementeerd, waardoor we de taakstelling al hebben kunnen verlagen van 400.000 (in 2022) naar 150.000 nu.
9	Langer thuis wonen, effecten Wmo	Doordat mensen tegenwoordig langer thuis wonen, is de vraag naar Wmo-voorzieningen groter. Dit heeft effect op de beschikbare middelen.	Beleidsrisico's	4	2	20	8	200.000	40.000	Het Sociaal team voert actieve regie.
10	Juridische claims	Als gemeente kunnen we te maken krijgen met civielrechtelijke claims door genomen besluiten of bij geleden schade.	Aansprakelijkheidsrisico's	3	2	8	11	100.000	8.000	
11	Planschade claims	Door de actualisatie van bestemmingsplannen loopt de gemeente risico op planschadeclaims.	Aansprakelijkheidsrisico's	3	2	8	12	250.000	20.000	
12	Verhoging btw voor overnachtingen	Per 1 januari 2026 gaat het hogere btw-tarief gelden voor overnachtingen. Uit een analyse van het ministerie van Financiën blijkt dat het aantal overnachtingen hierdoor kan dalen.	Beleidsrisico's	4	2	20	9	60.000	12.000	We volgen de ontwikkelingen en sturen bij in de Voorjaarsrapportage 2026 wanneer daar aanleiding toe is.
								6.910.000	1.890.000	

3.3.4 Risico-evaluatie Heatmap

De cijfers in bovenstaande heatmap verwijzen naar de genummerde risico's.

3.3.5 Evaluatie per risicocategorie

Bedrijfsrisico's	2							1		1						
Eigendomsrisico's	1							1								
Beleidsrisico's	6							6								
Aansprakelijkheidsrisico's	3					2	1									
TOTAAL	12					2	1	8		1						
		1	2	4	5	8	10	20	25	40	50	100	200	250	500	

De risico's zijn onderverdeeld in risicocategorieën. In bovenstaande tabel is per categorie het aantal risico's aangegeven alsmede op welke plek het risico zich bevindt qua score.

3.3.6 Prioriteit

Geen aandacht nodig	0															
Aandacht vereist	3					2	1									
Maatregelen vereist +	9							8		1						
	12	1	2	4	5	8	10	20	25	40	50	100	200	250	500	

Bovenstaande tabel geeft aan hoeveel risico's aandacht vereisen en bij hoeveel risico's maatregelen zijn vereist.

3.3.7 Weerstandscapaciteit

Bij het bepalen van het benodigde weerstandsvermogen nemen we de risico's mee die nu bekend zijn. Als er nieuwe projecten starten, kunnen er extra risico's ontstaan. Daardoor kan het nodig zijn om het weerstandsvermogen aan te passen.

Zoals in de tabel te zien is, zijn onze financiële risico's op dit moment goed afgedekt met het beschikbare weerstandsvermogen.

Weerstandscapaciteit	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Beschikbare weerstandscapaciteit			
Algemene reserve	2.190.243	2.008.164	1.936.471
Post onvoorzien	19.064	25.858	26.348
Onbenutte capaciteit OZB	753.198	753.198	835.900
Beschikbare weerstandscapaciteit	2.962.505	2.787.220	2.798.719
Benodigde weerstandscapaciteit	2.135.000	2.125.000	1.890.000
Weerstandsvermogen	1,4	1,3	1,5

Voor de kwalificatie van bovengenoemde ratio van het weerstandsvermogen wordt bij veel gemeenten onderstaande tabel gehanteerd:

Waarderings- cijfers	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	uitstekend
B	1,4 - 2,0	ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	voldoende
D	0,8 - 1,0	matig
E	0,6 - 0,8	onvoldoende
F	< 0,6	ruim onvoldoende

Omdat de systematiek van berekening van de risico's voor de grondexploitatie anders is, laten we apart de afdekking van de risico's op de grondexploitatie zien.

Risicodekking grondexploitatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Beschikbare weerstandscapaciteit			
Risico grondexploitatie Nieuwe Koepel	2.447.097	3.094.000	2.454.725
Risico grondexploitatie Zelder	13.125	13.000	13.125
Totale risico	2.460.222	3.107.000	2.467.850
Hoogte bestemmingsreserve grondexploitatie	3.735.880	4.789.295	4.159.369

3.3.8 Kengetallen

Gemeenten moeten in de paragraaf over weerstandsvermogen vijf vaste financiële kengetallen opnemen. Dit helpt om duidelijk te laten zien hoe de financiële situatie van de gemeente is. De kengetallen geven de gemeenteraad extra informatie, zodat zij beter kan sturen en controleren. De kengetallen zijn geen toetsingsnorm voor het toezicht van de provincie of het Rijk. Ze zijn bedoeld voor intern gebruik binnen de gemeente.

De verplichte kengetallen zijn:

- Netto schuldquote
- Solvabiliteitsratio
- Grondexploitatie

- Structurele exploitatieruimte
- Belastingcapaciteit (woonlasten meerpersoonshuishoudens)

Andere kengetallen zijn toegevoegd op basis van artikel 23, lid 2 van de Financiële verordening.

Kengetallen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Verplichte kengetallen						
1a. Netto schuldquote	54,1%	49,5%	51,3%	63,5%	56,3%	53,6%
1b. Netto schuldquote gecorr voor alle verstrekte leningen	37,3%	34,7%	35,8%	48,6%	40,8%	37,3%
2. Solvabiliteitsratio	30,9%	28,6%	31,9%	29,2%	30,5%	31,3%
3. Grondexploitatie	33,9%	14,8%	12,1%	7,7%	-6,2%	-7,7%
4. Structurele exploitatieruimte	-6,8%	2,7%	1,0%	2,5%	0,7%	2,1%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	99,2%	99,2%	95,9%	95,9%	95,9%	95,9%
Overige kengetallen						
6. Weerstandsratio	1,4	1,3	1,5	1,3	1,4	1,3
7. Netto schuld per inwoner	1.584	1.667	1.675	2.208	1.902	1.758
8. Saldo van baten en lasten voor reservemutaties als percentage van de baten	-5,1%	0,2%	-1,0%	0,5%	-0,7%	0,8%
9. Onbenutte belastingcapaciteit OZB als percentage van de baten	2,2%	2,1%	2,4%	2,3%	2,4%	2,4%

Beoordeling van de kengetallen

Een los kengetal zegt op zichzelf niet veel over hoe goed de financiële situatie van de gemeente is. Bijvoorbeeld: een hoge schuld hoeft niet meteen slecht te zijn. Dat hangt af van hoeveel eigen vermogen en inkomsten daar tegenover staan, en of de schuld goed kan worden afgelost.

Daarom kun je een enkel kengetal niet gebruiken om de financiële positie te beoordelen. De kengetallen moeten altijd samen bekeken worden. Alleen dan geven ze een goed en compleet beeld van hoe de gemeente er financieel voor staat.

Om deze reden worden de kengetallen samen besproken in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Voor de beoordeling gebruiken we de signaalwaarden in de tabel hieronder.

Signaleringswaarden kengetallen	Categorie A minst risicovol	Categorie B neutraal	Categorie C meest risicovol
1a. Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	< 90%	90 - 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

Omdat de kengetallen alleen in samenhang een volledig beeld geven van de financiële positie, is hieronder per kengetal een toelichting opgenomen.

Netto schuldquote

De netto schuldquote laat zien hoeveel schulden de gemeente heeft in vergelijking met de eigen inkomsten. Hoe meer schuld, hoe hoger deze quote is. Dit geeft een beeld van hoe zwaar de rente en het aflossen van leningen op de gemeentebegroting drukken.

Voor de gemeente Scherpenzeel is de netto schuldquote niet hoog. Zolang deze onder de 90% blijft, wordt dat als acceptabel gezien.

Berekening: *(Vaste schulden + Netto vlottende schuld + Overlopende passiva – Financiële activa – Uitzettingen < 1 jaar – Liquide middelen – Overlopende activa) / Totale saldo van baten (excl. reservemutaties).*

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal laat zien of de gemeente haar schulden goed kan betalen. Hoe hoger deze ratio, hoe sterker de financiële positie van de gemeente is.

Een hoge solvabiliteitsratio betekent dat de gemeente beter bestand is tegen financiële tegenvallers. Samen met andere kengetallen geeft dit een goed beeld van hoe gezond de financiën van de gemeente zijn.

Berekening: *Eigen vermogen / Totaal passiva*

Grondexploitatie

Dit kengetal laat zien hoe groot de waarde van de grond is in vergelijking met de totale (verwachte) inkomsten van de gemeente.

Let op: dit getal zegt niets over hoe snel de grond verkocht kan worden, hoe lang het project duurt of wat de risico's zijn. Daarover wordt meer uitgelegd in de paragraaf over grondbeleid.

Berekening: *Bouwgronden in exploitatie / Totale saldo van baten (excl. reservemutaties).*

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal laat zien hoeveel ruimte de gemeente heeft in haar begroting op de lange termijn. Er wordt gekeken naar vaste inkomsten en vaste uitgaven. Die worden vergeleken met de totale inkomsten van de gemeente.

Is het percentage positief? Dan betekent dat dat de vaste inkomsten genoeg zijn om de vaste uitgaven te betalen. Daaronder vallen ook kosten zoals rente en aflossing van leningen.

Berekening: *Structurele resultaat / Totale saldo van baten (excl. reservemutaties).*

Belastingcapaciteit; woonlasten meerpersoonshuishoudens

Bij dit kengetal wordt gekeken hoeveel belasting een gemeente in een jaar vraagt, vergeleken met het landelijk gemiddelde van het jaar ervoor. Het gaat om woonlasten zoals de onroerendezaakbelasting (OZB), rioolheffing en afvalstoffenheffing.

De gemeente probeert de kosten van deze heffingen zoveel mogelijk te dekken met de opbrengsten. Maar een gemeente mag er ook voor kiezen om minder belasting te heffen dan wettelijk is toegestaan.

Berekening: *Woonlasten voor een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde / Woonlasten landelijk gemiddelde voor een gezin van voorgaand jaar.*

3.4 Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf gaat het over het onderhoud van kapitaalgoederen die eigendom zijn van de gemeente. Kapitaalgoederen zijn onderdelen van de openbare ruimte (zoals wegen, verlichting en riolering) en gebouwen (zoals sporthallen of buurthuizen) waarvoor de gemeente langdurig investeert. Het doel van het onderhoud is om deze kapitaalgoederen goed in stand te houden, ook op de lange termijn.

Voor het onderhoud gebruikt de gemeente beheerplannen. In deze plannen staat wat er wanneer moet gebeuren en hoeveel dat kost. Om te zorgen dat de jaarlijkse kosten niet te veel schommelen, gebruikt de gemeente vaak een voorziening. Dit is een gereserveerd bedrag dat over meerdere jaren wordt gespreid.

In deze paragraaf geven we een overzicht van de bestaande en geplande beheerplannen. Ook laten we zien wat de financiële gevolgen zijn en hoe deze zijn verwerkt in de begroting en de jaarrekening.

Het uitgangspunt is dat er genoeg geld beschikbaar is in de voorzieningen. Zo willen we voorkomen dat er in de toekomst achterstallig onderhoud ontstaat of dat waardevolle bezittingen verloren gaan.

3.4.1 Wegen, water en openbare verlichting

Wegenonderhoud

Voor de wegen geldt dat, naast het jaarlijkse onderhoud van de riolering waarbij beeldkwaliteit C wordt gehanteerd, in de komende jaren ook aanpassingen en wijzigingen plaatsvinden als gevolg van het Mobiliteitsplan. Waar het riool vervangen moet worden, wordt tevens gewerkt aan de weg. Deze projecten zijn op dit moment nog niet definitief vastgesteld. Wij zijn echter druk bezig om binnenkort een overzicht te presenteren van de locaties waar deze werkzaamheden zullen plaatsvinden.

Openbare Verlichting

Het huidige areaal verkeert in goede staat en het aantal storingen is beperkt. De komende jaren bereiken diverse armaturen en masten, die nog niet zijn omgezet naar ledverlichting, het einde van hun levensduur. Om het onderhoud efficiënt en kosteneffectief uit te voeren, maken wij gebruik van een 'werk met werk'-strategie. Hierbij worden armaturen en lichtmasten vervangen in combinatie met projecten van andere disciplines, zodat werkzaamheden zoveel mogelijk worden gebundeld.

Deze aanpak draagt bij aan het behoud van een veilig en betrouwbaar verlichtingsnetwerk, vermindert het aantal storingen en verlaagt het energieverbruik. Voor deze gedeeltelijke vervanging is jaarlijks een specifiek krediet beschikbaar.

Watergangen, vijvers en duikers

De gemeente Scherpenzeel zet zich actief in voor het beheer en onderhoud van haar stedelijke waterstructuren. Uitgangspunt hierbij vormen het 'Beheer- en onderhoudsplan stedelijk water Scherpenzeel' en de schouwkaart van het waterschap. Op basis hiervan wordt het onderhoud van watergangen, vijvers en duikers binnen zowel de bebouwde kom als het buitengebied jaarlijks zorgvuldig uitgevoerd.

Grondwater

Om de gemeentelijke zorgplicht voor grondwater adequaat te waarborgen, is continue monitoring van de grondwaterstanden essentieel. Binnen de bebouwde kom van Scherpenzeel beschikken wij over een uitgebreid grondwatermeetnet bestaande uit 32

meetpunten. Het onderhoud en beheer van dit meetnet worden uitgevoerd in samenwerking met het Platform Water Vallei, waarin ook het waterschap en andere gemeenten participeren.

Komend jaar staat de vervanging van de loggers bij de meetpunten gepland, zodat de betrouwbaarheid en kwaliteit van de grondwaterdata gewaarborgd blijft. Deze gezamenlijke aanpak draagt bij aan een effectief en toekomstbestendig grondwaterbeheer.

Financieel

Hieronder staan de budgetten voor onderhoud en de kapitaallasten weergegeven.

Voor wegen is een bestemmingsreserve aanwezig, deze is ter dekking van de kapitaallasten wegen. De andere kapitaallasten en het onderhoud dekken we uit de exploitatie.

In bijlage 5.1 en 5.2 staan de investeringen opgenomen.

2.1 Verkeer en vervoer	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Onderhoud wegen	-364.047	-364.047	-364.047	-364.047
Onderhoud openbare verlichting	-78.761	-78.761	-78.761	-78.761
Straatvegen	-93.616	-93.616	-93.616	-93.616
Onderhoud watergangen, bruggen en duikers	-87.702	-87.702	-87.702	-87.702
Kapitaallasten wegen	-149.675	-167.502	-226.137	-308.620
Kapitaallasten openbare verlichting	-36.250	-38.100	-39.950	-41.800
Kapitaallasten straatmeubilair en verkeersborden	-1.217	-455	0	0
	-811.268	-830.183	-890.213	-974.546
Stand bestemmingsreserve op 1 januari	606.624	641.016	656.493	611.940
Dotatie	221.534	221.534	221.534	221.534
Onttrekking	-187.142	-206.057	-266.087	-350.420
Stand bestemmingsreserve op 31 december	641.016	656.493	611.940	483.054

3.4.2 Groen, sportvelden en speelplaatsen

Het aanpassen, vervangen en renoveren van plantsoenen combineren wij met de aanplant van bomen. Deze werkwijze beperkt overlast voor onze inwoners en is efficiënt. Zo continueren wij de huidige inrichtingskwaliteit. Voor onkruidbestrijding van kwetsbare groentypen, zoals bodembedekkers, vaste planten, sierheesters, rozen en hagen hanteren wij A-niveau. Zo voorkomen wij kapitaalvernietiging. Bij andere groentypen en onderhoudsmaatregelen leiden lagere kwaliteitsniveaus niet direct tot kapitaalvernietiging. Tijdens piekmomenten huren we personeel in. Hiermee proberen we kapitaalvernietiging door gebrekkig onderhoud (bijvoorbeeld vergrassing van sierheesters) te vermijden. Het grootste risico voor het kapitaalgoed "Groen" is op dit moment het gebrek aan personeel. Meer uitvoeren met eigen mensen en daarin investeren (kwaliteit en kwantiteit) wordt aanbevolen om de inrichtingskwaliteit te handhaven. Gezien de arbeidsmarkt is dit nog een grote uitdaging. Bij (her)inrichting wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de beheersbaarheid.

Bomen

De komende 25 jaar dienen, afhankelijk van de groeiontwikkeling, diverse oude lanen verjongd te worden. Door jaarlijkse boomplantplannen wordt hier uitvoering aan gegeven. Deze plannen worden in eigen beheer ontwikkeld en aanbesteed. De aanplant van toekomstig waardevolle bomen dekken wij uit de voorziening bomen.

Vervangingsinvesteringen worden gebaseerd op de jaarlijkse wijkschouw, uitgevoerd door de eigen boombeheerder. Elk jaar inspecteren wij de bomen op veiligheid en actuele snoei-behoefte. Deze inspecties vormen de basis voor het jaarlijkse snoeiplan. Dagelijks en jaarlijks boombeheer wordt gefinancierd uit de exploitatie. Weersextremen leiden tot meer dynamiek in het beheer en vergt meer aandacht voor Boomveiligheid.

Sportvelden De Bree

Het huidige MJOP buitensportaccommodaties loopt van 2021 tot en met 2025. De meerjarenvoorziening kijkt naar de actuele onderhoudstoestand en toekomstige vervangingsinvesteringen zodat budget afgestemd is op de behoefte. We zien dat de huidige voorziening (gebaseerd op de MJOP, opgesteld in 2020) niet toereikend is om het huidige sportpark in zijn huidige staat te houden. Dit komt door de kosten die na de oorlog in Oekraïne sterk zijn gestegen. In 2020 was dit nog niet voorzien.

In 2026 dient gewerkt te worden met een nieuw MJOP voor de jaren 2026-2030, dan kan de voorziening weer afgestemd worden op de werkelijkheid.

In 2025 zijn de natuurgrasvelden bij S.V. De Valleivogels gerenoveerd. Deze kunnen weer 30 jaar mee. Voor dagelijks onderhoud van de voetbal- en hockeyvelden is in 2026 voldoende budget beschikbaar. Dit wordt gefinancierd uit de exploitatie.

Speelplaatsen

De gemeente heeft in 2026 dertig speelplaatsen. Op basis van jaarlijkse veiligheids- en onderhoudsinspecties wordt geïnvesteerd in het vervangen en onderhouden van speeltoestellen en speelondergronden. Het speeltuinenbeheer en vervangingsinvesteringen worden gefinancierd uit de exploitatie. Jaarlijks worden enkele speelplaatsen aangepakt zodat medio 2027 alle speelplaatsen milieu hygiënisch ingericht zijn en de zandbakken zoveel mogelijk verwijderd zijn.

Het dagelijks onderhoud van het Cruyff-Court wordt gedekt uit het budget voor speelplaatsen. In 2025 is de toplaag van het Cruyff-Court vervangen. Deze gaat 12 jaar mee. Vervanging zal in de toekomst met een krediet gefinancierd worden. Het Bikepark wordt onderhouden door toerclub het Scherpewoud. De gemeente is als eigenaar van het terrein eindverantwoordelijk.

Plantsoenen

De huidige beheerkwaliteitsniveaus van de plantsoenen blijven gehandhaafd. Het dagelijks groenbeheer wordt uitgevoerd door de eigen Groendienst in het kader van de Participatiewet. In de tabel staan de verschillende beheerkwaliteitsniveaus (Conform CROW) per groentype weergegeven.

Tabel Beheerkwaliteitsniveaus per groentype (CROW)

Groentype (plantsoenen)	Kwaliteitsniveau
Zwerfafvalbeheersing	B
Boomspiegels (onkruid)	A
Bosplantsoen (onkruid)	C
Bosplantsoen (randen snoei)	A
Bosplantsoen (overige snoei)	Frequentie eens per 3 jaar
Bodembedekkers en vaste planten (onkruid)	A
Bodembedekkers en vaste planten (randen snoei)	A
Bodembedekkers en vaste planten (overige snoei)	B
Sierheesters (onkruid)	A
Sierheesters (randen snoei)	A
Sierheesters (overige snoei)	B
Rozen (onkruid)	A
Rozen (snoei)	B
Hagen (onkruid)	A
Hagen (snoei)	Frequentie 3 keer per jaar
Gazon maaien	B

Areaaluitbreidingen

In 2026 wordt het onderhoud van de wijk Akkerwinde overgedragen aan de gemeentelijke Groendienst. De hoeveelheid personeel staat onder druk. De focus zal in 2026 liggen op het werven van geschikt personeel. Verder zijn er in 2026 geen noemenswaardige areaaluitbreidingen. Vanaf 2027 zal het areaal flink gaan groeien door realisatie van onder andere De Nieuwe Koepel. Het beschikbare budget voor uitbreiding van de groendienst zal daarin gelijke tred moeten houden.

Financieel

Hieronder staan de budgetten voor onderhoud en de kapitaallasten weergegeven. Voor bomen is een voorziening aanwezig. Voor het sportpark De Bree is ook een voorziening aanwezig, maar omdat de voorziening zowel gaat over de accommodatie als de velden, is de voorziening opgenomen onder het kopje huisvesting.

5.7 Groen/speelplaatsen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Onderhoud plantsoenen/groen	-79.429	-79.429	-79.429	-79.429
Onderhoud afrasteringen en beschoeiingen	-10.364	-10.364	-10.364	-10.364
Overig beheer Groen	-257.500	-257.500	-257.500	-257.500
Onderhoud speelplaatsen	-70.989	-70.989	-70.989	-70.989
Kapitaallasten	-12.964	-12.964	-12.692	-12.692
	-431.246	-431.246	-430.974	-430.974
Stand voorziening Bomen op 1 januari	65.423	87.923	110.423	132.923
Mutatie	22.500	22.500	22.500	22.500
Stand voorziening Bomen 31 december	87.923	110.423	132.923	155.423

3.4.3 Begraafplaatsen

In onderstaande tabel staan de actuele kwaliteitsniveaus. Voor de renovatie van asfaltverhardingen en gebouwen is geen budget beschikbaar. Vanwege de beperkte omvang is geen aparte voorziening gecreëerd. Zodra renovatie of vervanging aan de orde is, voeren wij een bedrag op in de Kadernota. Het reguliere (groen)beheer van de begraafplaatsen wordt gefinancierd uit de exploitatie.

De asfaltpaden zijn in 2025 opnieuw geasfalteerd en gaan weer 15 jaar mee.

Groentype (begraafplaatsen)	Kwaliteitsniveau
Bosplantsoen (onkruid)	C
Overige groentypen (onkruid)	A
Gazon maaien	A

Uitbreiding begraafplaatsen

De huidige begraafplaats Lambalgen heeft tot halverwege 2026 capaciteit. Eind 2025 zal de uitbreiding van de begraafplaats gerealiseerd zijn zodat deze in 2026 gereed is voor begraven. In 2026 en mogelijk ook in 2027 wordt de uitbreiding nog onderhouden door de aannemer (nazorg) die de uitbreiding heeft gerealiseerd. Het beschikbare budget voor uitbreiding van de Groendienst zal mee moeten groeien met de areaaluitbreiding van de begraafplaats.

Financieel

Hieronder staan de budgetten voor onderhoud en de kapitaallasten weergegeven.

Er is geen voorziening of bestemmingsreserve aanwezig. Budgetten worden gefinancierd uit de exploitatie.

7.5 Begraafplaatsen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Onderhoud	-122.677	-122.677	-122.677	-122.677
Kapitaallasten	-45.231	-45.231	-45.231	-45.231
	-167.908	-167.908	-167.908	-167.908

3.4.4 Riolering

Een doelmatig functionerend rioleringsstelsel is van essentieel belang voor de waarborging van een betrouwbare afvoer van (afval)water en het voorkomen van wateroverlast en daaruit voortvloeiende schade in de openbare ruimte.

Voor de gemeenten Scherpenzeel en Woudenberg dient vóór het einde van dit jaar een raamovereenkomst voor het reinigen en inspecteren van de riolering te worden afgesloten.

In het kader van het project De Nieuwe Koepel wordt momenteel het rioolontwerp getoetst en wordt gewerkt aan de voorbereiding en uitvoering van de aanleg van het rioolstelsel.

Waterteam zuiveringskring Woudenberg (WT)

Al geruime tijd werkt de gemeente Scherpenzeel samen met de gemeente Woudenberg en het Waterschap Vallei en Veluwe aan een efficiënt en toekomstbestendig beheer van de (afval)waterketen. Deze samenwerking is georganiseerd binnen het Waterteam (WT) 'Zuiveringskring Woudenberg'. De ervaringen tot nu toe zijn positief, waardoor partijen hebben besloten deze samenwerking ook in de komende jaren voort te zetten en waar mogelijk verder uit te bouwen.

Platform Vallei en Eem

De gemeente neemt op regionaal niveau deel aan het 'Platform Water Vallei en Eem', waarin zij samenwerkt met andere gemeenten uit de regio. Op basis van een vastgesteld jaarplan worden binnen deze samenwerking jaarlijks een aantal onderhoudsactiviteiten uitgevoerd. Deze activiteiten zijn afgestemd op de in het Gemeentelijk Waterplan (GWP) benoemde investerings- en onderhoudsprojecten en maatregelen. De kosten voor de

uitvoering van werkzaamheden door het Waterteam en het Platform Water worden gedekt uit het GWP.

Project Wijk Wittenberg

Dit integrale project omvat zowel de herstrating van de wegen als de afkoppeling van de riolering. Het afkoppelen van het hemelwater is van belang om de hoeveelheid schoon water die naar de zuivering wordt geleid te verminderen.

Financieel

Hieronder staan de budgetten voor onderhoud en de kapitaallasten weergegeven.

Verschillen tussen de baten uit rioolheffing en de gerealiseerde lasten worden ten gunste of ten laste van de voorziening gebracht.

In bijlagen 5.1 en 5.2 staat een overzicht van de investeringen.

7.2 Riolering	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Onderhoud	-139.192	-139.192	-139.192	-139.192
Kapitaallasten	-267.667	-292.755	-343.784	-350.262
	-406.859	-431.947	-482.976	-489.454
Stand voorziening op 1 januari	5.630.250	5.346.399	4.825.855	4.799.576
Mutatie	-283.851	-520.544	-26.279	-38.498
Stand voorziening 31 december	5.346.399	4.825.855	4.799.576	4.761.078

3.4.5 Gebouwen

Gebouwen

Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan de verhuizing naar Kulturhus De Breehoek in 2027/2028. Aansluitend op de verhuizing zal er een beslissing worden genomen over de huidige locaties van De Buitenplaats en De Villa.

Het Baarhuisje op begraafplaats Lambalgen wordt gedeeltelijk gerenoveerd in 2025 (o.a. schilderwerk buiten en binnen + stucwerk en het toilet). Na de renovatie gaan we onderzoeken of er subsidie vrij kan komen om het monument in stand te houden. Om aanspraak te maken op deze subsidie, is de gedeeltelijke renovatie zoals benoemd in de eerste zin noodzakelijk.

Onderhoudscontracten

Voor de gemeentelijke panden worden de onderhoudscontracten bekeken voor alle gemeentelijke panden waar wij onderhoudsplichtig zijn. Waar nodig worden deze afgesloten, aangescherpt of opgezegd. Dit geldt voor Buitenplaats, De Villa, Gemeentewerf, de sportaccommodaties en de monumentale panden. Hieruit volgen rapportages en NEN-condities. Dit project wordt in 2026 afgerond. Aansluitend worden de meerjarige onderhoudsplannen geactualiseerd in 2027.

Verduurzaming Gemeentewerf

Door verschuivingen in het personeelsbestand is de verduurzaming van de Gemeentewerf nog niet verder in gang gezet. In 2025 hopen wij het onderzoek af te ronden naar de mogelijkheden. Indien wij de haalbaarheid van verduurzaming positief beoordelen, zullen wij in 2026 de werkzaamheden in gang gaan zetten.

Financieel

Hieronder staan de budgetten voor onderhoud en de kapitaallasten weergegeven.

Detailgegevens van de bestemmingsreserves gebouwen en voorzieningen zijn opgenomen in hoofdstuk 5.3.

Huisvesting	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Onderhoud gemeentelijke huisvesting	-26.024	-26.024	-26.024	-26.024
Onderhoud werkplaats	-4.376	-4.376	-4.376	-4.376
Onderhoud sportpark De Bree	-103.150	-103.150	-103.150	-103.150
Kapitaallasten gemeentelijke huisvesting	-94.532	-74.887	-74.887	-67.764
Kapitaallasten werkplaats	0	-7.000	-7.000	-7.000
Kapitaallasten brandweerkazerne	-12.408	-12.408	-9.737	-1.595
Kapitaallasten onderwijsgebouwen	-221.545	-221.545	-313.436	-313.284
Kapitaallasten Cruijffcourt	-6.500	-6.500	-6.500	-6.500
Kapitaallasten sportpark De Bree	-76.986	-76.986	-75.829	-72.455
Kapitaallasten zwembad 't Willaer	-22.137	-22.137	-22.137	-22.137
Kapitaallasten toren N.H.-kerk	-1.635	-1.635	-1.635	-1.635
	-569.293	-556.648	-644.711	-625.920
Stand bestemmingsreserves op 1 januari	2.094.146	2.171.372	4.946.758	4.481.410
Dotatie	451.840	3.150.000	0	0
Onttrekking	-374.614	-374.614	-465.348	-461.822
Stand bestemmingsreserves op 31 december	2.171.372	4.946.758	4.481.410	4.019.588
Stand voorzieningen op 1 januari	973.867	1.143.611	1.313.355	1.483.099
Mutatie	169.744	169.744	169.744	169.744
Stand voorzieningen 31 december	1.143.611	1.313.355	1.483.099	1.652.843

3.4.6 Overzicht beheerplannen, planperiodes en financieringswijze

Kapitaalgoed	Naam plan	Plan- periode	Looptijd	Vastgesteld door Raad/B&W	Actueel (ja/ nee)	Achterstallig onderh (ja/nee)	Financieel
Wegen	Beheerplan wegen	2023-2027	5	nog niet vastgesteld	Nee	Nee	Expl & reserve
Civieltechnische kunstwerken	n.v.t.						
Riolering	Waterplan 2024-2029	2024-2029	5	10-12-2024	Ja	Nee	Expl & voorziening
Water	Baggerplan	2014-2022	8		Nee	Nee	Exploitatie
Water	Grondwaterbeleidplan	2016-2022			Nee	Nee	Exploitatie
Groen (plantsoen en begraafplaatsen)		2008 (jaarl. update)	onbepaalde tijd	1-7-2007	Ja	Nee	Exploitatie
Groen (bomen)	Bomenstructuurplan	2016-2041	25 jaar	7-4-2016	Ja	Nee	Expl & voorziening
Gebouwen	Gemeentelijke gebouwen	2020-2024	5	26-5-2020	Ja	Nee	Expl & voorziening
Verlichting	Beheerplan openbare verlichting	2020-2024	5		Ja	Nee	Exploitatie
Speelgelegenheden	Speelplaatsenbeleid	2015-2018	3	26-11-2015	Nee	Nee	Exploitatie
Sportaccommodaties/-velden	MJOP 2021-2025	2021-2025	5	16-6-2022	Ja	Nee	Expl & voorziening

De nieuwe beheerplannen voor wegen en water worden naar verwachting in het tweede kwartaal van 2026 vastgesteld. Ook het MJOP voor de sportaccommodaties en -velden wordt in de loop van 2026 vastgesteld.

3.5 Bedrijfsvoering

Volgens het Besluit begroting en verantwoording (BBV) moet de paragraaf Bedrijfsvoering laten zien wat de gemeente van plan is op dit gebied, en wat daarvan al is uitgevoerd.

De gemeente heeft hierbij beleidsvrijheid, maar het is wel belangrijk dat er een duidelijke samenhang is tussen het onderdeel Overhead en de andere programma's van de begroting. De bedrijfsvoering is een belangrijk onderdeel van hoe de gemeente werkt. Het gaat om de manier waarop de gemeente haar geld, mensen en middelen inzet om de doelstellingen te behalen en maatschappelijke taken goed uit te voeren.

Onder bedrijfsvoering vallen onder andere:

- financieel beheer;
- personeelsbeleid;
- informatievoorziening en automatisering;
- juridische zaken.

Een goede bedrijfsvoering zorgt ervoor dat de gemeente efficiënt en betrouwbaar kan werken.

3.5.1 Planning & Control / Financiën

Het financieel management heeft een centrale rol in de bedrijfsvoering van de gemeente. Het omvat onder meer het opstellen van de begroting en de meerjarenplanning. Hierbij wordt zorgvuldig gekeken naar inkomsten en uitgaven, en worden prioriteiten vastgesteld om te voldoen aan de behoeften van de gemeenschap en de financiële haalbaarheid te waarborgen.

Vanuit de interne controle ligt de nadruk op het voortdurend verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening. De werkprocessen voor het leveren van deze diensten zijn vastgelegd in onze administratieve organisatie.

3.5.2 Informatievoorziening

Het goed beheren en beschermen van informatie is onmisbaar voor de bedrijfsvoering van de gemeente. Informatiemanagement omvat het verzamelen, verwerken, opslaan en delen van gegevens op een veilige en efficiënte manier. Dit zorgt ervoor dat besluiten worden genomen op basis van betrouwbare informatie en dat de privacy van inwoners wordt gewaarborgd.

3.5.3 Informatieveiligheid en Privacy

De gemeente Scherpenzeel is een informatie-intensieve organisatie met de nadruk op dienstverlening. Dit vraagt om een betrouwbare en veilige informatievoorziening. Burgers en bedrijven moeten erop kunnen vertrouwen dat hun gegevens bij de gemeente in goede handen zijn.

Informatieveiligheid en privacy hebben daarom blijvende aandacht. Hierbij wordt gewerkt volgens de normen van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

3.5.4 Fraude

Wij zijn ons bewust dat er altijd een risico op fraude bestaat bij het uitvoeren van onze activiteiten, zowel binnen als buiten de organisatie. Om dit risico goed in beeld te brengen, stellen wij jaarlijks een frauderisicoanalyse op. Deze wordt daarna besproken met de auditcommissie en vastgesteld door het college.

In de frauderisicoanalyse staat op welke onderwerpen het risico op fraude het grootst is. Voor elk risico hebben wij onderzocht welke maatregelen al bestaan om het risico te beperken. Ook hebben wij vastgesteld welke extra maatregelen nodig zijn om het risico tot een zo laag mogelijk niveau terug te brengen.

3.5.5 Rechtmatigheid

Met ingang van verslagjaar 2023 is de rechtmatigheidsverantwoording ingevoerd. In deze verantwoording legt het college van burgemeester en wethouders via de jaarrekening verantwoording af over het naleven van de regels die van belang zijn voor het financiële beheer van de gemeente. De rechtmatigheidstoets richt zich op:

- het voldoen aan de begroting (begrotingsrechtmatigheid);
- het budgetrecht;
- rechtmatige uitvoering van inkoop;
- rechtmatige uitvoering van overige rechtshandelingen.

Deze kaders zijn vastgelegd in diverse gemeentelijke regelingen.

Gedurende het jaar vindt controle plaats op twee niveaus:

1. Interne controle – directe toetsing van de handeling zelf.
2. Verbijzonderde interne controle – toetsing of werkzaamheden conform de afgesproken procedures zijn uitgevoerd.

3.5.6 Communicatie

Duidelijk, klantgericht, betrouwbaar, verbindend en tijdig. Dat zijn de kernbegrippen van het proactieve communicatiebeleid van Scherpenzeel.

Naast het zorgen voor een uitstekende structurele informatievoorziening zetten we komend jaar in op:

- het verder implementeren van het communiceren in begrijpelijke taal: het Heerlijk Helder Scherpenzeels;
- het verbeteren van ons klantcontact, met aandacht voor: bereikbaarheid, duidelijkheid, vriendelijkheid en tijdigheid;
- inwonersparticipatie met behulp van o.a. het digitale Inwonerspanel;
- het verbeteren van onze digitale toegankelijkheid.

3.5.7 Huisvesting

De gemeentelijke organisatie is gehuisvest in de Buitenplaats, de naastgelegen locatie De Buren, de gemeentewerf en Het Foort. Onderhoud en vervanging heeft met name voor de Buitenplaats de afgelopen jaren zo beperkt als verantwoord plaatsgevonden. Dit met het oog op de gewenste huisvesting van de gemeentelijke organisatie in Kulturhus De Breehoek. Wij schatten in dat wij nog minimaal 1 à 2 jaar gebruik blijven maken van de huidige locatie.

3.5.8 Juridische zaken

Juridische zaken spelen een rol belangrijke in de bedrijfsvoering van de gemeente. Het omvat het naleven van wet- en regelgeving, contractbeheer, juridisch advies en het omgaan met eventuele geschillen. Een gedegen juridische aanpak is van belang om de rechtmatigheid van het gemeentelijk handelen te waarborgen.

3.5.9 Overhead

	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Loonkosten ondersteuning organisatie	-3.456.628	-3.434.963	-3.442.213	-3.442.213
Overige personeelslasten	-471.221	-545.521	-545.521	-545.521
Bestuursondersteuning en kabinetszaken	-12.944	-12.944	-12.944	-12.944
Communicatie	-101.874	-101.874	-101.874	-101.874
Financiële en salarisadministratie	-154.233	-154.233	-154.233	-154.233
ICT kosten	-1.015.200	-1.091.520	-1.084.866	-1.107.103
Kantoor- en archiefbenodigdheden	-55.968	-45.968	-45.968	-45.968
Inkoopbureau	-77.946	-77.946	-77.946	-77.946
Juridische zaken	-9.487	-9.487	-9.487	-9.487
Informatiebeheer	-37.400	-37.400	-37.400	-37.400
Huisvestingskosten	-206.122	-186.477	-186.477	-179.354
OR	-11.060	-11.060	-11.060	-11.060
	-5.610.083	-5.709.393	-5.709.989	-5.725.103

3.5.10 P&O

Daarnaast is het personeelsbeleid van groot belang. Het zorgt ervoor dat de gemeente een aantrekkelijke en goede werkgever is. Verder zorgt het dat de juiste mensen met de juiste vaardigheden op de juiste plekken worden ingezet om de gemeentelijke taken optimaal uit te voeren. Dit omvat onder andere werving en selectie, opleiding en ontwikkeling, arbeidsvoorwaarden en het waarborgen van een goede werkomgeving.

3.5.11 Lonen

De huidige cao loopt tot 1 april 2027. De effecten van deze cao hebben we verwerkt in de begroting.

Verder kent onze organisatie reguliere ontwikkelingen, accenten in werkzaamheden veranderen in de loop der tijd en het vergt flexibiliteit van de organisatie en het personeel om daarin mee te bewegen. Voor deze ontwikkelingen geldt de afspraak dat wij deze van dekking voorzien binnen de loonsom of daarvoor gelabelde budgetten.

3.5.12 Kengetallen t.a.v. het personeel

Personeelsgegevens	Aantal	Eenheid
Formatie per 1-1-2025	110,6	fte
Aantal medewerkers in dienst per 1-1-2025	126	medewerkers
Ziekteverzuimpercentage 2024	7,9	%
Gemiddelde leeftijd per 31-12-2024	48	jaar

3.5.13 Staat van personele sterkte en personeelslasten

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Salariskosten personeel	8.599.817	9.578.418	10.395.451
Externe inhuur	1.744.767	1.186.011	861.282
	10.344.584	10.764.429	11.256.733

Bovenstaande salariskosten zijn inclusief de vergoeding voor raadsleden, bijzondere ambtenaren burgerlijke stand (Babs) en Wsw-personeel.

De inhuurkosten zijn inclusief de inzet bij belastingen en voor de omgevingswet.

De totale loonkosten bedragen 33% van de begroting.

In de basis gaan we uit van een volledige invulling van de begrote formatie tegen het maximum van de schaal. We zien echter dat vacatures lastig te vervullen zijn, waardoor inhuur noodzakelijk is om onze taken uit te kunnen blijven voeren.

Voor de begroting gaan we bij de teams uit van een verloop van 12,5% en een percentage langdurig ziek van 5%. Verder rekenen we voor inhuur met een gemiddelde duur van 4 maanden plus 1 maand overlap voor de invulling van vacatures.

Ook zijn de besparingen uit de kerntakendiscussie verwerkt.

Per team ontstaat dan het volgende beeld:

Personele sterkte	Formatie	Begroting 2026				
	2026	Loonkosten		Inhuur		Totaal begroot
College	3,70	475.150		0		475.150
Griffie	2,33	262.100		0		262.100
	6,03	737.250		0		737.250
Directie	2,73	282.500	2,8%	24.000	0,2%	306.500
Team Data & Control	20,95	1.847.500	18,2%	157.000	1,5%	2.004.500
Beleidsteam Sociaal Domein & OOV	15,83	1.514.300	14,9%	128.700	1,3%	1.643.000
Sociaal Team	19,55	1.845.900	18,2%	156.900	1,5%	2.002.800
Team Leefomgeving	28,91	2.520.200	24,8%	168.300	1,7%	2.688.500
Team Dienstverlening	17,13	1.404.800	13,8%	119.400	1,2%	1.524.200
Totaal organisatie	105,10	9.415.200	92,6%	754.300	7,4%	10.169.500
Totaal	111,14	10.152.450		754.300		10.906.750

3.5.14 Budgetten raad, griffie, rekenkamer en accountantskosten

	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Raad	-341.223	-326.223	-333.723	-333.723
Bestuursondersteuning raad	-47.384	-47.384	-47.384	-47.384
Griffie	-266.107	-271.907	-271.907	-271.907
Rekenkamer	-12.500	-12.500	-12.500	-12.500
Accountantskosten, controlewerkzaamheden	-60.500	-60.500	-60.500	-60.500
Accountantskosten, SiSA	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
	-727.714	-718.514	-726.014	-726.014

3.5.15 Toegerekende apparaatskosten

Een deel van de loonkosten wordt toegerekend aan projecten en tijdelijke middelen. Hoe groter deze toerekening, hoe groter het risico voor de reguliere exploitatie wanneer projecten geen doorgang vinden of uitgesteld worden.

Bij investeringen gaan we vooraf nooit uit van een toerekening van loonkosten, vaak wordt hier ook gebruik gemaakt van inhuur als de investering hier om vraagt. Op deze wijze lopen we geen risico's t.a.v. de reguliere exploitatie wanneer de investering wordt uitgesteld.

Toegerekende apparaatskosten	Begroting 2026
Grondexploitaties	327.850
Investeringen/kredieten	0
Specifieke uitkeringen (incl. Oekraïne-opvang en CDOKE)	118.305
Totaal toegerekende apparaatskosten	446.155
Totaalbedrag loonsom	11.256.733
Doorberekende apparaatskosten in % van totale loonsom	3,96%

NB: de CDOKE-middelen mogen van de provincie (zie hoofdstuk 1.2) als structureel beschouwd worden. Toch vinden we het uit voorzichtigheidsoogpunt verstandig om de toerekening hier mee te nemen.

3.6 Wet open overheid

De gemeente Scherpenzeel vindt het belangrijk dat inwoners en andere belangstellenden kunnen zien wat de gemeente doet en waarom. Daarom werkt de gemeente actief aan open en transparant bestuur. Dit sluit aan bij de Wet open overheid (Woo), die sinds 1 mei 2022 van kracht is.

De Woo verplicht overheden om informatie actief en op verzoek beschikbaar te stellen. Het gaat hierbij om:

- beleidsdocumenten;
- besluiten van het college en de raad;
- financiële informatie;
- afspraken met externe partijen;
- en andere relevante gegevens.

Actieve openbaarmaking

De gemeente zorgt ervoor dat belangrijke informatie uit zichzelf openbaar wordt gemaakt. Dit gebeurt bijvoorbeeld via:

- de gemeentelijke website;
- het raadsinformatiesysteem;
- het Woo-platform (als landelijk beschikbaar).

Waar mogelijk wordt informatie digitaal, toegankelijk en begrijpelijk gedeeld.

Woo-verzoeken

Inwoners en andere belanghebbenden kunnen een Woo-verzoek indienen als zij informatie willen ontvangen die (nog) niet openbaar is gemaakt. We streven ernaar om deze verzoeken binnen de wettelijke termijn af te handelen.

Ontwikkelingen

De gemeente werkt aan verdere verbetering van de informatiehuishouding, zodat we steeds beter kunnen voldoen aan de Woo. Denk aan:

- betere registratie van documenten;
- trainingen voor medewerkers;
- samenwerking met andere gemeenten en het Rijk.

We doen dit stap voor stap, met als doel een transparante overheid die openstaat voor inwoners.

3.7 Verbonden partijen

De gemeente kan haar taken op drie manieren uitvoeren:

- zelf doen;
- uitbesteden aan een andere organisatie;
- samenwerken met andere gemeenten.

Als de gemeente kiest voor samenwerking, dan gebeurt dat vaak via een verbonden partij. Dit is een organisatie waarin de gemeente zowel bestuurlijk (meebeslist) als financieel (meebetaalt) betrokken is. Voorbeelden hiervan zijn een gemeenschappelijke regeling, een vennootschap of een stichting. De gemeente Scherpenzeel werkt op verschillende manieren samen met andere gemeenten via zulke verbonden partijen.

Samenwerken in verbonden partijen heeft voordelen:

- kosten besparen;
- minder kwetsbaar zijn, bijvoorbeeld bij personeelstekort;
- beter werk leveren, door gebruik te maken van elkaars kennis en ervaring.

Er zijn ook risico's:

- Bestuurlijke risico's: de gemeente blijft verantwoordelijk, maar heeft minder invloed op hoe het werk precies gebeurt.
- Financiële risico's: als er bij een verbonden partij tekorten zijn, moet de gemeente misschien bijbetalen.
- Gebrek aan kennis: de gemeente moet goed weten wat zij wil, en kunnen beoordelen of het werk goed wordt gedaan.
- Moeilijk om te stoppen: als de gemeente opnieuw zelf het werk wil doen, is dat soms lastig of duur.

De gemeente kijkt daarom goed naar deze risico's bij het aangaan van samenwerking en houdt toezicht op hoe de verbonden partijen presteren.

Kosten verbonden partijen

De jaarlijkse bijdrage van de gemeente aan de gemeenschappelijke regelingen is hieronder weergegeven. Deze kosten zijn opgenomen in de begroting.

Bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Omgevingsdienst de Vallei (OddV)	-575.828	-665.378	-675.585
Regio de Vallei	-1.682	-1.785	-1.750
Regio Foodvalley	-123.633	-117.439	-115.247
Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)	-1.077.965	-1.178.483	-1.217.000
Valleihopper	-106.098	-124.151	-125.614
Jeugdhulpregio JeugdFV	0	0	-106.995
	-1.885.206	-2.087.236	-2.242.191

Op de volgende pagina's volgt een overzicht van alle verbonden partijen van de gemeente Scherpenzeel. Hierbij is onder meer weergegeven wat de doelstelling van de gemeente is om te participeren in de betreffende verbonden partij en de financiële situatie van de verbonden partij.

3.7.1 Gemeenschappelijke regelingen

Omgevingsdienst de Vallei (OddV), Ede			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder E. van de Glind		
Programma(s):	8		
Doelstelling deelname:	De OddV is een samenwerking bij uitvoering van taken op het gebied van de Wet algemene bepaling omgevingsrecht.		
Financieel belang 2026:	€ 675.585		
Verwacht financieel resultaat:	€ 0		
Eigen vermogen 31-12-2024:	€ 506.030	Eigen vermogen 31-12-2023:	€ 506.030
Vreemd vermogen 31-12-2024:	€ 8.896.553	Vreemd vermogen 31-12-2023:	€ 3.677.743

Regio de Vallei, Ede			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder E. van de Glind		
Programma(s):	7		
Doelstelling deelname:	De regio hanteert het doel de verwerking van afval op een duurzame wijze in te richten. De regio richt zich op restafval (verbranding) en gft-afval (vergisting en compostering). Verwerking van PMD afval is inmiddels buiten de regio georganiseerd.		
Financieel belang 2026:	€ 1.750		
Verwacht financieel resultaat:	€ 0		
Eigen vermogen 31-12-2024:	117.336	Eigen vermogen 31-12-2023:	€ 126.521
Vreemd vermogen 31-12-2024:	35.481	Vreemd vermogen 31-12-2023:	€ 1.341

Regio Foodvalley, Ede			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Burgemeester M.C. Teunissen-Willemsen		
Programma(s):	0	2	
Doelstelling deelname:	Gemeenschappelijke belangenbehartiging op diverse deelgebieden.		
Financieel belang 2026:	€ 115.247		
Verwacht financieel resultaat:	€ 0		
Eigen vermogen 31-12-2024:	€ 5.678.966	Eigen vermogen 31-12-2023:	€ 4.104.428
Vreemd vermogen 31-12-2024:	€ 22.356.280	Vreemd vermogen 31-12-2023:	€ 21.744.750

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM), Arnhem			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Burgemeester M.C. Teunissen-Willemsen		
Programma(s):	1	7	
Doelstelling deelname:	VGGM organiseert voor veiligheidsregio Gelderland Midden de hulpverlening. Doelstelling van deelname is het inkopen van kwalitatief hoogwaardige hulp- en dienstverlening voor volksgezondheid en brandweertaken.		
Financieel belang 2026:	€ 1.217.000		
Verwacht financieel resultaat:	€ 0		
Eigen vermogen 31-12-2024:	€ 14,33 mln.	Eigen vermogen 31-12-2023:	€ 9,35 mln.
Vreemd vermogen 31-12-2024:	€ 47,66 mln.	Vreemd vermogen 31-12-2023:	€ 49,61 mln.

Bedrijfsvoeringsorganisatie Valleihopper, Barneveld			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder H. Vlastuin		
Programma(s):	6		
Doelstelling deelname:	Uitvoering geven aan het Collectieve vraagafhankelijke vervoer, het OV-Vangnet, beleidsvoorbereidingen treffen, contractmanagement uitvoeren en financieel management uitvoeren voor de FoodValley gemeenten en de provincie Gelderland op dit onderdeel.		
Financieel belang 2026:	€ 125.614		
Verwacht financieel resultaat:	€ 0		
Eigen vermogen 31-12-2024:	€ 0	Eigen vermogen 31-12-2023:	€ 0
Vreemd vermogen 31-12-2024:	€ 532.598	Vreemd vermogen 31-12-2023:	€ 1.023.065

Gemeenschappelijke regeling Jeugdhulpregio JeugdFV, Ede			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder H. Vlastuin		
Programma(s):	6		
Doelstelling deelname:	Het organiseren en uitvoeren van jeugdhulp binnen de regio FoodValley.		
Financieel belang 2026:	€ 106.995		
Verwacht financieel resultaat:	€ 0		
Eigen vermogen 31-12-2024:	€ -	Eigen vermogen 31-12-2023:	€ -
Vreemd vermogen 31-12-2024:	€ -	Vreemd vermogen 31-12-2023:	€ -

3.7.2 Stichtingen en verenigingen

Eem Vallei Educatief, Amersfoort			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder H. Vlastuin		
Programma(s):	4		
Doelstelling deelname:	Voldoen aan de wettelijke verplichting om openbaar onderwijs aan te bieden. Met deze deelname wordt beoogd om door middel van schaalgrootte efficiency- en kwaliteitsvoordelen te genereren.		
Financieel belang 2026:	Er is alleen sprake van bestuurlijk belang		
Verwacht financieel resultaat:	n.v.t.		
Eigen vermogen 31-12-2024:	€ 2.289.355	Eigen vermogen 31-12-2023:	€ 2.078.810
Vreemd vermogen 31-12-2024:	€ 8.466.762	Vreemd vermogen 31-12-2023:	€ 7.292.589

IBMN, Vianen			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder G. van Deelen		
Programma(s):	0		
Doelstelling deelname:	Inkoop Bureau Midden Nederland (IBMN) is een samenwerking op het terrein van inkoop en aanbesteding, gericht op het realiseren van kwalitatieve, procesmatige en financiële inkoopvoordelen.		
Financieel belang 2026:	n.v.t.		
Verwacht financieel resultaat:	nnb		
Eigen vermogen 31-12-2024:	€ 219.028	Eigen vermogen 31-12-2023:	€ 213.322
Vreemd vermogen 31-12-2024:	€ 116.754	Vreemd vermogen 31-12-2023:	€ 118.742

Kultuurhus De Breehoek			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder G. van Deelen		Wethouder H. Vlastuin
Programma(s):	5		
Doelstelling deelname:	Toezicht op een deugdelijke exploitatie en realisatie van de 'Kultuurhus Gedachte' waarbij voorzieningen op het gebied van zorg, cultuur, educatie, sport en welzijn in een gebouw zijn samengebracht.		
Financieel belang 2026:	€ 145.040		
Verwacht financieel resultaat:	- € 180.000		
Eigen vermogen 31-12-2024:	€ 1.301.505	Eigen vermogen 31-12-2023:	€ 1.403.165
Vreemd vermogen 31-12-2024:	€ 4.804.509	Vreemd vermogen 31-12-2023:	€ 4.863.174

3.7.3 Vennootschappen en coöperaties

Afvalcombinatie De Vallei NV (ACV), Ede			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder E. van de Glind		
Programma(s):	7		
Doelstelling deelname:	ACV richt zich met name op het herwinnen van grondstoffen uit afvalstromen en het beheer van de openbare ruimte.		
Financieel belang 2026:	nnb		
Verwacht financieel resultaat:	nnb		
Eigen vermogen 31-12-2024:	€ 16,83 mln.	Eigen vermogen 31-12-2023:	€ 15,03 mln.
Vreemd vermogen 31-12-2024:	€ 18,07 mln.	Vreemd vermogen 31-12-2023:	€ 20,07 mln.

Vitens, Zwolle			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder G. van Deelen		
Programma(s):	0		
Doelstelling deelname:	De gemeenten en provincies in het verzorgingsgebied van Vitens zijn de publieke aandeelhouders en kunnen daarmee invloed uitoefenen op de drinkwatervoorziening. Zij hebben geen directe bemoeienis met de dagelijkse gang van zaken binnen het bedrijf.		
Financieel belang 2026:	€ 7.746 aandelen à € 1,00 nominaal.		
Verwacht financieel resultaat:	nnb		
Eigen vermogen 31-12-2024:	€ 713,6 mln.	Eigen vermogen 31-12-2023:	€ 677,7 mln.
Vreemd vermogen 31-12-2024:	€ 1.684,8 mln.	Vreemd vermogen 31-12-2023:	€ 1559,7 mln.

BNG, Den Haag			
Bestuurlijk vertegenwoordiger:	Wethouder G. van Deelen		
Programma(s):	0		
Doelstelling deelname:	BNG is er voor het publieke domein en het publieke belang. De doelstelling van BNG is: Gedreven door maatschappelijke impact. Bij BNG draait het niet om zoveel mogelijk winst, maar om maximale maatschappelijke impact. Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, en het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is.		
Financieel belang 2026:	€ 3.510 aandelen à € 2,50 nominaal.		
Verwacht financieel resultaat:	nnb		
Eigen vermogen 31-12-2024:	€ 4.777 mln.	Eigen vermogen 31-12-2023:	€ 4.721 mln.
Vreemd vermogen 31-12-2024:	€ 123.614 mln.	Vreemd vermogen 31-12-2023:	€ 110.819 mln.

3.8 Grondbeleid

De gemeente Scherpenzeel geeft in de paragraaf grondbeleid aan hoe het grondbeleid wordt ingezet om de bestuurlijke doelstellingen te realiseren.

3.8.1 Visie

De gemeente heeft haar uitgangspunten voor het grondbeleid vastgelegd in de nota grondbeleid. Grondbeleid is geen doel op zich, maar een instrument om andere gemeentelijke doelstellingen te realiseren, zoals die zijn opgenomen in de omgevingsvisie en de woonvisie.

De huidige nota grondbeleid dateert uit 2018. Daarom werkt de gemeente aan een actualisatie, die naar verwachting in 2025 wordt vastgesteld.

Het grondbeleid wordt afgestemd op de specifieke situatie. In de nota is hiervoor een stappenplan opgenomen. Dit ondersteunt de gemeente bij het maken van een zorgvuldige afweging. Er kan gekozen worden uit drie vormen van grondbeleid:

1. Passief faciliterend grondbeleid.
2. Proactief faciliterend grondbeleid.
3. Actief grondbeleid.

De nota beschrijft per vorm wat de uitgangspunten en de werkwijze zijn.

Voor de gebiedsontwikkeling van Scherpenzeel Zuid wordt deels gekozen voor actief grondbeleid. Een voorbeeld hiervan is het inmiddels afgeronde project Akkerwinde. Ook het project Zelder bevindt zich in de afrondende fase.

3.8.2 Uitvoering grondbeleid

Faciliterend grondbeleid

Wanneer een marktpartij of particulier een plan indient voor ruimtelijke ontwikkeling, werkt de gemeente meestal met een anterieure overeenkomst. In deze overeenkomst worden afspraken gemaakt over onder andere:

- het vergoeden van gemeentelijke kosten (kostenverhaal);
- een vergoeding bij eventuele schade of nadeel (nadeelcompensatie);
- het aantal en type woningen;
- en – als dat van toepassing is – een bijdrage aan ruimtelijke ontwikkelingen buiten het plangebied.

Recent is er een anterieure overeenkomst gesloten voor het bedrijventerrein “Stationsweg”. Het aangepaste plan wordt binnenkort ter inzage gelegd. De verwachting is dat de gemeenteraad in 2026 een besluit neemt over de verdere uitvoering van dit plan.

Wanneer er een vergunning wordt verleend voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA), sluit de gemeente standaard een anterieure overeenkomst. Hiermee wordt vastgelegd dat de initiatiefnemer verantwoordelijk is voor eventuele nadeelcompensatie. Op dit moment zijn er meerdere BOPA-aanvragen in behandeling waarvoor ook anterieure overeenkomsten worden opgesteld.

Inmiddels zijn er 13 tijdelijke woningen gerealiseerd op de Tulpenhof. Overeengekomen is dat deze woningen voorsnog voor 10 jaar op deze locatie worden geëxploiteerd. De tijdelijke woningen zijn o.a. bestemd voor vluchtelingen uit Oekraïne. We vragen in 2025 aan de gemeenteraad om in te stemmen met de ontwikkelingen van Tulpenhof II. Hier kunnen 38 wooneenheden worden gerealiseerd voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne.

Uitvoerend grondbeleid

Om de ontwikkelstrategie voor Scherpenzeel Zuid uit te voeren, past de gemeente actief grondbeleid toe. Op dit moment zijn er twee actieve grondexploitaties, namelijk het project De Nieuwe Koepel en het project Zelder.

Daarnaast had de gemeente een voorkeursrecht gevestigd op gronden in Scherpenzeel-Noord, bij De Voorposten en de Geerhoek. Dit voorkeursrecht is in november 2024 verlopen. Het zuidelijke deel van deze gronden is door de gemeente aangekocht, nog binnen de looptijd van het voorkeursrecht.

Het college van burgemeester en wethouders actualiseert de grondexploitaties twee keer per jaar. Deze herzieningen worden voorgelegd aan de gemeenteraad ter besluitvorming.

In de paragraaf grondbeleid informeert het college de raad over:

- de voortgang per grondexploitatie;
- de bijbehorende risico's;
- eventuele tussentijdse winstnemingen;
- en eventuele verliesvoorzieningen.

De financiële baten en lasten van de grondexploitaties zijn opgenomen in programma 8 van de begroting. Omdat het gaat om projecten, wijken grondexploitaties af van de reguliere jaarbudgetten van de gemeente.

Het saldo van baten en lasten in de grondexploitaties komt tot stand op basis van

- het resultaat van afgeronde projecten (complexen);
- en de tussentijdse winst- of verliesnemingen bij lopende projecten.

De resterende baten en lasten worden geactiveerd. Dat betekent dat ze niet meetellen in het resultaat van dat jaar. Deze geactiveerde bedragen staan op de gemeentelijke balans onder de post 'voorraden'.

Voor gronden die nog niet in ontwikkeling zijn genomen, geldt dat deze zijn opgenomen op de balans onder materiële vaste activa.

Ontwikkeling Vennootschapsbelasting

Sinds 2016 zijn overheidsorganisaties belastingplichtig voor hun ondernemingsactiviteiten.

Voor onze gemeente geldt deze vennootschapsbelastingplicht voor de grondexploitaties.

Elk jaar dient de gemeente, op basis van de meest actuele verwachtingen, een voorlopige aangifte vennootschapsbelasting in. De bijbehorende belasting wordt dan ook betaald.

Na afloop van het boekjaar wordt een definitieve berekening gemaakt. Deze wordt vervolgens ingediend bij de Belastingdienst ter afhandeling.

Stand van zaken grondexploitaties

Hieronder volgt een overzicht van de huidige stand van zaken en de te verwachten financiële resultaten op de grondexploitaties. Daarna volgt de voortgang van de grondexploitaties met de te verwachten (tussentijdse) winstneming. Als laatste volgt per grondexploitatie een toelichting op de uitvoering en een vooruitblik naar 2026 en verder.

3.8.3 Resultaten in exploitatie genomen gronden (x € 1.000):

Complex			Laatst vastgestelde stand Jaarrekening 2024		Begroting 2026-2029		Bijstelling
	Boekwaarde*		Eindresultaat		Eindresultaat		
	1-1-2024	31-12-2024	Eindwaarde**	Jaar	Eindwaarde**	Jaar	
Zelder	-248	304	-86	2028	-87	2028	-1
De Nieuwe Koepel	9.653	10.248	11.471	2031	10.607	2031	-864

*Een negatief bedrag betekent meer lasten dan baten en een positief bedrag betekent meer baten dan lasten

**inclusief (tussentijdse) winstneming, negatief bedrag betekent een verliesgevende grondexploitatie en een positief bedrag betekent een winstgevende grondexploitatie

Complex Zelder

Het bestemmingsplan voor het project Zelder is sinds april 2022 onherroepelijk. In lijn met dit plan wordt uitvoering gegeven aan de bouw van in totaal 34 grondgebonden starterswoningen met een vaste prijs van € 210.000 VON (prijspeil 2021), en 1 vrijstaande woning.

Het project wordt in twee fasen uitgevoerd:

- Fase 1: 26 starterswoningen en 1 vrijstaande woning.
- Fase 2: 8 starterswoningen, waarvan de bouw start na de verplaatsing van een warmteunit op de locatie.

In fase 1 zijn 24 woningen verkocht aan inwoners van Scherpenzeel. De overige 2 woningen zijn verkocht aan mensen met een economische en/of maatschappelijke binding met Scherpenzeel. In het tweede kwartaal van 2024 is fase 1 volledig opgeleverd.

De bijbehorende grondexploitatie is geactualiseerd. Na deze actualisatie bedraagt de verwachte eindwaarde van het project € 86.577 negatief. Dit komt overeen met de eindwaarde zoals vastgesteld bij de jaarrekening 2024.

Complex De Nieuwe Koepel

Het bestemmingsplan voor De Nieuwe Koepel is in december 2024 onherroepelijk geworden. De planning is om in het eerste kwartaal van 2026 te starten met de bouw van de woningen.

De bijbehorende grondexploitatie is geactualiseerd. De verwachte eindwaarde bedraagt nu € 10.607.399 positief. Dit is € 863.468 lager dan eerder geraamd bij de jaarrekening 2024. Deze bijstelling is het gevolg van meerdere factoren:

- Correctie opbrengstenindex: Er is onterecht een index toegepast voor het lopende jaar 2025. Omdat de grondprijzen per 1 januari voor het hele jaar worden vastgesteld, was deze indexering niet nodig. Dit levert een nadeel van € 880.000 op.
- Versnelde uitgifte gronden fase 1: De levering van de gronden verschuift van 2026 naar 2025. Daardoor vervalt één jaar aan indexering, wat leidt tot een nadeel van € 208.000.
- Rentevoordeel projectfinanciering: Doordat de gronden eerder worden uitgegeven, kan de projectfinanciering in 2026 worden afgelost. Dit levert een rentevoordeel van € 325.000 op.
- Bijstelling opbrengsten: Door het aanpassen van het prijspeil voor sociale huurwoningen naar juli 2025 en de verkoop van kavels voor seniorenwoningen tegen tarieven van hoek- en tussenwoningen ontstaat een voordeel van € 212.000.

- Asbest in Flintstonepark: Uit aanvullend onderzoek blijkt dat er asbest aanwezig is. De kosten voor sanering zijn geraamd op € 180.000, plus extra kosten voor toezicht. Dit leidt tot een totaal nadeel van € 201.000.
- Extra plankosten: Er zijn extra kosten gemaakt voor onderzoeken, stedenbouwkundig advies en het opstellen van kavelpaspoorten. Dit leidt tot een nadeel van € 76.000.
- Afrondende werkzaamheden volkstuinten: De kosten hiervoor zijn € 18.000 hoger dan eerder begroot.
- Overige kosten: Er is een bijstelling van € 17.000 nadeel, onder andere door hogere kosten voor tijdelijk beheer en een toename van de algemene kostenindex.

3.8.4 Winstneming

Sinds 2016 zijn gemeenten verplicht om tussentijdse winst te nemen op grondexploitaties. Dit gebeurt volgens de 'percentage of completion'-methode (POC-methode). Deze methode betekent dat de gemeente winst boekt naar rato van de voortgang van het project. Hoe verder het project is gevorderd, hoe meer winst er tussentijds kan worden genomen. Bij het bepalen van deze tussentijdse winst wordt ook gekeken naar het risicoprofiel van het project. Als er nog veel onzekerheden zijn, wordt de winstneming beperkt.

Complex	POC%					Tussentijdse winstneming (x € 1.000)				
	2025	2026	2027	2028	2029	2025	2026	2027	2028	2029
Zelder										
De Nieuwe Koepel	11,6%	15,6%	31,9%	43,4%	61,8%	949	295	1.281	840	1.384

3.8.5 Reserves en voorzieningen

De gemeente beschikt voor het grondbeleid over de reserve grondexploitatie, voorziening grond Akkerwinde en het Fonds Dorpsontwikkeling.

Reserve grondexploitatie

De reserve grondexploitatie is bedoeld om financiële risico's bij grondexploitaties op te vangen. Dit geldt vooral wanneer er geen of onvoldoende winst is om deze risico's te dekken. Daarnaast wordt deze reserve gebruikt voor:

- het vormen van verliesvoorzieningen voor verliesgevende projecten;
- het betalen van de vennootschapsbelasting over de winst uit grondexploitaties.

De stand van de reserve per 31 december 2024 bedraagt € 3.735.880.

Voor het project De Nieuwe Koepel is het verwachte resultaat voldoende positief. De risico's kunnen dus binnen de eigen exploitatie worden opgevangen. Voor het project Zelder, dat een negatieve eindwaarde heeft, worden de risico's gedekt uit de reserve grondexploitatie. Wanneer een project wordt afgesloten, doet het college een voorstel aan de raad over de resultaatbestemming. Daarbij wordt ook gekeken naar de risico's van de andere lopende projecten en de verplichtingen voor vennootschapsbelasting.

Verliesvoorziening Zelder

Als de gemeente verwacht dat een grondexploitatie verlies gaat opleveren, dan moet het verwachte verlies worden afgedekt. Hiervoor wordt een verliesvoorziening gevormd.

Voor het project Zelder is de verwachte eindwaarde negatief, namelijk € 86.200.

Dit bedrag is in het boekjaar 2024 ten laste gebracht van de Reserve grondexploitatie.

Fonds Dorpsontwikkeling

In de Structuurvisie is vastgelegd dat alle nieuwbouwontwikkelingen in Scherpenzeel-Zuid (het gebied buiten het toenmalige stedelijke gebied bij vaststelling van de visie) moeten bijdragen aan het Fonds Dorpsontwikkeling Scherpenzeel-Zuid.

In de afgelopen jaren zijn er afdrachten aan dit fonds gedaan via grondverkopen (actief grondbeleid) en via projecten van initiatiefnemers die door de gemeente zijn gefaciliteerd.

De stand van deze voorziening is op 31 december 2024 € 841.253.

Voor de besteding van het fonds zijn meerdere deelplannen opgesteld. Een deel daarvan is al uitgevoerd. De overige plannen, vooral in en rond het project De Nieuwe Koepel, worden in de komende periode uitgevoerd.

Bij de geplande actualisering van de Nota Grondbeleid wordt ook gekeken naar de toekomstige inzet van dit fonds.

3.9 Duurzaamheid

Vanuit internationale en nationale wet- en regelgeving blijft duurzaamheid een belangrijk thema.

Duurzame ontwikkeling is de ontwikkeling die tegemoetkomt aan de levensbehoeften van de huidige generatie, zonder die van de toekomstige generaties tekort te doen.

Duurzaamheid gaat over een breed spectrum van verantwoordelijkheden: van klimaat en milieu tot sociale cohesie en van het lokale economische klimaat tot bestuurlijke integriteit.

In Scherpenzeel richten we ons met name op de aspecten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. Die staan in de Uitvoeringsagenda Duurzaamheid. Het betreft de volgende thema's:

- CO2-besparen;
- gemeente als voorbeeld;
- klimaatadaptatie;
- stimuleren van biodiversiteit;
- het stimuleren van hergebruik en afvalscheiding;
- verduurzaming van woningen en nieuwbouwwoningen bouwen we (bijna) energieneutraal;
- grootschalige duurzame opwekking, zoals zonnepanelen en windmolens;
- duurzame mobiliteit.

Als gevolg van de kerntakendiscussie en het vaststellen van de Energievisie 2025 zullen we in 2026 minder inzetten op klimaatadaptatie en grootschalige duurzame opwek.

4. Financiële begroting

4.1 Overzicht van baten en lasten

Hieronder staat een opstelling van de baten en lasten met daarin apart de algemene dekkingsmiddelen. Deze opstelling is conform de voorgeschreven regelgeving.

Overzicht baten en lasten	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Saldo van baten en lasten						
Programma's						
0. Bestuur en ondersteuning	-2.169.438	-2.139.055	-2.242.904	-2.214.342	-2.175.370	-2.179.898
1. Veiligheid	-1.048.938	-1.156.421	-1.143.588	-1.144.121	-1.142.268	-1.134.126
2. Verkeer en vervoer	-1.195.546	-1.453.609	-1.547.112	-1.571.541	-1.632.755	-1.717.584
3. Economie	-220.953	-220.865	-187.039	-173.100	-173.395	-184.995
4. Onderwijs	-976.116	-833.616	-860.787	-851.784	-943.895	-943.743
5. Sport, cultuur en recreatie	-1.920.091	-2.290.717	-2.265.743	-2.276.553	-2.275.715	-2.272.341
6. Sociaal domein	-8.065.327	-7.976.700	-8.735.133	-9.095.159	-9.020.929	-9.046.452
7. Volksgezondheid en milieu	-341.062	-395.435	-199.424	154.410	-379.167	-341.236
8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-1.259.988	601.139	967.362	1.269.829	1.150.274	1.150.274
Totaal programma's	-17.197.459	-15.865.279	-16.214.368	-15.902.361	-16.593.220	-16.670.101
Algemene dekkingsmiddelen						
Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	2.387.011	2.747.310	2.964.143	3.072.791	3.134.610	3.197.789
Algemene uitkering	18.406.134	18.737.969	19.515.482	19.498.496	19.124.820	19.458.593
Dividend	7.582	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
Saldo van de financieringsfunctie	-157.644	-73.993	-307.005	-244.506	-182.121	-121.413
Totaal algemene dekkingsmiddelen	20.643.084	21.418.286	22.179.620	22.333.781	22.084.309	22.541.969
Overhead	-4.993.646	-5.411.238	-5.545.083	-5.649.393	-5.649.989	-5.665.103
Onvoorzien	-19.064	-25.858	27.922	27.922	27.922	27.922
Bedrag van de heffing voor de Vpb	-39	-62.000	-296.500	-347.750	-272.500	-272.500
Saldo van baten en lasten	-1.567.124	53.911	151.591	462.199	-403.478	-37.813
Mutaties reserves	1.718.644	19.588	-511.163	-261.892	174.837	309.671
Mutaties reserves	1.718.644	19.588	-511.163	-261.892	174.837	309.671
Resultaat	151.520	73.499	-359.572	200.307	-228.641	271.858

4.2 Overzicht baten en lasten voor provincie

De provincie vraagt sinds enige jaren ook een overzicht van de baten en lasten volgens onderstaande opzet.

	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten (excl. reservemutaties)	-33.748.701	-32.219.283	-31.727.333	-31.702.333
Baten (excl. reservemutaties)	33.429.522	32.816.707	31.634.126	31.634.126
Lasten begrotingswijziging	-483.690	-3.944.963	-4.244.941	-2.891.594
Baten begrotingswijziging	954.460	3.809.738	3.934.670	2.921.988
Saldo van baten en lasten	151.591	462.199	-403.478	-37.813
Toevoeging reserves	-1.517.977	-4.498.771	-1.047.771	-1.047.771
Onttrekking reserves	1.189.085	4.373.661	1.258.351	1.258.351
Toevoeging reserves begrotingswijziging	-580.278	-92.586	-262.016	-7.089
Onttrekking reserves begrotingswijziging	398.007	-44.196	226.273	106.180
Saldo mutatie reserve	-511.163	-261.892	174.837	309.671
Geraamd resultaat	-359.572	200.307	-228.641	271.858
Incidentele lasten (inclusief reservemutaties)	-1.709.649	-4.277.237	-851.237	0
Incidentele baten (inclusief reservemutaties)	698.389	3.497.750	272.500	0
Incidentele lasten (begrotingswijziging)	-1.576.111	-38.316	-207.746	-809.056
Incidentele baten (begrotingswijziging)	1.870.953	86.500	309.437	359.000
Saldo incidentele baten en lasten	-716.418	-731.303	-477.046	-450.056
STRUCTUREEL RESULTAAT	356.846	931.610	248.405	721.914

De basis vormt de Begroting 2025-2028, onder de begrotingswijzigingen vallen alle mutaties uit de Kadernota 2026-2029 en deze begroting.

4.3 Overzicht incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten		Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Incidentele lasten					
P0	Stelpost nog te nemen maatregelen (kemtaken 14.5.1)	54.270	54.270	54.270	54.270
P3	Gezamenlijke campagne Grebbelinie	-5.000			
	Brede Spuk	-133.212			
P3	Viering Scherpenzeel 800 jr				-30.000
P4	Onderwijsachterstandenbeleid	-187.565			
P6	Oekraïne-opvang	-1.098.650			
P7	Actualiseren basiswaterketenplan			-25.000	
P8	Verankeren plannen landelijk gebied	-37.500			
P8	Incidentele kosten transitie omgevingswet	-1.382			
Totaal incidentele lasten		-1.409.039	54.270	29.270	24.270
Incidentele baten					
	Brede Spuk	133.212			
P4	Onderwijsachterstandenbeleid	187.565			
P6	Oekraïne-opvang	1.381.160			
Totaal incidentele baten		1.701.937	0	0	0
Incidentele toevoegingen aan reserves					
P0	BR Individuele trajecten	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
P4	BR Nieuwbouw onderwijsgebouwen	-400.000	-3.150.000	0	0
P5	BR Zwembad	-51.840	0	0	0
P6	BR Sociaal Domein	-129.385	-93.552	0	0
P8	BR Grondexploitaties	-1.270.496	-1.101.271	-1.063.253	-808.326
Totaal incidentele toevoegingen aan reserves		-1.876.721	-4.369.823	-1.088.253	-833.326
Incidentele onttrekkingen aan reserves					
P0	BR Organisatie, inzet middelen herverdeling	31.183	0	0	0
P5	BR Monumenten	11.500	11.500	11.500	11.500
P5	BR Iening Breehoek	75.000	75.000	75.000	75.000
P6	BR Sociaal Domein	0	0	222.937	0
P8	BR Omgevingsvisie	1.382	0	0	0
P8	BR Grondexploitaties, dotatie BR	451.840	3.150.000	0	0
P8	BR Grondexploitaties	296.500	347.750	272.500	272.500
Totaal incidentele onttrekkingen aan reserves		867.405	3.584.250	581.937	359.000
Totaal incidentele baten en lasten		-716.418	-731.303	-477.046	-450.056

De incidentele baten en lasten betreffen specifieke uitkeringen en hun bestedingen, incidentele mutaties in bepaalde voorzieningen, door het Rijk aangeduide incidentele middelen in de algemene uitkering en reservemutaties, behalve de onttrekkingen ter dekking van kapitaallasten.

We hanteren geen materialiteitsgrens bij het opnemen van incidentele baten en lasten.

4.4 Structurele reservemutaties

		Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Structurele toevoegingen					
P2	BR wegen	- 221.534	- 221.534	- 221.534	- 221.534
Totaal toevoegingen		-221.534	-221.534	-221.534	-221.534
Structurele onttrekkingen					
P0	BR Automatisering	157.931	164.544	171.252	193.289
P0	BR Huisvesting	53.946	53.946	53.946	53.946
P2	BR wegen	187.142	206.057	266.087	350.420
P4	BR Nieuwbouw onderwijsgebouwen	221.545	221.545	313.436	313.284
P5	BR Zwembad	22.137	22.137	22.137	22.137
P5	BR herinrichting sportpark De Bree	76.986	76.986	75.829	72.455
Totaal onttrekkingen		719.687	745.215	902.687	1.005.531
Totaal structurele reservemutaties		498.153	523.681	681.153	783.997

De structurele reservemutaties betreffen de dekking van diverse kapitaallasten.

4.5 Onvoorzien

In de Financiële verordening is in artikel 4, lid 2 opgenomen dat in de begroting een post onvoorzien wordt opgenomen van minimaal € 2,50 per inwoner. Dit bedrag is voor 2026 € 26.348. Dit bedrag is opgenomen onder taakveld '0.8 Overige baten en lasten'. Ook is hier de stelpost nog in te vullen maatregelen opgenomen.

	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Onvoorzien (€ 2,50 per inwoner cf. fin. verordening)	- 26.348	- 26.348	- 26.348	- 26.348
Stelpost kerntakendiscussie	54.270	54.270	54.270	54.270
Totaal	27.922	27.922	27.922	27.922

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 6 november 2025.

B.S. van Ginkel – Schuur
griffier

M.C. Teunissen-Willemsen
voorzitter

5. Bijlagen

5.1 Nieuwe investeringen

Voor 2026 is er geen sprake van nieuwe investeringen. Alleen bij de vervanging van openbare verlichting wordt op basis van eerdere afspraken jaarlijks € 55.500 toegevoegd.

5.2 Stand van zaken lopende investeringen

Op de volgende pagina's staan de lopende investeringskredieten opgenomen. nieuw is dat we nu ook het oorspronkelijke kredietbedrag vermelden en het jaar van ingang.

Voor de kredieten bij wegen, onderwijs en riolering geldt dat deze vaak over meerdere jaren worden uitgevoerd.

Voor de kredieten met een '*' stellen we voor deze te laten vervallen. Het gaat hier vaak om kleine restbedragen of afspraken over een andere uitvoering (zoals de Abri's).

FCL	Jaar	Omschrijving	Oorspronkelijk krediet	Besteed t/m 2024	Besteed in 2025	Stand per 1/1/26	Wijziging/ Nieuw 2026	Totaal beschikbaar
Programma 0: Bestuur en ondersteuning								
701001	2020	Aanschaf audio/video Raad en Cie	75.000	0	0	75.000	0	75.000
704009	2020	Optimalisatie Breehoek/Gemeentehuis	47.000	45.890	1.110	0	0	0
704014	2020/2021	VO Light Breehoek	165.000	154.475	10.515	10	-10	0 *)
704018	2025	Definitief ontwerp De Breehoek	115.000	0	594	114.406	0	114.406
704020	2024	Meubilair De Buren	135.000	122.888	0	12.112	0	12.112
704030	2023	Datagedreven werken	35.000	398	1.908	32.694	0	32.694
704040	2023	GGI veilig	25.000	4.431	0	20.569	0	20.569
704060	2024	I-visie 2024-2029	902.687	20.003	133.604	749.080	0	749.080
706000	2018	Implementatie Belastingssamenwerking	130.000	108.185	0	21.815	0	21.815
Programma 1: Veiligheid								
712001	2025	Dienstauto handhaving	35.000	0	0	35.000	0	35.000
Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat								
721019	2016	Vervanging openbare verlichting (jaarlijks)	1.087.505	984.586	29.111	73.808	55.500	129.308
721029	2017-2022	Uitvoeringsprogramma Centrumvisie IVA	1.041.738	273.823	117.932	46	-46	0 *)
721041		Uitvoeringsprogramma Centrumvisie MVA		566.485	83.452			0
721035	2022	Kruising Oosteinde-Ringbaan	150.000	74.022	47.692	28.286	0	28.286
721036	2019	Aanschaf 10 abri's	65.000	0	0	65.000	-65.000	0 *)
721037	2021	't Zwarte land volledige wegconstructie	436.000	36.424	36.374	363.202	0	363.202
721039	2022	Herinrichting Vlieterweg	495.000	3.672	27.990	463.339	0	463.339
721040	2020	Nido aanhanger	30.000	0	0	30.000	0	30.000
721042	2022	Nido opzetstrooier	40.000	0	0	40.000	0	40.000
721043	2021	Herinrichting Rembrandtlaan	330.000	0	0	330.000	0	330.000
721044	2025	Vervanging wegen 2025-2030	5.500.000	0	0	5.500.000	0	5.500.000
Programma 4: Onderwijs								
742104	2022/2025	Vervangende nieuwbouw Dorpsbeuk	3.681.715	250.000	0	3.431.715	0	3.431.715
742105	2022	Permanente uitbreiding voor 6 groepen	1.175.718	0	0	1.175.718	0	1.175.718
742106	2022	Tijdelijke huisvesting 3 lokalen	228.609	0	0	228.609	0	228.609

FCL	Jaar	Omschrijving	Oorspronkelijk krediet	Besteed t/m 2024	Besteed in 2025	Stand per 1/1/26	Wijziging/ Nieuw 2026	Totaal beschikbaar
Programma 5: Sport, cultuur & recreatie								
752001	2021	Verduurzaming sportpark	40.000	31.541	1.000	7.459	0	7.459
752002	2020	Kunstgrasvelden	150.000	0	103.760	46.240	0	46.240
752003	2024	Vervanging Cruijff-court	97.500	0	15.090	82.410	0	82.410
757001	2025	Keet Groendienst	30.000	0	0	30.000	0	30.000
Programma 7: Volksgezondheid en milieu								
772060	2022	Riolering Vlieterweg	589.735	8.561	250	580.924	0	580.924
772250	2016	Vervanging mechanische riolering	198.000	169.467	0	28.533	0	28.533
772251	2016	Onderzoeken grondwaterbeleidsplan	77.000	26.146	0	50.854	0	50.854
772252	2016	Uitvoeringsmaatregelen grondwaterbeleidplan	193.325	161.110	150	32.065	0	32.065
772253	2017	Aanleg watergang Lambalgerkeerkade	255.000	245.746	6.193	3.061	0	3.061
772257	2020	Uitvoering BWKP - klimaatregelen (jaarlijks)	1.017.000	110.415	3.950	902.635	0	902.635
772258	2020	Uitvoering grondwatermaatregelen (jaarlijks)	667.000	87.703	0	579.297	0	579.297
772260	2023	Vervangen gemaal Marternes - mech/el deel (2023)	34.700	0	0	34.700	0	34.700
772261	2023	Vervanging Drukriolering 6 (mech/el) (2023)	202.100	0	0	202.100	0	202.100
772262	2023	Vervanging riolering Calamiteiten (2023)	200.000	0	0	200.000	0	200.000
772263	2024	Vervanging riolering Rembrandtlaan (2024)	739.130	0	0	739.130	0	739.130
772264	2025	Vervanging/relining riolering 2025-2030	5.988.000	0	0	5.988.000	0	5.988.000
772265	2024	Vervanging vrijvervalriolering	824.000	0	0	824.000	0	824.000
772266	2024	Vervanging gemaal Oosteinde - mech/el deel	22.800	0	0	22.800	0	22.800
775003	2021/2023	Uitbreiding begraafplaats Lambalgen	1.400.000	642.901	334.629	422.470	0	422.470
Programma 8: Volkshuisvesting, leefomgeving & stedelijke vernieuwing								
782007	2020	Voorbereidingskrediet Barneveldseweg	50.000	48.783		1.217	-1.217	0 *)
			28.701.262	4.177.655	955.304	23.568.303	-10.773	23.557.530

De cijfers in de kolom 'besteed in 2025' zijn bijgewerkt t/m 16 september 2025.

5.3 Reserves en voorzieningen

5.3.1 Reserves

Naam reserve	Saldo begin boekjaar 2025	toevoeging 2025	onttrekking 2025	saldo 2025	toevoeging 2026	onttrekking 2026	saldo 2026	toevoeging 2027	onttrekking 2027	saldo 2027	toevoeging 2028	onttrekking 2028	saldo 2028	toevoeging 2029	onttrekking 2029	saldo 2029
Stand 1-1	2.190.243			2.190.243			1.862.972			1.936.471			1.576.899			1.777.206
Bestemming resultaat		151.520		151.520	73.499		73.499	-359.572		-359.572	200.307		200.307	-228.641		-228.641
Overige mutaties		500.000	-978.791	-478.791			0			0			0			0
Algemene reserve	2.190.243	651.520	-978.791	1.862.972	73.499	0	1.936.471	-359.572	0	1.576.899	200.307	0	1.777.206	-228.641	0	1.548.565
Bestemmingsreserves																
Reserve Grondexploitatie	3.735.880	985.489	-562.000	4.159.369	1.270.496	-748.340	4.681.525	1.101.271	-3.497.750	2.285.046	1.063.253	-272.500	3.075.799	808.326	-272.500	3.611.625
Reserve Sociale Woningbouw	368.871		-75.000	293.871			293.871			293.871			293.871			293.871
Subsidie monumenten	162.642			162.642		-11.500	151.142		-11.500	139.642		-11.500	128.142		-11.500	116.642
Lening De Breehoek	3.875.000		-75.000	3.800.000		-75.000	3.725.000		-75.000	3.650.000		-75.000	3.575.000		-75.000	3.500.000
Onderhoud Breehoek	6.162			6.162			6.162			6.162			6.162			6.162
Reserve Food Valley	47.957			47.957			47.957			47.957			47.957			47.957
Reserve Omgevingsvisie	19.382	103.737	-121.737	1.382		-1.382	0			0			0			0
Reserve Duurzaamheid	36.358		-36.358	0			0			0			0			0
Reserve Organisatie	81.183		-50.000	31.183		-31.183	0			0			0			0
Reserve Sociaal Domein	0	200.000	-200.000	0	129.385		129.385	93.552		222.937		-222.937	0			0
Reserve Individuele trajecten	50.206	25.000		75.206	25.000		100.206	25.000		125.206	25.000		150.206	25.000		175.206
Totaal Bestemmingsreserves	8.383.641	1.314.226	-1.120.095	8.577.772	1.424.881	-867.405	9.135.248	1.219.823	-3.584.250	6.770.821	1.088.253	-581.937	7.277.137	833.326	-359.000	7.751.463
Bestemmingsreserves gekoppelde dekking kap.last																
Huisvesting	969.104		-52.735	916.369		-53.946	862.423		-53.946	808.477		-53.946	754.531		-53.946	700.585
Automatisering	467.555	624.288	-71.274	1.020.569		-157.931	862.638		-164.544	698.094		-171.252	526.842		-193.289	333.553
Reserve onderhoud wegen	531.304	209.207	-133.887	606.624	221.534	-187.142	641.016	221.534	-206.057	656.493	221.534	-266.087	611.940	221.534	-350.420	483.054
Reserve Onderwijsgebouwen	335.423		-221.686	113.737	400.000	-221.545	292.192	3.150.000	-221.545	3.220.647		-313.436	2.907.211		-313.284	2.593.927
Herinrichting sportpark de Bree	856.823		-66.704	790.119		-76.986	713.133		-76.986	636.147		-75.829	560.318		-72.455	487.863
Reserve zwembad	296.058		-22.137	273.921	51.840	-22.137	303.624		-22.137	281.487		-22.137	259.350		-22.137	237.213
Totaal Bestemmingsreserves gekoppelde kap.last	3.456.267	833.495	-568.423	3.721.339	673.374	-719.687	3.675.026	3.371.534	-745.215	6.301.345	221.534	-902.687	5.620.192	221.534	-1.005.531	4.836.195
Totaal	14.030.151	2.799.241	-2.667.309	14.162.083	2.171.754	-1.587.092	14.746.745	4.231.785	-4.329.465	14.649.065	1.510.094	-1.484.624	14.674.535	826.219	-1.364.531	14.136.223

5.3.2 Voorzieningen

	boekjaar 2025	2025	2025	2025	2026	2026	2026	2027	2027	2027	2028	2028	2028	2029	2029	2029
Van derden verkregen middelen met bestedingsverplichting																
Voorziening afval	58.843	22.491		81.334	100		81.434	261		81.695	361		82.056	9.392		91.448
Fonds dorpsontwikkeling	841.253			841.253			841.253			841.253			841.253			841.253
Voorziening verplichting en risico																
Pensioen wethouders	1.643.608	28.233		1.671.841	28.233		1.700.074	28.233		1.728.307	28.233		1.756.540	28.233		1.784.773
Wachtgeld wethouders	224.691			224.691			224.691			224.691			224.691			224.691
Voorziening wachtgeld/ww personeel	99.561	54.552		154.113			154.113			154.113			154.113			154.113
Voorziening spaarverlof	12.633	6.500		19.133			19.133			19.133			19.133			19.133
Voorziening Bomen	42.923	22.500		65.423	22.500		87.923	22.500		110.423	22.500		132.923	22.500		155.423
Voorziening lastenegalisisatie																
Onderhoud gemeente-eigendommen	804.123	219.481	-49.737	973.867	169.744	0	1.143.611	169.744	0	1.313.355	169.744	0	1.483.099	169.744	0	1.652.843
Voorziening Riolerig	5.685.169		-54.919	5.630.250		-283.851	5.346.399		-520.544	4.825.855		-26.279	4.799.576		-38.498	4.761.078
Totaal	9.412.805	353.757	-104.656	9.661.906	220.577	-283.851	9.598.632	220.738	-520.544	9.298.826	220.838	-26.279	9.493.385	229.869	-38.498	9.684.756

Naam voorziening	Saldo begin boekjaar 2025	toevoeging	onttrekking	saldo 2025	toevoeging	onttrekking	saldo 2026	toevoeging	onttrekking	saldo 2027	toevoeging	onttrekking	saldo 2028	toevoeging	onttrekking	saldo 2029
Onderhoud gemeente-eigendommen																
Overige gemeentelijke eigendommen	5.402	59.026		64.428	9.289		73.717	9.289		83.006	9.289		92.295	9.289		101.584
Brandweergarage/werkplaats	275.372	30.000		305.372	30.000		335.372	30.000		365.372	30.000		395.372	30.000		425.372
De Bree, accommodaties en velden	330.351	112.455		442.806	112.455		555.261	112.455		667.716	112.455		780.171	112.455		892.626
Toren N.H.-kerk	49.737		-49.737	0			0			0			0			0
Buitenplaats	120.037	18.000		138.037	18.000		156.037	18.000		174.037	18.000		192.037	18.000		210.037
Villa	23.225			23.225			23.225			23.225			23.225			23.225
Totaal	804.123	219.481	-49.737	973.867	169.744	0	1.143.611	169.744	0	1.313.355	169.744	0	1.483.099	169.744	0	1.652.843

5.4 Taakvelden

Toelichting

In de regeling voor informatie voor derden (IV3) staat voorgeschreven welke taakvelden we moeten gebruiken voor het opstellen van de uitvoeringsinformatie.

Taakvelden per hoofdtakveld	Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten			
0. Bestuur en ondersteuning	-8.817.649	22.750.001	13.932.352
0.1 Bestuur	-1.535.717	9.015	-1.526.702
0.2 Burgerzaken	-395.236	220.699	-174.537
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-89.637	48.374	-41.263
0.4 Overhead	-5.545.083	0	-5.545.083
0.5 Treasury	-476.047	159.491	-316.556
0.61 OZB woningen	-429.904	1.913.084	1.483.180
0.62 OZB niet-woningen	-16.715	813.213	796.498
0.63 Parkeerbelasting	0	2.500	2.500
0.64 Belastingen Overig	-54.430	68.143	13.713
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-6.302	19.515.482	19.509.180
0.8 Overige baten en lasten	27.922	0	27.922
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	-296.500	0	-296.500
1. Veiligheid	-1.173.523	29.935	-1.143.588
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-744.215	3.400	-740.815
1.2 Openbare orde en veiligheid	-429.308	26.535	-402.773
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-1.582.532	35.420	-1.547.112
2.1 Verkeer en vervoer	-1.568.490	35.420	-1.533.070
2.2 Parkeren	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	-14.042	0	-14.042
3. Economie	-235.261	238.925	3.664
3.1 Economische ontwikkeling	-54.021	0	-54.021
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	1.350	1.350
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-89.199	41.750	-47.449
3.4 Economische promotie	-92.041	195.825	103.784
4. Onderwijs	-1.048.352	187.565	-860.787
4.1 Openbaar basisonderwijs	-39.152	0	-39.152
4.2 Onderwijshuisvesting	-282.484	0	-282.484
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-726.716	187.565	-539.151
5. Sport, cultuur en recreatie	-2.435.122	169.379	-2.265.743
5.1 Sportbeleid en activering	-109.637	54.702	-54.935
5.2 Sportaccommodaties	-508.729	104.713	-404.016
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-81.646	0	-81.646
5.5 Cultureel erfgoed	-59.234	9.964	-49.270
5.6 Media	-563.915	0	-563.915
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.111.961	0	-1.111.961

Taakvelden per hoofdtaakveld	Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo
6. Sociaal domein	-11.531.387	2.796.254	-8.735.133
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-1.887.941	1.420.557	-467.384
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-54.000	0	-54.000
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-382.870	0	-382.870
6.3 Inkomensregelingen	-2.048.035	1.369.847	-678.188
6.4 WSW en beschut werk	-258.619	2.750	-255.869
6.5 Arbeidsparticipatie	-69.361	0	-69.361
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	-410.591	3.100	-407.491
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	-881.672	0	-881.672
6.712 Begeleiding (Wmo)	-827.097	0	-827.097
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	-281.007	0	-281.007
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	-283.958	0	-283.958
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-2.336.995	0	-2.336.995
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	-15.000	0	-15.000
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-887.547	0	-887.547
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	-97.347	0	-97.347
6.791 PGB Wmo	-45.000	0	-45.000
6.792 PGB Jeugd	-15.000	0	-15.000
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	-24.171	0	-24.171
6.821 Jeugdbescherming	-183.159	0	-183.159
6.822 Jeugdreclassering	0	0	0
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	-122.358	0	-122.358
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	-419.659	0	-419.659
7. Volksgezondheid en milieu	-3.437.295	3.237.871	-199.424
7.1 Volksgezondheid	-730.789	39.113	-691.676
7.2 Riolering	-958.315	1.518.954	560.639
7.3 Afval	-963.822	1.207.032	243.210
7.4 Milieubeheer	-385.984	217.893	-168.091
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-398.385	254.879	-143.506
8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-3.971.270	4.938.632	967.362
8.1 Ruimte en leefomgeving	-676.037	163.988	-512.049
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-2.280.155	4.154.314	1.874.159
8.3 Wonen en bouwen	-1.015.078	620.330	-394.748
Saldo van baten en lasten	-34.232.391	34.383.982	151.591
Mutaties reserves			
0. Bestuur en ondersteuning	-2.098.255	1.587.092	-511.163
0.10 Mutaties reserves	-2.098.255	1.587.092	-511.163
Mutaties reserves	-2.098.255	1.587.092	-511.163
Resultaat	-36.330.646	35.971.074	-359.572

5.5 Subsidieprogramma

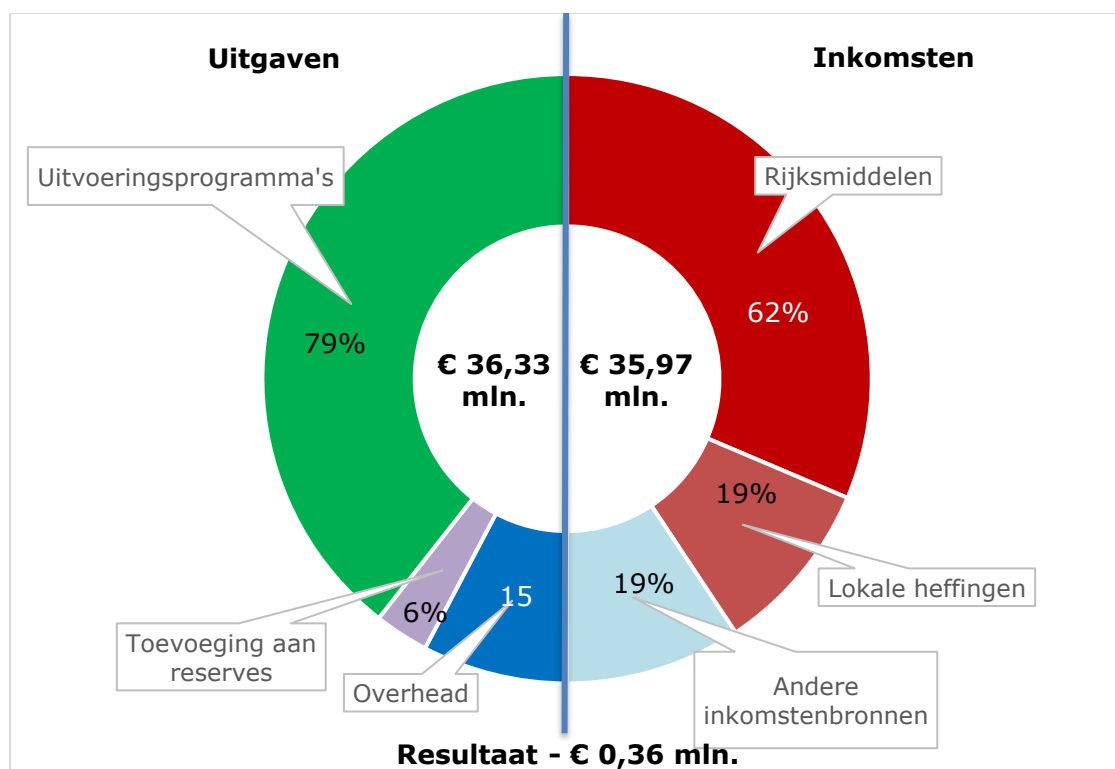
Nr	progr	Organisatie	Zaaknummer	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Financieel effect	Indexatie	Effect op begroting
1	P1	Buurtbemiddeling (Stichting Welzijn Barneveld)	147158	5.778	6.507	729	0	729
2	P1	Bureau Halt	147769	3.626	3.795	169	0	169
3	P2	Buurtbus	147544	227	227	0	0	0
4	P3	Platteland Anders	146965	4.000	4.000	0	0	0
5	P3	VVV Scherpenzeel	148018	8.000	8.000	0	0	0
6	P3	Stichting Recreatie Veluwe & Vallei	147611	500	500	0	0	0
7	P5	Badmintonclub Badge	143988	384	400	0	16	16
8	P5	Tafeltennisvereniging S'zeel	147846	384	400	0	16	16
9	P5	Bridgeclub Scherpenzeel	143991	768	775	0	7	7
10	P5	Gymnastiekvereniging Doto	144514	1.011	1.050	0	39	39
11	P5	Volleybalvereniging Set Up'69	142231	877	900	0	23	23
12	P5	Scouting	147381	1.011	1.050	0	39	39
13	P5	Schoolvoetbal	147616	1.250	1.250	0	0	0
14	P5	Plaatselijke Regelingscommissie (PRC) Avondvierdaagse Scherpenzeel	146650	1.252	1.556	304	0	304
15	P5	Ondernemingsvereniging Scherpenzeel (Wielerronde)	sponsoring	750	750	0	0	0
16	P5	Breehoek zonder drempels	144411	1.100	1.200	0	100	100
17	P5	Algemeen budget voor incidentele subsidieaanvragen	incidenteel	1.500	2.000	500	0	500
18	P5	St. Zwembad 't Willaer	144251	50.000	50.000	0	0	0
19	P5	Sportstimulering jeugd	incidenteel	2.500	2.000	-500	0	-500
20	P5	Gospelkoor Masjiach	148022	384	375	-9	0	-9
21	P5	Popkoor Getaround	147921	0	400	400	0	400
22	P5	ATS	147850	384	400	0	16	16
23	P5	Caecilia	147594	3.858	6.725	2.867	0	2.867
24	P5	Stichting Sint Nicolaas	147487	1.500	1.500	0	0	0
25	P5	Vereniging Oud Scherpenzeel	146563	4.500	4.500	0	0	0
26	P5	Oranje Vereniging Scherpenzeel	147805	4.950	4.950	0	0	0
27	P5	Algemeen budget voor incidentele subsidieaanvragen	Incidenteel	1.500	3.000	1.500	0	1.500
28	P5	Jubileum	Incidenteel	1.000	0	-1.000	0	-1.000
29	P5	Lokale Omroep 1Vallei	147565	7.008	7.155	0	147	147
30	P5	De Bibliotheek Scherpenzeel	147634	214.891	*	0	0	0

* De subsidie voor de bibliotheek volgt in een apart voorstel.

Nr			Organisatie	Zaaknummer	Bedrag 2025	Bedrag 2026	Financieel effect	Indexatie	Effect op begroting
31	P5	Stichting Kulturhus de Breehoek		147858	140.000	145.040	0	5.040	5.040
32	P5	Individuele subsidiëring muziekonderwijs		Jaarlijks	2.960	0	-2.960	0	-2.960
33	P5	Stichting Muziekonderwijs Scherpenzeel		146182	5.000	5.000	0	0	0
34	P5	Weidevogelbescherming de Kiewiet		146000	250	250	0	0	0
35	P6	De Zonnebloem, afd. RSW		146318	500	500	0	0	0
36	P6	Vrijwilligerswerk		Jaarlijks	4.500	4.500	0	0	0
37	P6	Stichting Slachtofferhulp		139489	4.019	4.137	118	0	118
38	P6	Ned. Herv. Jeugdraad		147730	800	800	0	0	0
39	P6	Speel-o-theek		146320	2.100	2.100	0	0	0
40	P6	St. Welzijn Ouderen Scherpenzeel/Renswoude		147159	96.806	101.645	0	4.839	4.839
41	P6	Santé		124019	154.516	162.242	0	7.726	7.726
42	P6	De Schuilplaats		147161	21.764	22.852	0	1.088	1.088
43	P6	Jeugdpunt		147928	38.380	39.996	0	1.616	1.616
44	P6	Stichting de Vluchtheuvel		147560	14.954	15.702	0	748	748
45	P6	Interkerkelijke Diaconale Hulpverlening (IDH)		146253	8.516	8.515	-1	0	-1
46	P6	NPV afdeling Scherpenzeel		147476	1.000	1.000	0	0	0
47	P6	Stichting Welzijn Barneveld		147158	129.008	135.458	0	6.450	6.450
48	P7	VGGM/Jeugdgezondheidszorg 0 - 18			98.578	88.578	-10.000	0	-10.000
		Totaal			1.048.544	853.680	-7.883	27.910	20.027

5.6 Begroting in een oogopslag

Het overzicht hieronder laat de begroting voor 2026 in een oogopslag zien. De begroting laat zien waar de gemeente geld aan uitgeeft en welke inkomsten de gemeente verwacht. Na vaststelling door de gemeenteraad worden de voorgestelde plannen uitgevoerd.

Op de volgende pagina's staat een verdere toelichting op de inkomsten en uitgaven.

Inkomsten 2026: waar komt het geld vandaan?

Totaal € 35,97 mln.

Eigen inkomsten gemeente

Lokale heffingen

€ 6,67 mln.

OZB

€ 2,72 mln.

Afvalstoffenheffing

€ 1,12 mln.

Toeristenbelasting

€ 0,19 mln.

Leges, retributies en rechten

€ 1,28 mln.

Rioolheffing

€ 1,23 mln.

Hondenbelasting

€ 0,07 mln.

Marktgelden en APV

€ 0,06 mln.

Andere inkomstenbronnen

€ 6,71 mln.

Grondexploitaties

€ 4,15 mln.

Overige

€ 0,97 mln.

Onttrekkingen aan reserves

€ 1,59 mln.

Inkomsten van het Rijk

Rijksmiddelen

€ 22,59 mln.

Uitkering
gemeentefonds

€ 19,52 mln.

Specifieke uitkeringen
(SPUK's)

€ 1,70 mln.

Werk en inkomen

€ 1,37 mln.

Hoeveel betaal ik gemiddeld aan:

OZB	€ 482
Afvalstoffenheffing	€ 269
Rioolheffing	€ 259
Hondenbelasting	€ 83

Uitgaven 2026: waar gaat het geld naar toe?

Totaal € 36,33 mln.

Bestuur en
Ondersteuning

€ 3,21 mln.

Veiligheid

€ 1,17 mln.

Verkeer en Vervoer

€ 1,58 mln.

Economie

€ 0,24 mln.

Onderwijs

€ 1,05 mln.

Sport, Cultuur en
Recreatie

€ 2,43 mln.

Sociaal Domein

€ 11,53 mln.

Volksgezondheid en
Milieu

€ 3,44 mln.

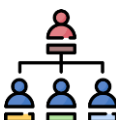
Volkshuisvesting,
Leefomgeving en
Stedelijke Vernieuwing

€ 3,97 mln.

Toevoegingen aan
reserves

€ 2,10 mln.

Overhead

€ 5,61 mln.